

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551
ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2
โดยใช้รูปแบบการสอน WASE

ดวงตา วงศ์นัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
พ.ศ. 2557

A Development of Arabic Reading under Islamic Education Curriculum

B.E. 2551 for Intermediate Islamic Grade 2 Students

by Using the WASE Teaching Model

DUANGTA WONGNUY

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirements for the Master of Education
Field in Teaching in Islamic Education**

Graduate School

Yala Rajabhat University

2014

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตร
อิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง
(มุตตะวัชชีฎะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE

A Development of Arabic Reading under Islamic Curriculum
Education B.E. 2551 for Intermediate Islamic Grade 2
Students by Using the WASE Teaching Model

ดวงตา วงศ์นุ้ย

การสอนอิสลามศึกษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช แวอุเส็ง)

.....กรรมการ

(คร.๗ ข ๓๐)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อู๋ไรรัตน์ ขามาเรียง)

คณะครู ศึกษานิเทศก์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อนุมัติให้นำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

.....*lover*.....คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกสรี ลัดเลียบ)

วันที่ 17 เดือน 10 พ.ศ. 157

“ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา”

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ดวงตา วงศ์นุ้ย

ชื่อปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การสอนอิสลามศึกษา

ปีการศึกษา 2557

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ดร.ซัมซุ สาอุ

ประธานกรรมการ

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อูไรรัตน์ ยามาเรียง

กรรมการ

การวิจัยมีครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ โดยใช้รูปแบบการสอน WASE และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการสอนแบบ WASE 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที (t -test Dependent Samples)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE รายวิชาภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.54/84.41

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับ รายวิชาภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 ของ

นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้โดยใช้รูปแบบการสอน WASE อยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Abstract

Thesis title	A Development of Arabic Reading under Islamic Education Curriculum B.E. 2551 for Intermediate Islamic Grade 2 Students by Using the WASE Teaching Model
Researcher	Duangta Wongnuy
Degree Sought	Master of Education
Major	Teaching in Islamic Education
Academic year	2014
Thesis Advisors	

1. Dr. Samsoo Sa-U

Chairperson

2. Assistant Professor Urairat Yamareng

Committee

The objectives of this research were 1) to develop and determine the efficiency of the instruction by using the WASE teaching model on Arabic reading skills according to Islamic education Curriculum B.E. 2551 for intermediate Islamic students grade 2, 2) to compare the students' Arabic reading skills achievement between before and after instruction by using the WASE teaching model and, 3) to evaluate the students' satisfaction towards the instruction on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model. The samplings were 20 intermediate Islamic educations grade 2 students of Sangprateep Witaya school, who attended class in 1st semester of academic year B.E.2556. The research had conducted by using the One Group Pre-test Post-test Design of quasi-experimental research form. The research instruments were 1) the WASE teaching model, 2) an academic performance test on teaching Arabic reading by using the WASE teaching model, and 3) an assessment of students satisfaction towards teaching and learning by using the WASE teaching model. The data was analyzed by using percentage, mean, S.D. and dependent *t*-test.

The results of the research were as follows :

1. The teaching on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model had exceeded for efficiency criteria at 83.54/84.41

2. Students' Arabic reading skills achievement after instruction by using the WASE model was higher than before instruction with a statistical significance at 0.01

3. Students' satisfaction towards the instruction on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model was high level ($\bar{x} = 4.44$,S.D. = 0.65)

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรกผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. ชัมชู สาธุ ประธานกรรมการที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการทำงานวิจัยนี้อย่างใกล้ชิด ท่านที่สองขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อุไรรัตน์ ยามาเรียง ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมอีกท่านหนึ่งที่เสียสละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยให้ข้อคิดแง่มุมต่างๆ และขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ระหว่างที่ได้ทำการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานี้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณโรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี ที่ให้คำแนะนำในการทดลองและการวิเคราะห์ผล ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา ภาคปกติที่ให้คำแนะนำเรื่องการวิเคราะห์ทางสถิติ และให้คำแนะนำเรื่องวิธีดำเนินการวิจัย ให้คำปรึกษาเป็นอย่างดี

ดวงตา วงศ์นัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ท
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	6
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา	6
3. ขอบเขตด้านตัวแปร	6
3.1 ตัวแปรต้น	6
3.2 ตัวแปรตาม	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551	8
2. การพัฒนารูปแบบการสอน	14
3. รูปแบบการสอนที่เน้นพัฒนาด้านทักษะพิสัย.....	17
4. รูปแบบการสอนในอิสลาม.....	20
5. การสอนอ่านภาษาอาหรับ	25
6. รูปแบบการสอนแบบ WASE.....	28
7. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน	34

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
1. งานวิจัยในประเทศ.....	35
2. งานวิจัยต่างประเทศ.....	36
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	38
สมมติฐานการวิจัย.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
1. ลักษณะเครื่องมือ.....	40
2. วิธีการสร้างเครื่องมือ.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
แผนปฏิบัติการวิจัย.....	48
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	56
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	59
1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	59
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	59
บรรณานุกรม	60

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	65
ภาคผนวก ข ค่า IOCในการวิจัย	70
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	74
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น	176
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	180
ภาคผนวก ฉ หนังสือราชการ	186
ภาคผนวก ช รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ	193
ภาคผนวก ซ รายชื่อหน่วยงานที่ทำการวิจัย	195
ภาคผนวก ฌ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	197
ภาคผนวก ญ ใบเกียรติบัตรและบทความ.....	199
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์	211

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2	13
2 ขั้นตอน และรายละเอียดการดำเนินงานของรูปแบบการสอน WASE.....	30
3 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนแบบ WASE กับรูปแบบการสอนอื่นๆ.....	32
4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	51
5 คะแนนความแตกต่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	52
6 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	54
7 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรียนรู้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	55
8 ค่าความเหมาะสม IOC ระหว่างรูปแบบการสอนแบบ WASE กับหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551.....	71
9 ค่าความเหมาะสม IOC ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	73
10 ค่าความเหมาะสม IOC แบบสอบถามถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ชั้นปีที่ 2 ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ.....	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าความยากง่าย (P) อำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	177
12	การวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE	181
13	การวิเคราะห์ค่า t -test.....	184

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 คะแนนผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี.....	4
2 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	39
3 รูปแบบการสอนแบบ WASE ที่ใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษา อาหรับ	97
4 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE	99

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้ การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมแห่งการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัด การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา ตามมาตรา 22 ระบุว่า “แนวการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” การจัดการเรียนการสอนจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนรู้หลักการเรียนรู้และวิธีการเรียนรู้ ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองนำความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญ ทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2545 : 7)

ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของอิสลามเช่นกัน เนื่องจากอิสลามให้ความสำคัญและถือว่าการศึกษาคือเรื่องที่สำคัญสำหรับมุสลิมทุกคนที่จะต้องศึกษาตั้งแต่ในครรภ์จนกระทั่งถึงหลุมฝังศพ ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล)มีวจนะไว้ว่า

طلب العلم فريضة على كل مسلم

ความว่า “การศึกษาหาความรู้เป็นสิ่งจำเป็นเหนือมุสลิมทุกคน” รายงานโดยอิบนุมายะฮ์ (Ibn Majah, 1975 : 224)

การศึกษาเป็นคุณลักษณะของการศรัทธา การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อความประเสริฐและความมีเกียรติสำหรับมนุษย์ เนื่องจากอิสลามมิได้ถือชาดิกำเนิดหรือเชื้อสายเป็นสำคัญแต่คำนึงถึง

ความรู้และการใช้รู้นั้นเพื่อความดีงาม ดังนั้นคนยากจนจึงสามารถที่จะมีตำแหน่งสูงๆได้ ดังคำดำรัสแห่งอัลลอฮ์ (ซุบฮานะฮูวะตาอาลา) ที่กล่าวยกย่องผู้ที่ศึกษาหาความรู้ในซูเราะห์มุนาจาละฮ์ไว้ว่า

يرفع الله الدين امنوا منكم والدين اوتوا العلم درجات

ความว่า“อัลลอฮ์จะทรงยกย่องเทิดเกียรติแก่บรรดาผู้ศรัทธาในหมู่พวกเจ้า และบรรดาผู้ศึกษาหาความรู้ด้วยหลายระดับชั้น” (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย, 2542 : 11)

ซึ่งการศึกษานี้เองที่ทำให้ความแตกต่างทางชนชั้นในอิสลามมีน้อยมาก และการศึกษายังนำมาซึ่งความสำเร็จแก่นุญช์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าและเป็นหนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ สรวงสวรรค์ของอัลละฮ์อันบรมสุขอีกด้วย

อบูดาอูด (Abu Dawud, 2000: ม.ป.ป) ได้รายงานจากท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล)กล่าวว่า

من سلك طريقا يطلب فيه علما سلك الله له به طريقا من طرق الجنة

ความว่า “ผู้ใดก็ตามที่ได้เลือกหนทางหนึ่งเพื่อการศึกษา (ความรู้อิสลาม) ผู้นั้นจะได้รับการเปิดทางหนึ่งในบรรดาหนทางต่างๆจากอัลลอฮ์ไปสู่สรวงสวรรค์”

มัสตัน มาหะมะ (2552 : ม.ป.ป) กล่าวว่า การศึกษาอิสลามคือการสร้างมนุษย์เพื่อการเคารพภักดี (อิบาดะฮ์) และการเป็นผู้แทน (เคาะลีฟะฮ์) ของพระองค์บนผืนแผ่นดินการที่มนุษย์จะเป็นบ่าวที่เคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ และเป็นเคาะลีฟะฮ์ได้ต้องเป็นมนุษย์ที่ดี และสิ่งสำคัญที่จะทำให้มนุษย์เป็นบ่าวที่ดีของพระองค์นั้น คือ อิสลาม การที่จะรู้จักและเข้าใจอิสลามต้องอาศัยการศึกษาเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้จัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป และหลักสูตรการสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ก็ยังกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

1. อัล – กุรอาน	5. อัตตารีค (ศาสนประวัติ)
2. อัล – หะดีษ	6. อัล - อัคลาฟ (จริยธรรม)
3. อัล - อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา)	7. ภาษาอาหรับ
4. อัล - ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)	8. ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม

และยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรก็กำหนดให้ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในวิชาศาสนา ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และวิทยาการต่างๆ

สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมมุสลิมให้ดีขึ้น กลุ่มสาระภาษาอาหรับได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่า “รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่านและเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 5)

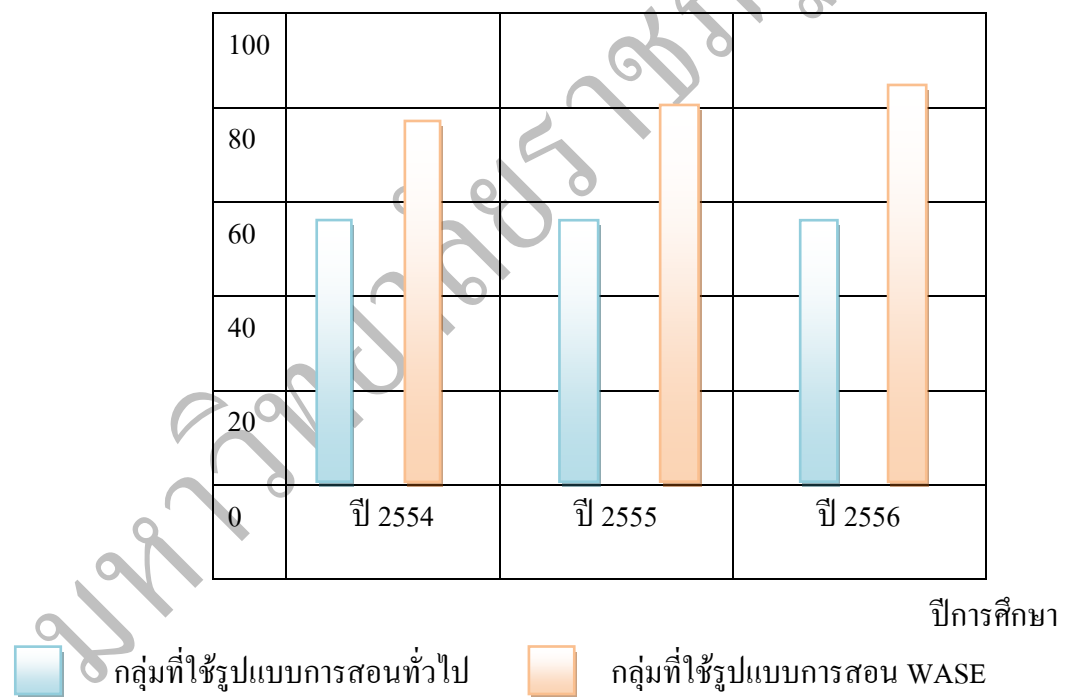
ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ภาษาเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ภาษาอาหรับเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญกับมนุษย์ ทั้งด้านการสื่อสารชีวิตประจำวันและใช้ในการเรียนรู้ และการปฏิบัติศาสนารวมทั้งการศึกษาเพื่อความรู้ทั่วไป ภาษาอาหรับมาพร้อมกับศาสนาอิสลาม ดังนั้นผู้นับถือศาสนาอิสลามทุกคนจึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่ออ่านในพิธีทางศาสนา ความพิเศษประการหนึ่งที่ได้รับจากภาษาอาหรับคือ อัลกุรอานและอัลฮะดีษเป็นภาษาอาหรับ ดังนั้นแม้คนที่มิใช่อาหรับที่ใช้ภาษาต่างๆทั่วโลก จึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับไปด้วยอีกภาษาหนึ่งอย่างน้อยต้องอ่านได้ แม้จะพูดเชิงสื่อสารไม่ได้ก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการสอนภาษาอาหรับของอาจารย์ ปราโมทย์ ศรีอุทัย กล่าวว่า การสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับเป็นเรื่องที่ยากมาก ถ้าผู้ที่ศึกษาทุกคน เก่งและแม่นหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ ก็จะทำให้เขาทำความเข้าใจหรือศึกษาคัมภีร์และอัลฮะดีษได้อย่างดีนั่นเอง (ปราโมทย์ ศรีอุทัย, 2555 : ม.ป.ป)

ดังนั้นการศึกษาและการเรียนรู้ภาษาอาหรับจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อศึกษา ทำความเข้าใจหลักคำสอนของอิสลาม และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมุสลิม จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอาหรับ เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนภาษาอาหรับจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยต่างๆและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนอิสลามศึกษา สังเกตพฤติกรรมการเรียนกลุ่มสาระภาษาอาหรับ ของโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี มูลนิธิ และโรงเรียนต่างๆในปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา พบว่า ส่วนใหญ่รูปแบบการสอนที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในยุคปัจจุบันคือ การสอนที่เน้นการบรรยายโดยไม่มีสื่อการสอนมาประกอบการสอน สอนแต่เนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหนังสือ โดยเน้นการสอนที่เป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ การจดจำของผู้เรียนต่อเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีสิ่งเร้า วิธีการสอนไม่สนุกสนาน น่าเบื่อหน่าย และการเรียนรู้ในลักษณะทำให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 57 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอาหรับ (รอฮิมะฮ์ สะมะแอ, 2555. พฤษภาคม 6)

ด้วยเหตุนี้เองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาวิธีการที่เหมาะสม มีระบบ มีขั้นตอน มีกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ที่จะช่วยกระตุ้น ปลุกเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่เรียนมากขึ้นและมีความจำที่คงทน ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากประสบการณ์การสอนและการศึกษารูปแบบการสอนต่างๆ ของท่านนปีมุฮัมมัด อิบнуซีนา อัลกินดี อัลฟารอบี ซิมพ์ชัน กานเย่ จอยน์และวิล ชิปปา และผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ

โดยผู้วิจัยใช้เรียกชื่อรูปแบบดังกล่าวนี้ว่า “WASE” ผลจากการเรียนการสอนโดยใช้วิธีดังกล่าวทำให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยสังเกตได้จากผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปวิทยามูลนิธิมุลินธิ ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554-2556 ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนว่าผลการเรียนด้านทักษะการอ่านรายวิชาภาษาอังกฤษสำหรับใช้รูปแบบการสอน WASE ของนักเรียนมีผลร้อยละดีกว่านักเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบปกติ ซึ่งสามารถแสดงคะแนนผลการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นกราฟได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 คะแนนผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปวิทยามูลนิธิมุลินธิ ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 – 2556

ที่มา : รายงานผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปวิทยามูลนิธิมุลินธิ ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2556

จะเห็นว่า ผลการเรียนของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอน WASE ดีกว่ากลุ่มของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนทั่วไป การสอนโดยใช้รูปแบบ WASE ดังกล่าวนี้นักวิจัยได้ทดลองใช้สอนมา

หลายปีแล้ว ซึ่งทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่าน และการจดจำภาษาอาหรับได้ดีมากขึ้น เมื่อผู้เรียนสบายใจ สนุกสนาน จะป้อนข้อมูลเนื้อหาอะไร ก็ง่ายทุกประการ แต่ยังไม่ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจาก ปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการสอนทั้งในประเทศไทย และต่างประเทศ รวมทั้งได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนแนวคิดหรือหลักการทางการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำรูปแบบการสอนดังกล่าวมาพัฒนาเพิ่มเติม และนำมาประยุกต์ใช้ในการสอน แล้วนำมาพิสูจน์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ให้รู้ว่า “สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น” จึงมีความคิดริเริ่ม ที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ขึ้นมาเพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะนำมาแก้ปัญหาทางการสอนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้รูปแบบการสอนแบบ WASE ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการสอนอิสลามศึกษาสาระภาษาอาหรับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ช่วยแก้ปัญหาผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิมุสลิม จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ห้อง รวม 114 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง(มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2/2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียน (Simple Sampling Random)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กรอบเนื้อหาการวิจัยสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน มีหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ประกอบด้วย 6 แผนการเรียนรู้ ดังนี้

- 2.1 หน่วยที่ 1 เรื่อง เด็กชายฮาซัน
- 2.2 หน่วยที่ 2 เรื่อง มารูจักประโยชน์กันเถอะ
- 2.3 หน่วยที่ 3 เรื่อง อับดุลเลาะห์คนขยัน
- 2.4 หน่วยที่ 4 เรื่อง คำกริยาน่ารู้
- 2.5 หน่วยที่ 5 เรื่อง สังสรรค์ข้าวยา
- 2.6 หน่วยที่ 6 เรื่อง คำนามมหาสนุก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ในการวิจัยครั้งนี้คือ

แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

3.2 ตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้คือ

3.2.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2

3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการสอนแบบ WASE หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ เตรียมความพร้อม ทบทวนความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง แสดงและซึมซับ การประเมินผล และการนำไปใช้

ทักษะการอ่านภาษาอาหรับ หมายถึง ความสามารถในการอ่านภาษาอาหรับ ซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการประเมินทักษะการอ่าน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 หมายถึง หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เวลาเรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ การวัดผลและประเมินผล เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น และการจบหลักสูตรอิสลามศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน

นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง หมายถึง ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง (มศวะชชีฎะฮฺ) ช่วงชั้นที่ 3 ที่เรียนชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ความสามารถด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มศวะชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 ซึ่งพิจารณาจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประสิทธิภาพของรูปแบบ หมายถึง ความรวดเร็ว คงทนในการเรียนรู้ของ โดยวัดจากสัดส่วนของค่าเฉลี่ยร้อยละของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดย

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละของการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสาระภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการทำแบบฝึกหัดและประกอบกิจกรรมระหว่างเรียน

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าเฉลี่ยร้อยละของการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาสาระภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE ซึ่งพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ของการทำแบบทดสอบหลังเรียน

ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่ดีของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการสอนแบบ WASE ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ และด้านการวัดประเมินผล

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการสอนได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการที่นำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE สารที่ 7 ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 สรุปได้ดังนี้

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. การพัฒนารูปแบบการสอน
3. รูปแบบการสอนที่เน้นพัฒนาด้านทักษะพิสัย
4. รูปแบบการสอนในอิสลาม
5. การสอนอ่านภาษาอาหรับ
6. รูปแบบการสอนแบบ WASE
7. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดการวิจัย
10. สมมติฐานการวิจัย

1. หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 1-6) ได้อธิบายหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พอสรุปใจความสำคัญได้ดังนี้

1.1 ความนำ

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ

การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.2 วิสัยทัศน์

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.3 หลักการ

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสดำเนินการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ

1. มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

2. เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ

1.4 จุดมุ่งหมาย

จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดจุดหมายเพิ่มเติม คือ

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ซ.บ) และปฏิบัติตนตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมอิสลาม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้
3. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่าง ๆ โดยยึดหลักการอิสลาม
4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทนเสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษา มุ่งพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ดังนี้ คือ

1. รักการอ่านอัลกุรอาน
2. รักการละหมาด
3. รักความสะอาด
4. มีมารยาทแบบอิสลาม
5. มีความรับผิดชอบ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกลุ่มสาระ ดังนี้

1. อัล - กุรอาน
2. อัล - หะดีษ
3. อัล - อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา)
4. อัล - ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)
5. อัศเศาะลาต (ศาสนประวัติ)
6. อัล - อัคลาก (จริยธรรม)
7. ภาษาอาหรับ
8. ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม

1.5 สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 51) ได้อธิบายการจัดการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา ว่าด้วยการดำเนินชีวิตของมนุษย์ให้อยู่ในแนวทางของอัลลอฮ์ (ช.บ) ทั้งโดยส่วนตัวและส่วนรวม โดยมีอัล-กุรอานเป็นธรรมนูญชีวิต และนบีมุฮัมมัด (ช.ล) เป็นแบบอย่าง ที่จะก่อให้เกิดคุณธรรมจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยกำหนดสาระการเรียนรู้ ดังนี้

อัล-อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักฐานอ้างอิง ยึดมั่น และนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

อัล-ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและบทบัญญัติของศาสนาอิสลามเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจ และการดำเนินชีวิต เป็นหลักปฏิบัติของมนุษย์ที่ศรัทธาตามบทบัญญัติทั้งโดยปัจเจกบุคคล และส่วนรวมเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวัน และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

อัต-ตารีค (ศาสนประวัติ) ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญของแต่ละยุคสมัยทางประวัติศาสตร์อิสลาม สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆอย่างเป็นระบบ และเกิดความตระหนักในการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

อัล-อคลาก (จริยธรรม) ความรู้ ความเข้าใจ การยึดมั่น และปฏิบัติตนตามคุณธรรมและจริยธรรมอิสลามในการพัฒนาตนเอง บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

อัล-กูรอ่าน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะการอ่าน การท่องจำ และหลักการอธิบาย ยึดมั่น และปฏิบัติตามบทบัญญัติของอัล-กูรอ่านในชีวิตประจำวัน

อัล-หะดีษ ความรู้ ความเข้าใจหลักคำสอน การท่องจำ อัล-หะดีษ ยึดมั่น และปฏิบัติตามบทบัญญัติของอัล-กูรอ่านในชีวิตประจำวัน

ภาษาอาหรับ ความรู้ ทักษะ เจตคติ และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการสื่อสารและค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษามลายู ความรู้ ทักษะ เจตคติ และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษามลายู เพื่อการสื่อสารและค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาษาอาหรับเสริม ความรู้ ทักษะ เจตคติ วัฒนธรรมการใช้ภาษาอาหรับ และการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาอาหรับกับภาษาไทย เพื่อการสื่อสารและการแสวงหาความรู้

1.6 มาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 51) ได้อธิบายการจัดการเรียนรู้หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พอสรุปสาระการเรียนรู้ภาษาอาหรับได้ดังนี้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติ ของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

องค์ความรู้ ทักษะสำคัญและคุณลักษณะในหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระภาษาอาหรับ คือ : ความรู้ ทักษะ เจตคติ และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการสื่อสารและค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้วิชาภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย (มุดตะวัชชีเฎาะฮ์) ชั้นปีที่ 2 สามารถเขียนเป็นตารางได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาอาหรับระดับระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย
(มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2

ระดับชั้น	ตัวชี้วัด	มาตรฐานการเรียนรู้
อิสลามศึกษา ตอนปลาย (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 (ม. 2)	1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญ และสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บท สนทนา 2. สนทนา ได้ตอบและบอก ความหมายคำศัพท์ 3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค 4. แสดงความคิดเห็น เห็น ประโยชน์และเลือกใช้ภาษาจาก การฟัง พูด อ่าน ในสถานการณ์ ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะเห็นคุณค่า ในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการ เรียนรู้สื่อความหมาย ค้นคว้า บทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่าง สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

ที่มา : (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

จากการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้จะต้องสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจในกระบวนการทางภาษา ไม่ว่าจะเป็น การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเห็นคุณค่า มีทักษะในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อสาร สื่อความหมาย ค้นคว้า ตีความบทบัญญัติอิสลามอย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอด และสื่อความหมายได้ และตัวชี้วัดสาระวิชาภาษาอาหรับชั้นปีที่ 2 ก็เช่นกัน ได้กำหนดให้มีการอ่าน เขียน จับใจความสำคัญ และสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา สามารถจำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท ประโยคและบอกความหมายคำศัพท์ได้ เห็นประโยชน์และเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาจากการฟัง พูด อ่าน ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

2. การพัฒนารูปแบบการสอน

2.1 ความหมายของรูปแบบการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 140) กล่าวว่า รูปแบบการสอนมีความหมายใหญ่สอง แนวทาง แรกมองรูปแบบการสอนเป็นกิจกรรมหรือวิธีสอน ส่วนแนวที่สอง มองรูปแบบการสอนกว้างกว่า โดยมองว่าเป็นโครงสร้างที่แสดงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ในการสอนที่นำมาใช้ร่วมกันเพื่อให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

ชาญชัย ยมดิษฐ์ (2548 : 116) รูปแบบการสอน หมายถึง สถานการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยสถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการศึกษาวิจัย และพัฒนาแนวคิด ทฤษฎี ที่แสดงการตอบสนองต่อผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เฉพาะด้าน

ทิสนา แคมมณี (2550 : 220 -223) ได้กล่าวถึงรูปแบบการการเรียนการสอนว่ารูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่เป็นนามธรรม ซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเช่น เป็นคำอธิบาย เป็นแผนผัง ไดอะแกรม หรือแผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและบุคคลอื่นสามารถเข้าใจชัดเจนขึ้นรูปแบบเป็นเครื่องมือทางความคิดที่บุคคลใช้ในการสืบสอบหาคำตอบ ความรู้ความเข้าใจในปรากฏการณ์ทั้งหลาย ปกติในการศึกษาวิจัยเรื่องใด ๆ ก็ตาม ผู้ศึกษาจะต้องตั้งคำถามที่ต้องการคำตอบ ซึ่งในกระบวนการวิจัยจะมีการตั้งสมมติฐานหรือชุดของสมมติฐานขึ้นมา ซึ่งก็คือคำตอบที่คาดคะเนไว้ล่วงหน้า สมมติฐานเหล่านี้มักจะได้มาจากข้อความรู้หรือข้อค้นพบที่ผ่านมาหรืออาจจะเกิดจากประสบการณ์หรือการหยั่งรู้ (Intuition) ของผู้ศึกษาวิจัย หรืออาจจะเกิดจากทฤษฎีหลักการต่าง ๆ ของเรื่อง/สถานการณ์ปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะยังคงเป็นเพียงเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบเท่านั้น จนกว่าจะได้รับการนำไปพิสูจน์ทดสอบ หากสมมติฐานเป็นจริงข้อความนั้นก็จะสามารถนำไปใช้ในการทำนายหรืออธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ ได้ รูปแบบเช่นเดียวกันกับสมมติฐานที่บุคคลอาจสร้างขึ้นจากความคิด ประสบการณ์ การใช้อุปมาอุปไมยหรือจากทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ได้ แต่รูปแบบไม่ใช่ทฤษฎีรูปแบบโดยทั่วไปจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รูปแบบจะต้องนำไปสู่การทำนาย (Prediction) ผลที่ตามมาซึ่งสามารถพิสูจน์ทดสอบได้ กล่าวคือ สามารถนำไปสร้างเครื่องมือเพื่อไปพิสูจน์ทดสอบได้
2. โครงสร้างของรูปแบบจะต้องประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationship) ซึ่งสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์/เรื่องนั้นได้
3. รูปแบบจะต้องสามารถช่วยสร้างจินตนาการ (Imagination) ความคิดรวบยอด (Concept) และความสัมพันธ์ (Interrelations) รวมทั้งช่วยขยายขอบเขตของการสืบเสาะความรู้

4. รูปแบบควรจะประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural Relationship) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง (Associative Relationships)

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 รูปแบบการสอน คือ รายละเอียดของวิธีการเรียนการสอนที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตาม ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด มีรายละเอียดของ กระบวนการสอน และมีการอธิบายว่าครูจะวางแผนการสอนอย่างไร จะนำไปใช้ในสถานการณ์การเรียน การสอนอย่างไร และจะประเมินผลการสอนอย่างไร

วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2540 : 52) กล่าวว่า รูปแบบการสอน หมายถึง แบบแผนการสอนที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจัดขึ้นอย่างมีจุดมุ่งหมายเฉพาะในการที่ชัดเจนประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ทางการสอน ได้แก่ หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา ขั้นตอนการสอน การประเมินและกิจกรรมสนับสนุนอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการสอนนั้น ๆ

จอยส์ และเวล (ทิสนา แจมณี, 2545 : 29 อ้างถึงใน Joyce and Weil, 1986:2) ให้ความหมายของรูปแบบการสอนว่าเป็นแผน (Plan) หรือ แบบ (Pattern) ซึ่งสามารถใช้เพื่อการเรียนการสอนในห้องเรียนหรือการสอนพิเศษเป็นกลุ่มย่อย หรือเพื่อจัดสื่อการสอน ซึ่งรวมถึง หนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และหลักสูตรรายวิชา แต่ละรูปแบบจะให้แนวทางในการออกแบบการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่ารูปแบบการสอน คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ อย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี / หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ

2.2 การพัฒนารูปแบบการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 147) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการสอนมี 2 วิธี

วิธีที่ 1 เป็นการพัฒนารูปแบบความคิด

วิธีที่ 2 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบความคิด ในขั้นตอนสอนที่ผู้คิดค้นไว้แล้ว พิจารณาว่าการที่สามารถจัดการสอนให้บรรลุผลอย่างดีมีคุณภาพ และประสิทธิภาพจะต้องดำเนินเช่นไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบหรือกิจกรรมใด เขียนรูปแบบออกมาองค์ประกอบหรือกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นจะต้องผ่านการพิจารณากลับกรอง เลือกรื้อด้วยความมั่นใจว่ามีความจำเป็นต่อการบรรลุผลอย่างมาด ควรมีทฤษฎี แนวความคิด หรือผลการวิจัยยืนยันในผลของการประกอบหรือกิจกรรมดังกล่าวในขั้นนี้ หลังจากที่เขียนรูปแบบการสอนออกมาแล้วเพื่อตรวจสอบดู

ว่ารูปแบบดังกล่าวให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำไปทดลองใช้สอนตรวจดูว่าผลที่เกิดขึ้น อาจปรับปรุงองค์ประกอบหรือกิจกรรมที่มีปัญหา ซึ่งก็จะทำให้ได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ขึ้น

วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2540:80-81) การพัฒนารูปแบบการสอนตามหลักของจอยซ์และเวลล์ คือ การพัฒนาต้องมีทฤษฎีรองรับ ต้องมีการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปเผยแพร่การออกแบบการสอนอาจทำให้ได้ทั้งแนวกว้างและวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับทฤษฎีทางจิตวิทยาที่รองรับการพัฒนารูปแบบการสอนนี้ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ ที่เน้นการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมมากกว่าส่วนย่อยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจาก 2 ลักษณะ คือการรับรู้ (Perception) ซึ่งเป็นการแปลความหมายจากการสัมผัสด้วยอวัยวะรับสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังการหยั่งเห็น (Insight) ซึ่งเป็นการเกิดความคิดขึ้นมาทันที ในขณะที่ประสบปัญหาโดยมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มเป็นขั้นตอนจนสามารถแก้ปัญหาได้

2. การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นการนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือการเรียนรู้ในอดีตที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใหม่ โดยการถ่ายโยงนี้อาจเกิดขึ้นโดยอาศัยความคล้ายคลึงการสรุปเป็นหลักเกณฑ์ หลักการ และอาศัยความสัมพันธ์ของสถานการณ์นั้น ๆ

3. การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน มาทำงานร่วมกัน เน้นความร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกของกลุ่มทุกคนสมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหาเพื่อให้ได้รับความสำเร็จร่วมกัน

4. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ซึ่งเน้นการให้เกิดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเลือกแสดงพฤติกรรมเองไม่บังคับ หรือบอกแนวทางให้เมื่อผู้เรียนแสดงการเรียนรู้จึงเสริมแรงพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นการเสริมแรงอาจทำได้ในลักษณะการให้รางวัล คำชมเชย หรือการฝึกให้ผู้เรียนชื่นชมตนเอง

สรุปการพัฒนารูปแบบการสอน ควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้วก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ การพัฒนารูปแบบการสอนจะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้

2.3 ประเภทของรูปแบบการสอน

ทิกนา เหมมณี (2545:222) ได้จัดหมวดหมู่ของรูปแบบการสอนตามลักษณะของวัตถุประสงค์เฉพาะหรือเจตนารมณ์ของรูปแบบ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 5 หมวด ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain)

2. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านจิตพิสัย (affective domain)
3. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย (psycho-motor domain)
4. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการ (process skill)
5. รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ (integration)

ชาอุทัย ชมดิษฐ์ (2548 : 135) ได้จัดรูปแบบการสอนออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มกระบวนการจัดสารนิเทศ
2. กลุ่มบุคคล
3. กลุ่มปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
4. กลุ่มพฤติกรรม

สรุปประเภทเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้งสิ้นจำนวนรูปแบบและรายละเอียดของแต่ละรูปแบบมีจำนวนมาก ทั้งรูปแบบสากล และรูปการสอนในประเทศ ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้า รูปแบบการเรียนการสอนที่นำเสนอที่เหมาะสมกับรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้น

3. รูปแบบการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย

ทิสนา แวมมณี (2548 : 37-381) ได้สรุปขั้นตอนรูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของนักการศึกษาต่างๆไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอนของแฮร์โรว์

(1) ขั้นการเลียนแบบ ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ทำได้ รับรู้สังเกต เห็นว่ามีขั้นตอนอะไรบ้างแม้จะไม่ละเอียดครบถ้วน

(2) ขั้นการลงมือทำตามคำสั่ง ทำตามโดยไม่มีแบบให้เห็น ทำให้ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ อาจค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

(3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนทำได้ถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีต้นแบบหรือคำสั่ง ทำได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สมบูรณ์แบบ

(4) ขั้นการแสดงออก ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

(5) ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ทำอย่างสบาย ๆ อัตโนมัตินี้ ไม่ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ จึงต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายจนชำนาญ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน

ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนพัฒนาการปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี ตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นการเรียนรู้ สังเกตการทำงาน รับรู้การกระทำ
- 2) ขั้นการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ให้พร้อมต่อการเคลื่อนไหวหรือแสดงทักษะ
- 3) ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม อาจให้เลียนแบบหรือลองฝึกลองดูจนสามารถตอบสนองได้ถูกต้อง
- 4) ขั้นลงมือกระทำจนเป็นกลไกที่ทำได้เอง ช่วยให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ
- 5) ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ผู้เรียนได้ฝึกฝน จนทำได้คล่องแคล่ว ชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง
- 6) ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 7) ขั้นการริเริ่มหลังจากสามารถปฏิบัติอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ในสถานการณ์หลากหลาย จะเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ทำให้ปรับการปฏิบัติไปตามที่ตนต้องการ

3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies)

- 1) ขั้นสาธิตการกระทำ ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างเป็นปกติตามธรรมชาติ ไม่ช้า-เร็วเกินไป นักเรียนควรได้รับคำแนะนำให้สังเกตจุดสำคัญที่ควรเอาใจใส่พิเศษ
- 2) ขั้นสาธิตทักษะย่อยและให้ผู้เรียนปฏิบัติสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ
- 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตหรือแบบอย่างให้ดู มีผู้สอนคอยชี้แนะ ช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ แล้วเริ่มทักษะย่อยใหม่
- 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว อาจได้รับคำแนะนำเทคนิควิธีการที่มีประโยชน์เพิ่มเติม เช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้น รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น ปลอดภัยขึ้น
- 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ต่อเนื่องจนจบ ฝึกปฏิบัติจนชำนาญ สามารถปฏิบัติทักษะได้สมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอ

4. ทิสนา แคมมณี (2548 : 106) ได้เสนอขั้นตอนของรูปแบบการสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model) ไว้ ดังนี้

1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน กิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่ การสนทนาซักถามให้ผู้เรียนบอกสิ่งที่เคยเรียนรู้ การให้ผู้เรียนเล่าประสบการณ์เดิม หรือการให้ผู้เรียนแสดงโครงสร้างความรู้ (Graphic Organizer) เดิมของตน

2) ขั้นแสวงหาความรู้ใหม่ เพื่อให้ผู้เรียนหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ

3) ขั้นศึกษาทำความเข้าใจความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความหมายของข้อมูลหรือประสบการณ์ใหม่ สรุปความเข้าใจแล้วเชื่อมโยงกับความรู้เดิม กิจกรรมในขั้นนี้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนใช้กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง เช่น กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่มหรือกระบวนการแก้ปัญหา สร้างความรู้ขึ้นมา

4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม เพื่ออาศัยกลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจ และขยายความรู้ความเข้าใจของตนให้กว้างขึ้น กิจกรรมนี้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนแต่ละคนแบ่งปันความรู้ความเข้าใจให้ผู้อื่นรับรู้และให้กลุ่มช่วยกันตรวจสอบความรู้ความเข้าใจซึ่งกันและกัน

5) ขั้นสรุปและจัดระเบียบความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย กิจกรรมนี้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนสรุปประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย มโนทัศน์หลัก และมโนทัศน์ย่อย ของความรู้ทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมและความรู้ใหม่แล้วนำมารวบรวมเรียบเรียงให้ได้ ใจความสาระสำคัญครบถ้วนสะดวกแก่การจดจำ ครูอาจให้ผู้เรียนจัดเป็น โครงสร้างความรู้ (Graphic Organizer) ซึ่งเป็นวิธีการที่ช่วยในการจดจำข้อมูลได้ง่าย

6) ขั้นแสดงผลงาน เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตนด้วยการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น กิจกรรมนี้ ได้แก่ การให้ผู้เรียนแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น จัดนิทรรศการ จัดการอภิปราย แสดงบทบาทสมมติ เขียนเรียงความ วาดภาพ แต่งคำ ประพันธ์ เป็นต้น และอาจมีการจัดประเมินผลงานโดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสม

7) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อฝึกฝนให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดความเข้าใจ และความชำนาญ กิจกรรมนี้ ได้แก่ การที่ครูให้ผู้เรียนมีโอกาสดูแลวิธีใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ใน เรื่องต่าง ๆ ซึ่งเท่ากับส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ในระยะแรกครูอาจตั้งโจทย์สถานการณ์ต่าง ๆ แล้วให้ผู้เรียนนำความรู้ที่มีมาใช้ในสถานการณ์นั้น

สรุปว่า รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนในด้านใดเป็นหลัก หรือต้องการเน้นด้านใด ส่วนการจัดการเรียนการสอนตาม

กระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบแต่ละขั้นตอนนี้สามารถเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนมาใช้ให้เหมาะสมโดยคำนึงเนื้อหาสาระ เวลา และผู้เรียน

4. รูปแบบการสอนในอิสลาม

4.1 รูปแบบการสอนของท่านนบี

อิบราฮีม ณรงครักษาเขต (2550 : 144) ได้อธิบายการศึกษาในสมัยมัคกะฮ์และมะดีนะฮ์ของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย โดยรูปแบบการจัดการศึกษาของท่านนบีมุฮัมมัดเปรียบดังการศึกษานอกระบบที่ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อให้บรรดาสะหะบะฮ์ มีความสมบูรณ์แบบทุกด้านในการดำเนินชีวิต และเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นทั้งโลกคุณาและอาคิเราะฮ์รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. การสอนเป็นรายบุคคล

เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สอนบรรดาสะหะบะฮ์เป็นกรณีเฉพาะดังมีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ตามเหตุการณ์และสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยพวกเขาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและสนิทสนมกับท่านเช่นผู้ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติ ผู้ที่อยู่ในครอบครัวของท่านนบีมุฮัมมัด และผู้ที่มีบ้านใกล้เคียงกับท่าน และครอบคลุมถึงบรรดาสะหะบะฮ์ที่มีความรู้ทั้งหลาย เช่นท่านอับดุลลอฮ์ อิบนุอับบาส และมูอาซ บินญะบัล เป็นต้น

การสอนเป็นรายบุคคลในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด ได้ใช้อบรมสั่งสอนบรรดาสะหะบะฮ์ ซึ่งครอบคลุมถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลายและท่านนบีมุฮัมมัด ได้สอนพวกเขาตามเหตุการณ์และสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป

2. การสอนเป็นรายกลุ่ม

เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สอนบรรดาสะหะบะฮ์ที่มีจำนวนคนหมู่มาก ซึ่งแตกต่างกับการสอนเป็นรายบุคคลที่ท่านได้สอนแบบเน้นเฉพาะบุคคลบางคนเท่านั้น ส่วนสถานที่สอนก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก โดยท่านได้ใช้สถานที่สอน ณ ที่บ้านของท่านนบีมุฮัมมัด สถาบันอรัคม บิน อบี อัลอรัคม มัสยิด หรือสถานที่ทั่วไป

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนในอิสลาม คือรูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้ทำการสอนบรรดาสะหะฮาบะฮ์ ณ บ้านของท่าน มัสยิด และสถานที่ทั่วไป เป็นต้น เป็นรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัย โดยประกอบไปด้วยรูปแบบการสอนเป็นรายบุคคลและการสอนเป็นรายกลุ่ม

ยุทธนา เกื้อกุล (2550:47-126) ได้ศึกษารูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ไว้ ดังนี้

1. แบบสาธิต

เป็นวิธีสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล.) ได้แสดงให้เห็นบรรดาสะหะฮาบะฮ์ (ร.ค.) ได้ดูเป็นแบบอย่าง เพื่อจะได้ปฏิบัติตามท่าน เช่น การสาธิตการอาบน้ำละหมาด การละหมาด และการประกอบพิธีหัจญ์ เป็นต้น แบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) เป็นแบบอย่างที่ถูกต้องและสมบูรณ์และสามารถนำมาปฏิบัติใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย ประหนึ่งดังดวงประทีปที่คอยส่องแสงนำทางให้กับมนุษยชาติ และวิธีสอนแบบสาธิตช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง เพราะเห็นสิ่งที่เรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้และจดจำในสิ่งที่สาธิตได้นาน

2. แบบฝึกฝนและปฏิบัติ

เป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติ โดยท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้อบรมสั่งสอนบรรดาสะหะฮาบะฮ์ (ร.ค.) ให้เรียนรู้วิธีการปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ ด้วยระเบียบกฎเกณฑ์ที่ถูกต้องก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ไม่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชาติของท่านได้เรียนรู้เพียงอย่างเดียว โดยมีได้ปฏิบัติ เนื่องจากพระองค์อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ทรงลงโทษผู้ที่รู้และไม่ปฏิบัติ และพระองค์ทรงลงโทษผู้ที่สั่งให้คนอื่นปฏิบัติแต่ตัวเองไม่ได้ปฏิบัติ อิสลามไม่ได้มุ่งเน้นการปฏิบัติแค่โลกคุณชา หรืออาคิเราะฮ์เพียงโลกใดโลกหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องปฏิบัติควบคู่กันไปทั้งสองโลกในเวลาเดียวกัน การสอนโดยการฝึกฝนและปฏิบัติทำให้เกิดผลโดยตรงต่อจิตใจของผู้เรียน ทำให้ความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมา มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วยการปฏิบัติและสามารถจดจำได้นาน ประกอบกับการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติเป็นกฎเกณฑ์หนึ่งของความรู้ที่ถูกต้อง ซึ่งได้รับการตอบรับจากอัลลอฮ์ (ซ.บ.) นอกจากนี้ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ยังสนับสนุนให้หาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง โดยมีให้ขอทานจากผู้อื่น และต้องฝึกฝนปฏิบัติให้เป็นกิจวัตรในทุกเรื่อง

3. แบบใช้คำถาม

เป็นวิธีสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้ถามบรรดาสะหะฮาบะฮ์ (ร.ค.) ในสิ่งที่ท่านต้องการนำเสนอและแจ้งให้ทราบถึงเรื่องราวต่าง ๆ และในขณะเดียวกันบางครั้งก็เป็นคำถามที่เกิดขึ้นจากบรรดาสะหะฮาบะฮ์ (ร.ค.) ที่ได้ถามท่าน เพื่อต้องการทราบความรู้บางสิ่งบางอย่างที่พวกเขาอยากรู้

ท่าน นบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ใช้วิธีสอนโดยการตั้งคำถามเพื่อต้องการให้บรรดาสะหะบะฮะ (ร.ค.) ได้คิดและไตร่ตรอง และได้ทราบถึงสิ่งที่พวกเขายังไม่รู้ เป็นวิธีสอนที่พัฒนากระบวนการคิด และพูดในเวลาเดียวกัน โดยท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) จะตั้งคำถามตามระดับสติปัญญาของบรรดาสะหะบะฮะฮะ (ร.ค.) โดยไม่ทำให้พวกเขารู้สึกลำบากใจในการศึกษาหาความรู้และค้นหาคำตอบด้วยตนเอง

4. แบบตรึงจับ และตรึงจับ

เป็นวิธีสอนที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม และให้ห่างไกลจากความชั่ว ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มุ่งเน้นตามจุดประสงค์เดิมของอิสลามและสอดคล้องกับธรรมชาติของมนุษย์ โดยสนับสนุนให้กระทำในสิ่งที่ดี และละเว้นความชั่ว เพื่อทำให้เกิดความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า ทั้งนี้ ในอัลกุรอานและสุนนะฮะได้กล่าวถึงอายะฮะและหะดีษเกี่ยวกับตรึงจับและตรึงจับมากมาย แสดงให้เห็นว่า วิธีสอนดังกล่าวมีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่งดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สนับสนุนให้ทำความดีและละเว้นความชั่ว กล่าวคือ การทำความดีแค่คิดภายในใจ พระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ก็ตอบแทนผลบุญให้แล้ว และเมื่อปฏิบัติก็จะถูกบันทึกทุกหนึ่งความดีเพิ่มเป็น 10 เท่า จนกระทั่งถึง 700 เท่า ส่วนความชั่วที่กระทำก็จะถูกบันทึกเท่ากับความชั่วนั้น

นอกจากนี้ยังเสนอเทคนิคการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการสอนแบบค่อยเป็นค่อยไปที่ละขั้นตอน เป็นเทคนิคการสอนที่ดำเนินไปที่ละขั้นตอน จากสิ่งที่ย่อยสู่สิ่งที่ยาก เพื่อมิให้ผู้เรียนเกิดความลำบากใจ และสามารถเตรียมใจเพื่อยอมรับบทเรียนและบทบัญญัติต่าง ๆ ได้เป็นเทคนิคการสอนที่มีเนื้อหาเริ่มจากเรื่องหลักไปสู่เรื่องย่อย ซึ่งเป็นการนำเสนอสิ่งที่สำคัญมากที่สุดก่อน ต่อมาก็ได้นำเสนอเรื่องย่อยในแต่ละเรื่องตามลำดับขั้นตอนความสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพที่ชัดเจน และทำให้ง่ายในการท่องจำและทำความเข้าใจ ดังหะดีษที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สั่งให้บรรดาสะหะบะฮะฮะ (ร.ค.) ศึกษาเรื่องการศรัทธาก่อน ต่อมาก็ให้ศึกษาอัลกุรอาน รายงานโดยอิบนุมาญะฮ์ (IbnMajah , ม.ป.ป. : 60)

2. เทคนิคการให้ความสำคัญต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นเทคนิคการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้อบรมสั่งสอนบรรดาสะหะบะฮะฮะ (ร.ค.) ตามระดับสติปัญญาและความสามารถของพวกเขาโดยสังเกตจากคุณลักษณะต่าง ๆ เช่นลักษณะเฉพาะตัว พฤติกรรม นิสัย และชีวิตความเป็นอยู่ เป็นต้น การให้ความสำคัญดังกล่าวสาเหตุสืบเนื่องจากว่าผู้เรียนแต่ละคนนั้นมีระดับสติปัญญาและความสามารถที่แตกต่างกัน หากสอนในเนื้อหาที่สูงเกินไปอาจทำให้ผู้ที่มีสติปัญญาด้อยกว่าเกิดความลำบากใจ และทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาอย่างถ่องแท้ และหากสอนในเนื้อหาที่ต่ำเกินไป อาจทำให้ผู้เรียนที่ฉลาดรู้สึกเบื่อหน่ายในการเรียน เพราะเขาได้เรียนรู้เนื้อหาดังกล่าวแล้ว ดังนั้นในเรื่องนี้ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้มุ่งเน้นให้บรรดาผู้สอนทุกคนได้สอนผู้เรียนในสิ่งที่พวกเขา

เขาสามารถทำความเข้าใจได้ โดยสอนเนื้อหาที่อยู่ในระดับปานกลางระหว่างระดับสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียนที่ฉลาดและไม่ฉลาด

3. เทคนิคการสร้างความสนใจ เป็นเทคนิคการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนรู้สึกตื่นเต้นอยากเรียนรู้ ทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนการสอน ไม่รู้สึกเบื่อหน่ายดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้กล่าวให้บรรดาสะหะบะฮะ (ร.ค.) ฟังในหะดีษบทหนึ่งก่อนที่ท่านจะออกจากมัสยิดว่า “ฉันจะต้องสอนสุเราะฮ์หนึ่ง ซึ่งเป็นสุเราะฮ์ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในอัลกุรอาน” บันทึกโดยอัลบุคอรีย์ (Al - Bukhariy, 1989 : หะดีษหมายเลข 4474) เป็นการกระตุ้นให้บรรดาสะหะบะฮะ (ร.ค.) สนใจในสิ่งที่จะกล่าวต่อไปและพวกเขาจะไม่ลืมในสิ่งที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้กล่าวไว้ นอกจากนี้ก็จะเป็นการสร้างความสนใจโดยการตั้งคำถาม การเล่าเรื่อง การร้องอะนาชีด เป็นต้น ซึ่งการสร้างความสนใจดังกล่าวทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น

4. เทคนิคการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน อัล-บุคอรีย์ (Al-Bukhariy, 1989:6417) ได้กล่าวว่า “ท่านนบีมุฮัมมัด(ช.ล.) ได้ใช้สื่อในการอบรมสั่งสอนบรรดาสะหะบะฮะ (ร.ค.) เพื่อให้พวกเขาสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเข้าใจบทเรียนอย่างถ่องแท้มากขึ้น ทั้งนี้ก็สามารถจดจำบทเรียนได้นาน โดยไม่ลืมง่าย อัล-บุคอรีย์ (Al - Bukhariy, 1989 : 2446) ได้กล่าวอีกว่าท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้บรรยายและใช้สื่อประกอบโดยการขีดเขียนลงบนพื้นทรายเกี่ยวกับความเป็นจริงของมนุษย์ การเปรียบเทียบมุฮัมมัดประหนึ่งอาคารที่ยึดติดกัน โดยท่านได้ใช้นิ้วมือของท่านประสานเข้าด้วยกัน หรือการยกนิ้วชี้และนิ้วกลาง เพื่อเป็นสื่อให้รู้ว่าตัวท่าน และผู้อุปการะเด็กกำพร้าจะอยู่ใกล้ชิดกันบนสรวงสวรรค์

5. เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรกับผู้เรียน เป็นเทคนิคการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้สร้างความรัก ความใกล้ชิดและความเอาใจใส่ดูแลต่อบรรดาสะหะบะฮะ (ร.ค.) ในการเรียนการสอนของท่าน โดยท่านมีคุณลักษณะที่สุ่มรอบคอบอ่อนโยน ให้ความช่วยเหลือต่อพวกเขาเสมอ มีความประนีประนอมและเมตตากรุณา จนทำให้พวกเขารู้สึกดีและให้ความสำคัญในสิ่งที่ท่านได้อบรมสั่งสอน ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้ใช้เทคนิคดังกล่าวในการสนทนากับชาวอาหรับที่ปัสสาวะในมัสยิด และชายที่กล่าวร้ายการจามในขณะที่กำลังละหมาด โดยท่านไม่ได้ลงโทษหรือแสดงอาการโมโหแต่อย่างใดแต่ท่านใช้เทคนิคการสร้างความเป็นมิตรกับผู้เรียนในการสอนพวกเขา

6. เทคนิคการสอนแบบหยอกล้อ เป็นเทคนิคการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) ได้หยอกล้อบรรดาสะหะบะฮะ(ร.ค.)ในการอบรมสั่งสอน เพื่อทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสุข ท่านนบีมุฮัมมัด(ช.ล.) ได้หยอกล้อถึงเรื่องที่เป็นความจริงเท่านั้น และจะหยอกล้อตามโอกาสต่าง ๆ ที่เหมาะสม ดังที่ท่านได้หยอกล้อ อับู- อุมัยรฺ เกี่ยวกับความเศร้าโศกเสียใจที่นกของเขาได้ตายจากไป หรืออาจจะเป็นกาหยอกล้อชายคนหนึ่งที่มา

ขออุทิศเพื่อขณสิ่งของสัมภาระของเขา การหยอกล้อดังกล่าวก็นำมาคลายความโศกเศร้าและเสียใจ และทำให้จิตใจมีชีวิตชีวาขึ้น

7. เทคนิคการสอนแบบเน้นย้ำ เป็นเทคนิคการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล.) ได้กล่าวซ้ำหลายครั้งในคำและประโยคเดิม โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้บรรดาสะหายะฮะ(ร.ค.) ได้เล็งเห็นความสำคัญในสิ่งที่กล่าวถึงทำให้พวกเขาเข้าใจได้ง่าย และจดจำได้นาน ดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ได้กล่าวเน้นย้ำคำพูดของท่านและการให้สลามของท่านจำนวน 3 ครั้ง โดยเฉพาะการสอนเด็กระดับอนุบาลและประถมศึกษาครูผู้สอนต้องใช้เทคนิคการสอนแบบเน้นย้ำ เพื่อให้พวกเขาได้ยินหลายครั้ง จนทำให้พวกเขาจดจำได้ง่าย และฝังแน่นอยู่ในสมอง

จากทฤษฎีการเรียนรู้ข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้จะต้องจัดองค์ประกอบให้นักเรียน 3 อย่าง คือ ภาคนทฤษฎี ภาคนปฏิบัติ และภาคของการตอบแทน หรือการให้รางวัล จะต้องให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ หู ตา จมูก ลิ้น และทางกาย ซึ่งการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทางหู คือ การได้รับฟังความรู้ที่ผู้สอนได้บรรยายหรือทำการสอน การเรียนรู้ทางตา คือ การที่ให้นักเรียนได้ดูได้เห็น ด้วยตาตนเองจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ เช่น การสาธิตทำให้ดู การฉายวิดีโอให้ดู การพาไปทัศนศึกษา เป็นต้น การเรียนรู้ทางจมูก คือ การที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการดมกลิ่น การเรียนรู้ทางลิ้น คือ การที่ให้นักเรียนได้ลองชิมรสชาติของอาหารด้วยลิ้นตนเอง และการเรียนรู้ทางกาย คือ การจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้สัมผัสด้วยตนเอง ทางด้านร่างกาย อาจจะเป็นการปฏิบัติ เช่น การอาบน้ำละหมาด เป็นต้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการจัดการเรียนรู้จะต้องควบไปด้วยเหตุผล ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้ถึงแก่นของมัน

4.2 ทฤษฎีความรู้ของนักปรัชญาอิสลาม

อิบรอฮีม ณรงครักษาเขต (2546 : 53) ในทัศนะของอัล ฟารอบี (Al Farabi) การศึกษาหาความรู้ถือเป็นสิ่งที่ประเสริฐยิ่ง เพราะมันจะนำมาซึ่งความสุข และความสุขนั้นก็สิ่งที่มีมนุษย์ทุกคนปรารถนา อัล ฟารอบีได้จำแนกศาสตร์ต่างๆตามทัศนะของอริสโตเติล โดยท่านได้จำแนกศาสตร์ต่างๆ เป็น 3 ประเภท (1) ศาสตร์แห่งทฤษฎี (2) ศาสตร์แห่งการปฏิบัติ (3) ศาสตร์แห่งผล และสำหรับท่านแล้วอภิปรัชญาเป็นสาขาวิชาที่สูงที่สุด

อิบนุ สีน่า (Ibnu sina, อ้างถึงในอิบรอฮีม ณรงครักษาเขต, 2550 : 134 - 135) ทฤษฎีความรู้ของอิบนุ ซีน่า ท่านมีทัศนะว่า การแสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งจำเป็น และเชื่อว่ามนุษย์จะบรรลุซึ่งความรู้ได้จากสองทาง (1) ทางประสาทสัมผัส (2) ทางเหตุผล อิบนุ ซีน่าได้แบ่งประสาทสัมผัสเป็น 2 ประเภท (1) ประสาทสัมผัสภายใน (2) ประสาทสัมผัสภายนอก ประสาทสัมผัสภายนอกคือประสาทสัมผัสทั้งห้า ในขณะที่ประสาทสัมผัสภายในได้รวมถึงความรู้สึกและ

จินตนาการ ประสาทสัมผัสภายในสามารถที่จะพัฒนาและยกระดับเหตุผลของมนุษย์สู่การใช้เหตุผลเสมือนมลาอิกะฮ์และศาสดา อีกทางหนึ่งที่มนุษย์สามารถจะบรรลุซึ่งความจริงโดยไม่ต้องผ่านประสาทสัมผัสทั้งภายนอกและภายในคือ สติปัญญาที่ตื่นตัว ในทัศนะของอิบนุ ซีนา สติปัญญาที่ตื่นตัวคือเครื่องมือที่จะได้มาซึ่งความรู้ที่แท้จริง และมนุษย์จะไม่บรรลุซึ่งความจริงแท้หากปราศจากสติปัญญาที่ตื่นตัว

อัลเฟาะซาลี (Al - Ghazalee อ้างถึงในมัสลัน มหะมะ, 2552 : 13) แนวคิดทางการศึกษาของอัลเฟาะซาลี พอสรุปได้ดังนี้คือ

1. เน้นบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่สมบูรณ์
2. ควรสอนอัลกุรอานก่อนเป็นลำดับแรก
3. ท่านให้ความสำคัญกับความรู้เดิมของนักเรียน
4. สอนเทคนิคการสอนจากสิ่งที่ย่ำง่ายสู่สิ่งที่ยาก

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ในอิสลามวิชาความรู้ตามทัศนะของอิสลาม คือ วิชาความรู้ที่มาช่วยสนับสนุนและช่วยอุปถัมภ์ทั้งทางโลกและทางศาสนา การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและศักยภาพของผู้เรียนเป็นหลัก ครูจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็น จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อ/อุปกรณ์ที่จะใช้ และรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศของชั้นเรียน เป็นต้น

5. การสอนอ่านภาษาอาหรับ

5.1 ความหมายการอ่าน

สุนันทา มัสนะอูวียะ (2542:1) ได้ให้ความหมายการอ่าน หมายถึง การลำดับขั้นที่เกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจความหมายของคำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความและเรื่องราวของ สารซึ่งผู้อ่านสามารถบอกความหมายได้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546 : 1364) ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” ไว้ว่าตามตัวหนังสือ ถ้าออกเสียงด้วยเรียกว่าอ่านออกเสียง ถ้าไม่ออกเสียงเรียกว่าอ่านในใจ สังเกตหรือพิจารณาให้เข้าใจเช่นอ่านสีหน้าอ่านริมฝีปากอ่านใจ

พรสวรรค์ สิปอ (2550 : 179) การอ่าน คือ กระบวนการเข้าใจและรับรู้ความหมายภาษา การแปลความหมาย และการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจประเมินค่าเกี่ยวกับคุณภาพ ค่านิยม ความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่านในการอ่าน ผู้อ่านรับรู้ด้วยตา จากนั้นจึงสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่าง คำและความหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อน ผู้อ่านต้องใช้ความคิดและต้องมีความสามารถ เพื่อที่จะทำความเข้าใจ และตีความข้อความที่ผู้เขียนสื่อออกมาในรูปแบบการเขียน

สุพรรณิ วราทร (2545: 13) ได้อธิบายความหมายของการอ่านโดยสังเขปเปรียบเทียบการอ่านกับกระบวนการถอดรหัส เป็นปฏิกิริยาอันเป็นผลจากการเห็นสัญลักษณ์ หรือข้อความ การอ่านเป็นเรื่องเกี่ยวกับทักษะทางความคิด เป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อนประกอบด้วยการเห็นและรับรู้ข้อความ (word perception) การเข้าใจ (apprehension) และการแปลความหมาย (interpretation)

สรุปได้ว่า การอ่านคือ การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือในหนังสือ เป็นพฤติกรรมทางการใช้ภาษาที่มีลักษณะเฉพาะตัว เป็นการแปลความหมายของตัวอักษร สัญลักษณ์ ภาพที่ได้ดูออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด ทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านแล้วนำไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งด้านสติปัญญา สังคมและอารมณ์

5.2 จิตวิทยาการสอนภาษา

ทัศนีย์ สุกเมธี (2542: 10-13) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการศึกษาต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences)
2. ความพร้อม (Readiness)
3. การเรียนรู้ (Learning)
4. การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing)
5. การเรียนรู้โดยมีเป้าหมาย (Purposful Learning)
6. กฎแห่งแรงจูงใจ (Motivation)
7. การเสริมกำลังใจ (Reinforcement)

พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ (2540 : 4-5) กล่าวว่าการสอนนั้นครูจะต้องรู้จิตวิทยาในการสอน จึงจะทำให้การสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จิตวิทยาบางประการที่ครูควรทราบมีดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และลักษณะนิสัย ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงเรื่องนี้ ในการจัดชั้นเรียน ถ้าโรงเรียนจัดชั้นเรียนละ นักเรียนเก่ง ปานกลางและอ่อน ครูจะสอนอย่างไร เรื่องนี้ครูควรนำมาพิจารณา

2. ความพร้อม (Readiness) เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เพราะถ้าผู้เรียนไม่มีความพร้อมก็ไม่สามารถที่จะเรียนต่อไปได้ ครูจะต้องสำรวจความพร้อมของผู้เรียนอยู่เสมอ ครูจะต้องดูพื้นฐาน

ของผู้เรียนว่าพร้อมที่จะเรียนหรือเปล่า ถ้าผู้เรียนไม่พร้อมครูจะต้องทบทวนเสียก่อน การที่ผู้เรียนมีความพร้อมก็ทำให้นักเรียนเรียนได้ดี ดังนั้นการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน เข้าสู่บทเรียนจัดเป็นวิธีหนึ่งที่เป็นเตรียมผู้เรียนให้พร้อมก่อนที่จะเริ่มต้นเนื้อหาบทเรียนใหม่

3. แรงจูงใจ (Motivation) เรื่องแรงจูงใจนั้น เป็นเรื่องที่ครูควรเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง ครูควรคำนึงถึงอยู่เสมอว่า การให้ผู้เรียนทำงานหรือทำแบบฝึกหัดนั้น ผู้เรียนต้องการความสำเร็จหรือทำได้เมื่อทำได้ก็เกิดความพอใจและเกิดขวัญและกำลังใจ ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจอยากจะทำต่อไปอีก ดังนั้นเมื่อผู้เรียนทำไม่ได้ ครูจะต้องหาบทเรียนง่ายๆและทำซ้ำๆ แต่มีความหลากหลายในกิจกรรมจนผู้เรียนเข้าใจเสียก่อน จึงจะสอนบทเรียนต่อไป

4. การเสริมแรงกำลังใจ (Reinforcement) เป็นเรื่องที่สำคัญในการสอน เพราะคนเรานั้นเมื่อทราบว่าพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเป็นที่ยอมรับ ย่อมทำให้เกิดกำลังใจ การที่ครูกล่าวชมผู้เรียนในโอกาสที่เหมาะสม เช่น Good Very good Well done Great หรือใช้การยิ้ม เหล่านี้ย่อมมีกำลังใจแก่ผู้เรียนเป็นอันมาก

5.3 รูปแบบการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ

ปราโมทย์ ศรีอุทัย (2555 : ม.ป.ป) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับรูปแบบการสอนภาษาอาหรับสรุปได้ว่ามีขั้นตอน ดังนี้

- 1) เรียนรู้และเข้าใจความหมายของประโยค
- 2) เรียนรู้เรื่ององค์ประกอบของประโยค
- 3) เรียนรู้เรื่องคำนามต่างๆและคำกริยาที่ مُعَرَّب คือ สามารถเปลี่ยนแปลงสระหรือพยัญชนะที่ปลายคำได้
- 4) เรียนรู้และเข้าใจความหมาย เอียะอุหอรอบ (إِعْرَاب) หรือการเปลี่ยนแปลงสระหรือเปลี่ยนแปลงพยัญชนะ ที่ปลายคำนามและคำกริยาดังข้อ 3 ได้แล้วจดจำ “เครื่องหมายเอียะอุหอรอบ” (عَلَامَاتُ الْإِعْرَابِ) ของคำต่างๆเหล่านี้ได้ขึ้นใจ (บทนี้สำคัญที่สุด)
- 5) เรียนรู้เรื่องการ “ทำหน้าที่” ของคำแต่ละคำในประโยคและจดจำความสัมพันธ์ระหว่าง “เอียะอุหอรอบ” กับ “หน้าที่” ของคำต่างๆในแต่ละประโยคได้ (บทนี้สำคัญพอๆกับข้อที่ 4)

จากการได้ศึกษาวิธีการสอนภาษาอาหรับของอาจารย์ ปราโมทย์ ศรีอุทัย พบว่า มีจุดหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับด้านการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ให้ดีขึ้นและยิ่งไปกว่านั้น วิธีการสอนของอาจารย์ยังทำให้นักเรียน หรือผู้ที่ศึกษาภาษาอาหรับเกิดความเข้าใจได้อย่างง่ายดาย ไม่วกวน สับสน เนื่องจากการสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับเป็นเรื่องที่ยากก็จะทำให้เขาทำความเข้าใจหรือศึกษาคัมภีร์และอัลชะดิษได้อย่างดีนั่นเอง

6. รูปแบบการสอนแบบ WASE

รูปแบบการสอนแบบ WASE เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาด้านทักษะพิสัย มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนในด้านการปฏิบัติ การกระทำ หรือการแสดงออกต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องใช้หลักการ วิธีการ ที่แตกต่างไปจากการพัฒนาทางด้านจิตพิสัยหรือพุทธิพิสัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำทฤษฎี/หลักการ/แนวคิดของรูปแบบการสอนของทิสนา แคมมณี (2545 : 221-296) ซึ่งได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนตามแนวคิดการพัฒนาทักษะปฏิบัติของซิมป์สัน (Simpson) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ (Harrow) รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส (Davies) และรูปแบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โมเดลชิปปา (CIPPA Model) โดยทิสนา แคมมณีที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านนี้

ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบนี้ขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้ใช้แนวคิดทางการศึกษาต่าง ๆ ในการสอนมาเป็นเวลาประมาณ 2 ปี และพบว่าแนวคิดจำนวนหนึ่งสามารถใช้ได้ผลดีตลอดมา ผู้เขียนจึงได้นำแนวคิดเหล่านั้นมาประสานกันทำให้เกิดเป็นแบบแผนขึ้น

6.1 ความหมายและวัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนแบบ WASE

รูปแบบการสอนแบบ WASE หมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้ เตรียมความพร้อม, ทบทวนความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง, แสดงและชิมชั้บ, การประเมินผลและการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ นี้มุ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสามารถทางด้านทักษะปฏิบัติต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้อย่างดี รวดเร็ว และสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้นาน

6.2 การนำรูปแบบการสอนแบบ WASE ไปใช้

สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยี พลศึกษา ศิลปศึกษา และวิชาอื่น ๆ ก็สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชา ผู้เรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติจนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์

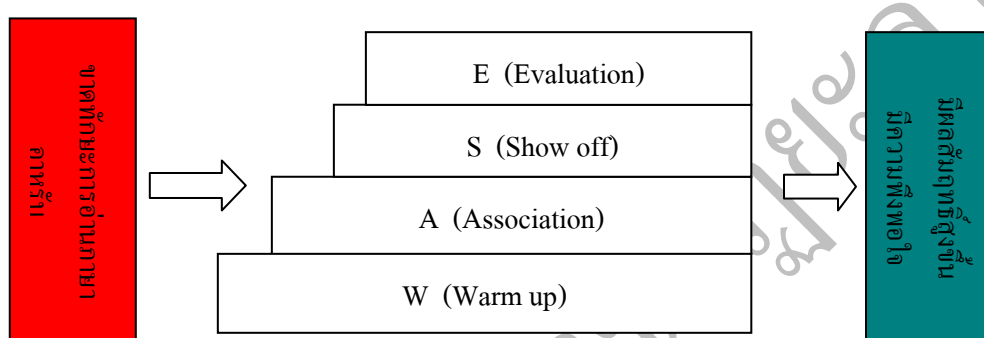
6.2 ผลที่ผู้เรียนจะได้รับจากการเรียนตามรูปแบบ

จากการทดลองใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ของครูผู้สอนภาษาอาหรับ ในโรงเรียนแสงพระทีปวิทยา ปีการศึกษาที่ 2555 ได้ทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวในการสอนนักเรียน

ระดับ มุตะวัชชีเฐาะสุ แล้วพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการ พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ปฏิบัติทักษะได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพและเกิดทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

รูปแบบการสอนแบบ WASE เป็นรูปแบบที่มุ่งช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนใน ด้านการปฏิบัติ การแสดงออกต่าง ๆ เป็นการฝึกประสบการณ์ให้กับผู้เรียนและเป็นการพัฒนา ผู้เรียน ทีละขั้นตอนจากง่าย ๆ

6.3 หลักการจัดการสอนของรูปแบบการสอนแบบ WASE

ภาพที่ 2 รูปแบบการสอนแบบ WASE

สรุปการจัดการเรียนการสอนผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผู้เรียนมีโอกาสซักถาม ร่วมกันอภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่น เป็นการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6.4 กระบวนการของรูปแบบการสอนแบบ WASE

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE มีลักษณะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังนี้

- ขั้น W (Warm up) เตรียมความพร้อม
- ขั้น A (Association) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง
- ขั้น S (Show of) การแสดง
- ขั้น E (Evaluation) การประเมินผล

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้แนวคิด ดังกล่าวเป็นรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติที่เรียกว่า WASE ซึ่งมีกระบวนการ ดังนี้

ตารางที่ 2 ขั้นตอน และรายละเอียดการดำเนินงานของรูปแบบการสอน WASE

ขั้น	รายละเอียดการดำเนินงาน
ขั้น W (Warm up) เตรียมความพร้อม	ขั้นเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจโดยใช้วิธีที่หลากหลายเช่น การขอพร การเล่นโยคะ การเล่าเรื่อง เกมต่างๆ และการร้องอะนาซิด เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว เกิดการอยากรู้ และดึงดูดความสนใจ พร้อมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และแจ้งวัตถุประสงค์ของการเรียน
ขั้น A (Association) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง	ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย
ขั้น S (Show of) แสดง	ขั้นสอน ขั้นนี้เป็นการสอนของครูโดยการสอนงานปฏิบัติก่อนสอนทฤษฎี หรือสอนทฤษฎี ก่อนงานปฏิบัติ หรือนำเสนอตัวอย่างหรือ กฎเกณฑ์ต่างให้นักเรียนได้พิจารณาทำความเข้าใจ เพื่อให้ นักเรียนสามารถ เปรียบเทียบ สรุปกฎเกณฑ์ได้ ขั้นแสดง ขั้นนี้ให้นักเรียนแสดงความเข้าใจและฝึกปฏิบัติหลังการเรียนรู้และมีการทดสอบก่อนเรียนระหว่างเรียน เช่น ใช้แบบทดสอบ ฝึกยกตัวอย่าง หัดอ่านออกเสียง ทำแบบฝึกหัด ทำกิจกรรมเป็นกลุ่มร่วมกัน หรือเป็นรายบุคคล

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ชั้น	รายละเอียดการดำเนินงาน
	ขั้นสรุป ขั้นนี้เป็นขั้นที่ครู และนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปมวลความรู้ที่ได้เรียนมาตามความเข้าใจจากเนื้อหา กฎเกณฑ์ และทฤษฎีต่างๆ ร่วมกัน
ขั้น E (Evaluation) การประเมินผล	ขั้นที่ครูทดสอบนักเรียนหลังเรียน เพื่อประเมินผลความรู้ความเข้าใจ รวมถึงความคล่องแคล่วในการปฏิบัติของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหา และกฎเกณฑ์ต่างๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน หรือด้วยวิธีการตรวจชิ้นงานเป็นรายบุคคล ภายในห้อง วิธีการอ่าน การฟัง การสังเกต พฤติกรรม การพูดคุยแบบกลุ่มหรือรายบุคคล

ที่มา : ขั้นตอนการดำเนินงานของรูปแบบการสอน WASE

สรุปจุดประสงค์หลักของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE ก็เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังกล่าว ซึ่งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม ขั้นเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจโดยใช้วิธีที่หลากหลาย

ขั้นที่ 2 (Association) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยงเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน

ขั้นที่ 3 (Show of) การแสดง ขั้นนี้เป็นการสอนของครูโดยการเสนอตัวอย่างหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้พิจารณา เพื่อให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบ

ขั้นที่ 4 (Evaluation) การประเมินผล เป็นขั้นที่ครูและนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปมวลความรู้ที่ได้เรียนมาตามความเข้าใจร่วมกัน

เมื่อนำรูปแบบการสอน WASE ที่สร้างขึ้นเปรียบเทียบกับรูปแบบการสอนอื่นๆ ได้ ดังตารางต่อไปนี้
ตารางที่ 3 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนแบบ WASE กับรูปแบบการสอนอื่นๆ

WASE's Model	Simpson	CIPPA Model	Joyce & Weil ,	Harrow	Davies	Al-Kendi	Al-Farabee
ขั้น W (Warm up) เตรียมความพร้อม	ขั้นการ เตรียมความ พร้อม						
ขั้น A (Association) ทบทวนความรู้เดิม เพื่อการเชื่อมโยง		ทบทวน ความรู้เดิม	การเชื่อมโยง กับสิ่งที่รู้แล้ว หรือจำได้				
ขั้น S (Show) แสดงและชิมชั้บ	ขั้นการให้ลง มือกระทำ	ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ขั้นสรุปและ จัดระเบียบ ความรู้ ขั้นแสดงผลงาน		ขั้นการ เลียนแบบ ขั้นการลง มือทำตาม คำสั่ง	ขั้น สาธิต การ กระทำ ขั้น สาธิต ทักษะ ย่อย ขั้นให้ เทคนิค วิธีการ	การ เรียนรู้ ทาง ประสาท สัมผัส	ภาค การ ปฏิบัติ
ขั้น E (Evaluation) การประเมินผล และ การนำไปใช้	ขั้นการ ปรับปรุง และ ประยุกต์ใช้	ขั้นประยุต์ ใช้ความรู้		ขั้นการ กระทำอย่าง ถูกต้อง สมบูรณ์ ขั้นการ แสดง ออก ขั้นการ กระทำอย่าง เป็น ธรรมชาติ	ฝึก ปฏิบัติ จน ชำนาญ		ภาค การ ตอบ แทน

ที่มา : ทิศนา แจมมณี (2545: 221-296), อีปรอเฮ็ม ณรงครักษาเขต (2546 : 53),

มัสตัน มาหะมะ (2552 : 13)

สรุป เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนแบบ WASE กับรูปแบบการสอนอื่นๆ ดังนี้

1. รูปแบบการสอนตามแนวคิดของซิมป์สัน (Simpson) ได้จัดกระบวนการเรียนการสอน
 ขั้นที่ 1 ขั้นการรับรู้
 ขั้นที่ 2 ขั้นการเตรียมความพร้อม
 ขั้นที่ 3 ขั้นการสนองตอบภายใต้การควบคุม
 ขั้นที่ 4 ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง ๆ
 ขั้นที่ 5 ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ
 ขั้นที่ 6 ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้
 ขั้นที่ 7 ขั้นการคิดริเริ่ม

ผู้เรียนจะสามารถกระทำหรือแสดงออกอย่างคล่องแคล่ว ชำนาญ ในสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ นอกจากนั้นยังช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และความอดทนให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วย

2. รูปแบบการเรียนการสอนโมเดลชิปปา (CIPPA Model)

ทิสนา แคมมณี (2543: 17-20) ได้ใช้แนวคิดเหล่านี้ในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (construction of knowledge) ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย รวมทั้งต้องอาศัยทักษะกระบวนการ (process skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ ด้วยแนวคิดดังกล่าวจึงเกิดแบบแผนชิปปา (CIPPA) ขึ้น เป็นหลักการซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลัก “CIPPA” นี้สามารถใช้วิธีการและกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งอาจจัดเป็นแบบแผนได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งที่คุณเขียนได้นำเสนอไว้และได้มีการนำไปทดลองใช้แล้วได้ผลดี ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการ 7 ขั้นตอน

3. รูปแบบการสอนของแฮร์โรว์ (Harrow)

ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติไว้ 5 ขั้น โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมาก ดังนั้นการกระทำจึงเริ่มจากการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่ไปถึงการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อย่อย ลำดับขั้นดังกล่าวได้แก่การเลียนแบบ การลงมือกระทำตามคำสั่ง การกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ การแสดงออกและการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ

4. รูปแบบการสอนของเดวิส (Davies)

ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติไว้ว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบไปด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านั้นได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ดีและเร็วขึ้น

7. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 147) กรณีกการสอนหลายครั้ง มีเนื้อหาสาระมาก มีการวัดผลระหว่างเรียน (Formative) หลายครั้ง 80/80 มีความหมายดังนี้

80 ตัวแรก เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

80 ตัวหลัง เป็นประสิทธิภาพของผลโดยรวม (E_2)

การหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{ประสิทธิภาพ} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนที่ได้ของทุกคน} \times 100}{\text{ผลรวมของคะแนนเต็มจากทุกคน}}$$

ประสิทธิภาพจึงเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย เมื่อเทียบกับคะแนนเต็มซึ่งต้องมีค่าสูงจึงจะชี้ถึงประสิทธิภาพได้กรณีนี้ใช้ร้อยละ 80

80 ตัวแรก ซึ่งเป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดการนำคะแนนที่ได้ระหว่างดำเนินการ (นั่นคือ ระหว่างเรียน หรือระหว่างการทดลอง) มาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละซึ่งต้องได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 25) ได้กล่าวถึงการกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพ หมายถึง การกำหนดระดับประสิทธิภาพ ของหนังสือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์จะประเมินจากพฤติกรรม ของผู้เรียน 2 ประเภท คือ

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) คือ การประเมินจากพฤติกรรมย่อย ๆ หลายพฤติกรรมเรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรม กลุ่ม กิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ผู้สอนกำหนด

2. พฤติกรรมขั้นสุดท้าย (Transitional Behavior) คือ การประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน

การที่จะกำหนด E_1 / E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจโดยปกติ เนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำมักจะตั้งไว้ 80 / 80, 85 / 85 หรือ 90 / 90 ส่วนเนื้อหาส่วนที่เป็นทักษะ หรือเจตคติศึกษาอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75 / 75 เป็นต้น

เพชฌุ กิจระการ (2544 : 46-51) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนใด ๆ มีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหา ประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ต้องทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อ หรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักความรู้ และเหตุผลในการตัดสินใจคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการนำไปใช้ และผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาค่าประสิทธิภาพต่อไป

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ วิธีการนี้จะนำไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน ชุดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ แบบฝึกเสริมทักษะ ชุดฝึก ชุดกิจกรรม เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว E_1/E_2 = 75/75, E_1/E_2 = 80/80, E_1/E_2 = 85/85, E_1/E_2 = 90/90 เป็นต้น

สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากรูปแบบการสอน มีประสิทธิภาพสูงจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นได้เต็มศักยภาพและจะแสดงพฤติกรรม ที่ผู้สอนกำหนดได้ดี เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้าง

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

8.1 งานวิจัยในประเทศ

นงลักษณ์ เขียรหอม (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องกระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้วิจัยได้้นำการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา ไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านโสกจาน อำเภอโนนสัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู โดยที่ครูให้เด็กเล่นเกมเพื่อพัฒนาการฟัง สรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่พัฒนาขึ้นซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่让孩子มีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเหมาะในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย และที่สำคัญเด็กมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยทำให้ชอบเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น

พวงผกา สุฤทธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก

อำเภอปัว จังหวัดน่าน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 24 คน ผลของการใช้รูปแบบพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนด้านการอ่านข้อเท็จจริงการอ่านเพื่อตีความ และการอ่านเพื่อวิจารณ์ หรือมีอย่างวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และนักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นเชิงบวกต่อรูปแบบการสอนนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ศรายุทธ มีสมรรถ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาอาหรับของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร ผลวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการอ่านภาษาอาหรับมากขึ้น หลังจากได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับมีทักษะการอ่านภาษาอาหรับมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรวิทย์ นันทะเสน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้านทักษะการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระหว่างปี พ.ศ. 2531-2541 ผลการวิจัยพบว่า

1) งานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระหว่างปี พ.ศ. 2531-2541 จำนวน 87 เรื่อง เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษมากที่สุด จำนวน 49 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 56.32 รองลงมาคือ งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสำรวจพฤติกรรมของผู้สอนและผู้เรียน และงานวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษจำนวน 22 เรื่อง และ 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.29 และ 14.94 ตามลำดับ และงานวิจัยที่น้อยที่สุดคือ งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาและวิเคราะห์แบบเรียนวิชาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 3 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 3.45

2) วิธีสอนที่ยึดแนวการสอนกระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Model of Reading) และกระบวนการอ่านจากบนลงล่าง (Top-Down Model of Reading) และการใช้บทเรียนและแบบฝึกทักษะการอ่านสำเร็จรูป โดยยึดแนวความคิดทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง (Self-Instruction) ตามแนวทางการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ส่งผลดีต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนในทุกด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

สมทรง สวัสดิ์ (2549 : 75) ได้สรุปผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่ใช้หลักการของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหา

ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ ระยอง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 37 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถทางด้านทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ระดับคะแนนที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มูฮัมมัดสุกรี มะยา (2546 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีการเสริมแรงที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษามลายูของนักเรียนระดับชั้นมุดาวชิเดาะฮ์ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษามลายูสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ
- 2) นักเรียนที่ได้รับวิธีการเสริมแรงแบบวันระยะ มีคะแนนความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษามลายูสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการเสริมแรงแบบต่อเนื่อง
- 3) ไม่มีกิริยาร่วมระหว่างวิธีการสอนและวิธีการเสริมแรง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนภาษาด้านทักษะกลยุทธ์ในการอ่านภาษา ซึ่งพบว่าสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนให้ดีขึ้น และทำให้เห็นอีกว่ามีรูปแบบ วิธีการสอนที่หลากหลายวิธี ที่สามารถช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น

8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

จอร์ดอน (Jordan, 1991:230อ้างถึงในเบญญา ลาโกสกา, 2548:74) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของความเข้าใจในการอ่าน การคิดเชิงวิเคราะห์ และความสามารถในการตระหนักรู้เกี่ยวกับการอ่านของนักเรียน เกรด 4, 5 และ 6 ผลการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกระหว่างความเข้าใจในการอ่าน การคิดเชิงวิเคราะห์ และการรับรู้กลวิธีที่นำมาใช้ในการอ่าน และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านระดับสูงขึ้น ตระหนักถึงกลวิธีที่นำมาใช้ในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีความสามารถในการอ่าน ระดับต่ำ

วีจิล (Vigil, 1987 อ้างถึงในจักรพรรดิ กงนะ 2550 : 66) ได้ทำการวิจัยในการสอนวิชาสเปน เปรียบเทียบการสอนอ่าน โดยใช้หนังสือแบบเรียน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การวิเคราะห์ความเข้าใจในการอ่าน และการทดสอบย่อยการเขียนเรียงความ พบว่าค่าที่ (T-value) เท่ากับ 4.93 และ 2.78 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้เอกสารจริง การสอนมีคะแนนทางด้านการพูดสูงกว่ากลุ่มควบคุม

นอริส เจเนท (Noris Janet, 1997 อ้างถึงในอารีย์ วาสน์อำนวย, 2545 : 59) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้านการพูด โดยการเพิ่มความสามารถการอ่านที่ใช้กลวิธีการสอนอ่านเพื่อการสื่อสาร (Communication Reading strategic : CRS) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีพัฒนาการอ่านดีกว่ากลุ่มควบคุม ถึงแม้ว่ากลุ่มควบคุมอ่านได้ไม่ถูกต้องตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่พบว่ามีการพัฒนาด้านการจำคำศัพท์ และมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านสูงขึ้นกว่า ก่อนการทดลอง และยังพบว่าการใช้กิจกรรมทักษะสัมพันธ์จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านได้ดีขึ้น

จักรพรรดิ กงนะ (2550 : 67 อ้างถึงใน Mushait, 2004) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ของความชำนาญในการอ่านภาษาที่ 1 และภาษาที่ 2 กับ การอ่านเพื่อความเข้าใจ และกลยุทธ์ของนักศึกษาชาวคูเวตที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ 2 ผลปรากฏว่า ความชำนาญทางภาษาที่ 2 ไม่เพียงมีผลต่อการอ่านเป็นภาษาที่ 2 เท่านั้น ยังมีผลรวมไปถึงกระบวนการอ่านด้วย กลยุทธ์การอ่านจากหน่วยใหญ่ไปสู่หน่วยย่อยมีผลบวกกับการอ่านเพื่อความเข้าใจในภาษาที่ 2 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่วัดผลด้านการอ่านมีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน จากการวิจัยยังพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่วัดผลการอ่านคำศัพท์กับนักเรียนที่เรียน

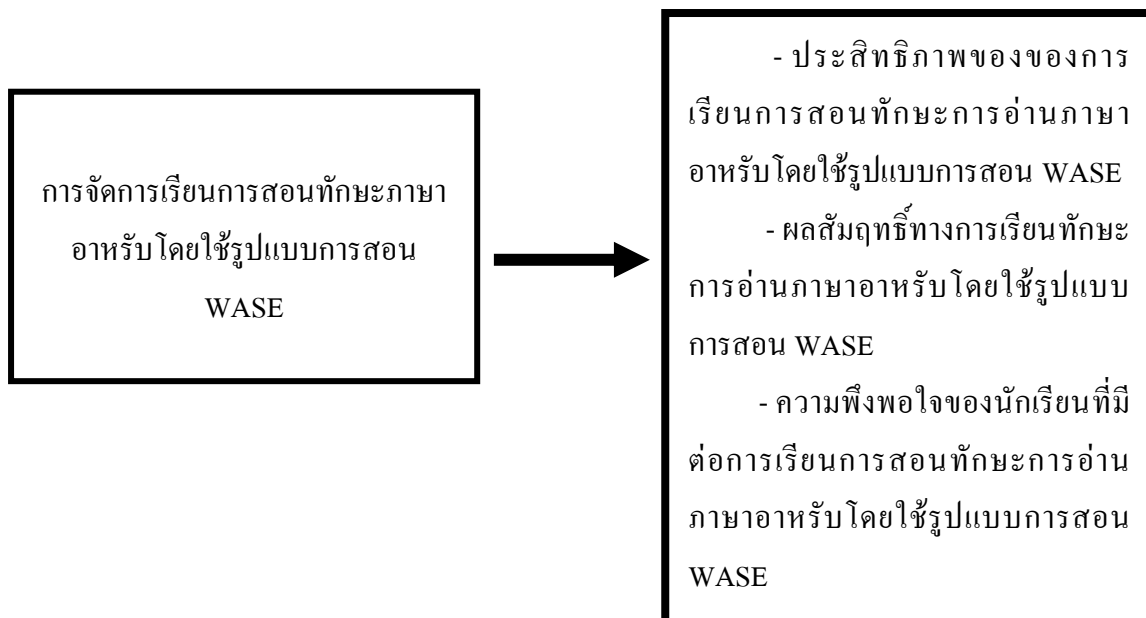
จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้ว สรุปได้ว่า การพัฒนารูปแบบการสอนควรศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนารูปแบบอย่างยิ่ง โดยคิดโครงสร้างของรูปแบบขึ้นมา ก่อน แล้วปรับปรุงโดยอาศัยข้อเสนอแนะจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎี

แนวความคิด รูปแบบ หรือผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หรือทำการศึกษองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรแต่ละตัว แล้วคัดเลือกองค์ประกอบย่อยหรือตัวแปรที่สำคัญ ประกอบกันขึ้นเป็นโครงสร้างของรูปแบบก็ได้

9. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย การจัดการเรียนการสอนทักษะภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

10. สมมติฐานการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนทักษะภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนการสอนทักษะภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE หลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนทักษะภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE อยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎะฮะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และแผนปฏิบัติงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎะฮะฮ์) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ห้อง รวม 114 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง(มุดตะวัชชีฎะฮะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียน (Simple Sampling Random)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด คือ

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ WASE มีลักษณะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ แต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ซึ่งมีทั้งหมดจำนวน 6 แผนการเรียนรู้

1.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับ เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีรูปแบบการสอนแบบ WASE จำนวน 10 ข้อ

2. วิธีการสร้างเครื่องมือ

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 2 มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

การพัฒนาแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE ผู้วิจัยดำเนินการ โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ศึกษาหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 และศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระภาษาอาหรับ กลุ่มสาระที่ 7

1.2 ศึกษารูปแบบหรือเทคนิคการสอนต่างๆ และศึกษาพัฒนาการของเด็กชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2 และศึกษาวิธีการผลิตสื่อ นวัตกรรมต่างๆ ให้เหมาะสมกับเด็กช่วงชั้นอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการเรียนการสอน

สร้างรูปแบบการสอนแบบ WASE ขึ้นให้สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 และให้เหมาะสมกับเด็กชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE มีลักษณะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมี 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้น W (Warm up) เตรียมความพร้อม

ขั้น A (Association) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง

ขั้น S (Show of) การแสดง

ขั้น E (Evaluation) การประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 นำรูปแบบการเรียนการสอนไปใช้ ประเมินประสิทธิภาพและปรับปรุง

3.1 นำโครงสร้างรูปแบบการสอนแบบ WASE ที่ร่างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษามาแก้ไขปรับปรุงและให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเพื่อพิจารณาความสอดคล้องความเหมาะสม

3.2 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและเอกสารประกอบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

3.3 ทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนนำรูปแบบการสอนแบบ WASE ไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้แบบ WASE มีวิธีการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

4.1 ศึกษาสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระภาษาอาหรับ ตัวชี้วัด และหน่วยการเรียนรู้ตาม หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551

4.2 ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการอ่าน เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ และคาบเวลา เรียน เพื่อกำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ 6 หน่วย และจัดทำแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 2 ทบทวนการ เขียนแผนการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอนแบบ WASE

4.3 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 ให้ครบทั้ง 6 หน่วยการเรียนรู้

4.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยร่างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำแล้วนำมาสร้างแผนการเรียนรู้ แบบ WASE สาระภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง(มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2

4.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้พร้อมแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อประเมิน ความสอดคล้อง (IOC) เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ความสอดคล้อง และความครอบคลุมเนื้อหา

4.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้มาแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.7 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์และความถูกต้อง และจัดทำเป็นแผนการสอนที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตร อิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปี ที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบอิงเกณฑ์จากหนังสือ การวิจัยเบื้องต้นของ บุญชม ศรีสะอาด (2546: 62-66)

2.2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบประเมินทักษะการอ่านภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียน ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง

2.2.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและ จุดประสงค์ เป็นแบบถามตอบ จำนวน 60 ข้อ

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อดูความสอดคล้องระหว่าง จุดประสงค์กับข้อคำถามและดูภาษาที่ใช้

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุง

2.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE เสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 64)

ให้คะแนน +1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
ให้คะแนน 0	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
ให้คะแนน -1	เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งค่าที่ได้เท่ากับ 0.6 -1 ถือว่าใช้ได้

2.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่ห้องกลุ่มทดลอง แล้วนำคะแนนมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ

2.2.8 หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบรายข้อโดยนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือก ให้ 0 คะแนน แล้ววิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) เลือกข้อสอบที่มีเกณฑ์ความยากง่ายที่ยอมรับได้ ได้ข้อสอบที่มีความยากง่ายเหมาะสม จำนวน 50 ข้อ โดยได้ความยากง่ายตั้งแต่ 0.30 -0.80

2.2.9 นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกแล้วมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 (ภาคผนวก ง) จัดพิมพ์ข้อสอบเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้จริง

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

2.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE จำนวน 15 ข้อ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ต (Likert)

2.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอที่อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาขอบเขตของเนื้อหา และครอบคลุมเรื่องที่จะศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความสอดคล้อง (IOC) และหาค่าความความเที่ยงตรงโดยผลที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.4 ถึง 1.0 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.62 ถือว่าแบบทดสอบมีความสอดคล้องตรงตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (ภาคผนวก ข)

2.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเป็นตามแบบแผนการวิจัย One Group Pretest - Posttest เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการทดลอง

ตาราง 3 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ทดลอง	T_1	X	T_2

เมื่อ T_1 แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านก่อนเรียน

X แทน รูปแบบการสอนแบบ WASE

T_2 แทน การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านหลังเรียน

ที่มา: พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 60)

จากตารางแบบแผนการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร
2. ติดต่อกับทางโรงเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปัทมุนิธิ จังหวัดปัตตานี นัดวันเวลาเพื่อดำเนินการทดลอง
3. เตรียมความพร้อมของเครื่องมือที่จะไปทำการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล

4. อธิบายให้นักเรียนชั้นศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีเญาะฮุ) ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสง
ประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าใจในวัตถุประสงค์ และ
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการทดลองในครั้งนี้

5. อธิบายวิธีการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจที่มี
ต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ก่อนที่นักเรียนจะลงมือทำ

6. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. นำผลที่ได้จากการทดลองและวัดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วจึงนำไปตรวจ
ให้คะแนนตามเกณฑ์และวิธีการให้คะแนนตามที่ได้อธิบายไว้ใน การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นจึงไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนตามเกณฑ์ $E_1/E_2 = 80/80$

วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลาม
ศึกษา พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีเญาะฮุ) ชั้นปีที่ 2
โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนด

1.2 นำผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการทดลองหาค่าเฉลี่ยและส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยทักษะการอ่าน
ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษา
ตอนกลาง (มุดตะวัชชีเญาะฮุ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตาม
หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชี
เญาะฮุ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1.1 ร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ยของข้อมูล $\bar{x}$ (Arithmetic Mean)

2.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation)

2.1.4 สูตรการหาค่าประสิทธิภาพของทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ตามเกณฑ์ 80/80

2.1.5 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t -test (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

2.2 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ ใช้การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และ ในการพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถามนั้น มีค่า > 0.1 แสดงว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีความตรงกับเนื้อหาที่จะใช้วัด และสามารถ นำไปใช้ทดสอบ กับกลุ่มตัวอย่างได้และสามารถนำไปใช้ทดสอบ กับกลุ่มตัวอย่างได้ ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ข

2.2.2 ค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.3 ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. การแปลผลข้อมูล

3.1 เกณฑ์การแปลผลประสิทธิภาพของการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE ดังนี้

คะแนนร้อยละ	การแปลผลประสิทธิภาพ
0 - 79.49	มีประสิทธิภาพต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
79.50 - 80.49	มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
80.50 – 100	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 เกณฑ์ในการแปลผลระดับความพึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51 - 5.00	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50	มีความพึงพอใจในระดับมาก
2.51 – 3.50	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.3 เกณฑ์การแปลผลความยากง่าย

ได้ $0.8 < p \leq 1.00$	เป็นข้อสอบง่ายควรตัดทิ้งหรือปรับปรุง
$0.60 < p \leq 0.80$	เป็นข้อสอบค่อนข้างง่าย ใช้ได้
$0.40 < p \leq 0.60$	เป็นข้อสอบปานกลาง ดีมาก
$0.20 \leq p \leq 0.40$	เป็นข้อสอบค่อนข้างยาก ใช้ได้ดี
$P < 0.2$	เป็นข้อสอบค่อนข้างยากมากควรตัดทิ้งหรือนำไปปรับปรุง

3.4 เกณฑ์การแปลผลค่าอำนาจจำแนก

ได้ $0.40 \leq r$	เป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกดีมาก
$0.30 \leq r < 0.40$	เป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกดี
$0.20 \leq r < 0.30$	เป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกพอใช้ต้องปรับปรุงหรือตัดทิ้ง
$r < 0.19$	เป็นข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำควรตัดทิ้ง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีเฎาะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนในการการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพตัวแรก คิดได้จากคะแนนร้อยละของคะแนนระหว่างเรียน
E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพตัวที่สอง คิดได้จากคะแนนร้อยละของคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
t	แทน	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบหลังเรียนกับก่อนเรียนของนักเรียนแต่ละคน
D^2	แทน	ความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคนยกกำลังสอง
X_1	แทน	ค่าคะแนนก่อนเรียน
X_2	แทน	ค่าคะแนนหลังเรียน

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งมี 3 ข้อ ดังนี้

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ
3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ

1.1 ผลการสร้างรูปแบบ

การดำเนินการสร้างรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเป็นแบบแผนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการจัดเป็นระบบอย่างสัมพันธ์และสอดคล้องกับทฤษฎี/หลักการการเรียนรู้หรือการสอนที่เป็นรูปแบบนั้นยึดถือโดยผ่านกระบวนการวิจัยและได้รับการพิสูจน์และทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ องค์ประกอบรูปแบบการสอน มี 8 องค์ประกอบ

1. ที่มา/ความสำคัญของรูปแบบ WASE	5. วิธีดำเนินการ
2. แนวคิด ทฤษฎี	6. สื่อและเครื่องมือ
3. กรอบแนวคิด	7. การวัดและประเมินผล
4. กิจกรรมการเรียนรู้	8. ภาคผนวก

รูปแบบการพัฒนาทักษะการอ่านแบบ WASE มีหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ประกอบด้วย 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยที่ 1 เรื่อง เด็กชายฮาซัน

หน่วยที่ 2 เรื่อง มารูจักประโยชน์กันเถอะ

หน่วยที่ 3 เรื่อง อับดุลเลาะห์คนขยัน

หน่วยที่ 4 เรื่อง คำกริยานำรู้

หน่วยที่ 5 เรื่อง สังสรรค์ข้าวยา

หน่วยที่ 6 เรื่อง คำนามมหาสนุก

ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. สาระการเรียนรู้
6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน
7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้
8. กิจกรรมการเรียนรู้
9. การวัดและประเมินผล

1.2 การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระที่ปวิทยามูลนิธิ ปรากฏผลดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระที่ปวิทยา

แผนที่	เรื่อง	E_1	E_2	E_1 / E_2	การแปลผล
1	เด็กชายฮาซัน	83.65	82.43	83.65/82.43	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2	มารู้จักประโยชน์กันเถอะ	82.68	83.90	82.68/83.90	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
3	อับดุลเลาะห์คนขยัน	82.92	82.43	82.92/82.43	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	คำกริยานำรู้	84.63	81.95	84.63/81.95	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
5	สังสรรค์ข้าวยา	82.68	85.12	82.68/85.12	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
6	คำนามมหาสนุก	84.63	84.41	84.63/84.41	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
เฉลี่ย		83.54	84.41	83.54/84.41	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ โดยรวมมีประสิทธิภาพ 83.54/84.41 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณารายแผน พบว่า มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ทุกแผน โดยแผนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 3 แผนแรก ได้แก่ คำนามมหาสนุกมีประสิทธิภาพ 84.63/87.07 สังสรรค์ข้าวย่า มีประสิทธิภาพ 82.68/85.12 เด็กชายฮาซัน มีประสิทธิภาพ 83.65/82.43

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 คะแนนความแตกต่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนประสิทธิภาพการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ

คนที่	X_1 (50)	X_2 (50)	D	D^2
1	35	42	7	49
2	32	43	11	121
3	34	46	12	144
4	37	45	8	64
5	33	40	7	49
6	37	48	11	121
7	37	43	6	36
8	34	42	8	64
9	36	40	4	16
10	37	41	4	16
11	39	46	7	49
12	36	43	7	49
13	38	42	4	16
14	36	42	6	36

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คนที่	X_1 (50)	X_2 (50)	D	D^2
15	36	41	5	25
16	39	47	8	64
17	35	41	6	36
18	38	45	7	49
19	36	41	5	25
20	37	40	3	9
21	34	42	8	64
22	38	41	3	9
23	39	47	8	64
24	37	42	5	25
25	36	45	9	81
26	35	40	5	25
27	38	44	6	36
28	36	43	7	49
29	34	42	8	64
30	38	45	7	49
31	37	40	3	9
32	34	42	8	64
33	38	41	3	9
34	39	47	8	64
35	37	42	5	25
36	36	45	9	81
37	35	40	5	25
38	38	44	6	36
39	36	43	7	49
40	34	42	8	64
41	38	45	7	49
รวม	1489	1760	$\sum D=271$	$\sum D^2=1979$

ตารางที่ 6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสารภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ

ระยะการพัฒนา	N	$\bar{x}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	41	31.32	271	1979	16.59 ^{**}
หลังเรียน	41	42.93			

^{**} $\alpha = 0.01$

จากตารางที่ 5 และ 6 พบว่าคะแนนสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สารภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 31.32 และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 42.93 จะเห็นว่า ค่า t จากการคำนวณเท่ากับ 16.59 เมื่อเปิดตาราง t ที่ t (0.01,40) จะได้ 2.42 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสารภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ

ลำดับที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1	เมื่อเรียนภาษาอาหรับแล้วเสร็จแล้วนักเรียนมีความมั่นใจในการออกเสียงคำศัพท์มากขึ้น	4.32	0.65	มาก
2	วิชาภาษาอาหรับไม่ยากเหมือนดังที่คิด	4.55	0.60	มากที่สุด
3	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนอย่างกระจ่างแจ้ง	4.40	0.60	มาก
4	นักเรียนสนุกกับการร่วมกิจกรรม	4.37	0.65	มาก
5	นักเรียนสามารถนำความรู้จากการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องไปปฏิบัติจริง	4.30	0.66	มาก
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ซักถามขอสงสัย	4.40	0.60	มาก
7	นักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบนี้	4.87	0.81	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความชอบและอยากที่จะเรียนรู้	4.55	0.60	มากที่สุด
9	เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.20	0.70	มาก
10	การวัดผลการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับมีการวัดตั้งแต่ตอนจนสิ้นสุดการเรียนการสอนทุกกระบวนการ	4.50	0.70	มาก
รวม		4.44	0.65	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับระดับอิสลามศึกษาตอนปลายปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.65) ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก

เมื่อพิจารณาประเด็นต่างๆ ที่มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดสามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ นักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบนี้ ($\bar{X}=4.87$, S.D. = 0.81) และวิชาภาษาอาหรับไม่ยากเหมือนดังที่คิด ($\bar{X}=4.55$, S.D. = 0.60) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE โดยการหาประสิทธิภาพของรูปแบบ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิมูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน เลือกโดยแบบเจาะจง (Purposive Sampling) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการสอนแบบ WASE 2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับ 3) แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE มีประสิทธิภาพ 83.54/84.41
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับของนักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE อยู่ในระดับมาก

อภิปราย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ผู้วิจัยจะขออภิปรายผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสารภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ ที่สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปแบบตามสมมติฐานหรือการสร้างรูปแบบโดยการศึกษาค้นคว้าจากทฤษฎีหรือแนวความคิดของรูปแบบที่มีผู้พัฒนาไว้แล้ว รวมทั้งการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดองค์ประกอบและตัวแปรต่างๆ ภายในรูปแบบ รวมทั้งลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบผลวิจัย และแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและครูผู้ใช้รูปแบบ ซึ่งเมื่อพัฒนาหรือสร้างขึ้นจะเป็นรูปแบบที่มีลักษณะสำเร็จรูป มีองค์ประกอบต่างๆ ครบถ้วน ครูสามารถนำไปใช้สอนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของวิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล (2540 : 80-81) ซึ่งสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามหลักของจอยซ์และเวลล์ว่า ควรต้องมีทฤษฎี เช่น ทฤษฎีด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ มีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีและตรวจสอบคุณภาพในเชิงการใช้ในสถานการณ์จริงของรูปแบบนั้นและสอดคล้องกับทักษะการคิดที่นำเสนอโดยทิสนา แจมมณี (2550 : 220 -223) เพื่อทำความเข้าใจกระบวนการในการพัฒนารูปแบบการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ เชียรหอม (2547 : บทคัดย่อ) สรุปได้ว่า การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาที่พัฒนาขึ้นซึ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เด็กมีส่วนร่วมทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเหมาะในการนำไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย และที่สำคัญเด็กมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยทำให้ชอบเรียนวิชาภาษาไทยมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของมูฮัมมัดสุกรี มะยา (2546 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีการเสริมแรงที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษามลายูของนักเรียนระดับชั้นมุกาวัซซีเตาะฮ์ปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทมีคะแนนความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษามลายูสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบปกติ

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE ที่ผู้วิจัยพัฒนามีประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเท่ากับ 83.54/84.41 แสดงว่ารูปแบบการสอนนี้สามารถนำไปใช้งานได้ เพราะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ไว้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนซึ่งมีค่าเท่ากับ 83.54/84.41 นี้ ค่าเฉลี่ย 83.54 ตัวแรก หมายความว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนที่ได้ระหว่างการทดลองมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ส่วนค่าเฉลี่ย 84.41 ตัวหลัง หมายความว่า ประสิทธิภาพของผลโดยรวม เกิดจากการนำคะแนนจากการวัดโดยรวม เมื่อสิ้นสุดการทดลองมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 154) แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการแบบ WASE มีผลของความรู้จากการที่ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และจากองค์ประกอบต่างๆ ในรูปแบบการสอน

โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและความต้องการของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนด้วย ผลการวิจัย ครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมทรง สวัสดิ์ (2549 : 75) โดยการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมตาม เกณฑ์ 80/80 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.44/81.02

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษา ตอนปลาย ปีที่ 2 ที่เรียนตามรูปแบบ WASE หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนตามรูปแบบที่ พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ทุกองค์ประกอบส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสรายุทธ มีสมรรถ (2551: บทคัดย่อ) ผลวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการอ่านภาษา อาหรับมากขึ้น หลังจากได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มทดลองที่ได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการ อ่านภาษาอาหรับมีทักษะการอ่านภาษาอาหรับมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับกิจกรรมการใช้ บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และงานวิจัยของ พวงผกา สุฤทธิ์ (2545 : บทคัดย่อ) การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความ เข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก ผลของการใช้รูปแบบ พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนด้านการอ่านข้อเท็จจริง การอ่านเพื่อตีความ และการอ่านเพื่อวิจารณ์ หรือมีอย่างวิจารณ์ญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรูปแบบ WASE ที่พัฒนาขึ้นของนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจที่มี ต่อการเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ตามรูปแบบ WASE มีความพึงพอใจในระดับมาก ภายหลังการเรียนรู้ ของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการสอนแบบ WASE เน้นให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้สนุกสนานมีชีวิตชีวาซึ่งตรงกับงานวิจัยที่ได้มีการศึกษาไว้แล้วของพวงผกา สุฤทธิ์ (2545 :บทคัดย่อ) พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นเชิงบวกต่อรูปแบบการสอนนี้โดยภาพ รวมอยู่ในระดับมาก และพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนอยู่ในระดับ มาก ซึ่งผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบ WASE จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ ชอบกิจกรรมในหน่วยการเรียน ได้ค่าเฉลี่ย 4.87 ได้ผลการแปลว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผล การเรียนรูปแบบการสอนรูปแบบ WASE มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปราโมทย์ ศรีอุทัย (2555 : ม.ป.ป) พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับนั้นมีจุดหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนภาษาอาหรับด้านการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ให้ดีขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นวิธีการสอนของอาจารย์ยังทำให้นักเรียน หรือผู้ที่ศึกษาภาษาอาหรับเกิดความเข้าใจได้อย่างง่ายดายไม่วกวน สับสน เนื่องจากการสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับเป็นเรื่องที่ยากมาก ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับผู้สอนควรมีรูปแบบการสอนที่มีความหลากหลายทำให้ผู้เรียนชอบกิจกรรมในหน่วยที่สอนมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 สามารถนำไปใช้ ในสถานการณ์จริงได้มีประสิทธิภาพ โดยมีข้อพิสูจน์ทั้งในแง่ผลทางด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับของนักเรียน

1.2 รูปแบบการสอนแบบ WASE ที่พัฒนา ได้ผ่านการทดสอบความชอบจากนักเรียน รวมถึงให้ผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจสูง ซึ่งผลการประเมินได้เห็นว่า การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ WASE เมื่อผู้เรียนได้เรียนแล้วนักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบนี้

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนปลาย ชั้นปีที่ 2 นักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาเรียนอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ WASE กับกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ หรือเนื้อหาอื่นๆ เพื่อติดตามดูประสิทธิภาพการสอนต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2545). พระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ ฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิ่งแก้ว อาริรักษ์และคณะ. (2548). การจัดการความรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ ฯ : เมธีทิปส์.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2549). รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี. (2540). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 - 2544). กรุงเทพฯ ฯ : อรรถพลการพิมพ์.
- จักรพรรดิ คงนะ. (2550). การพัฒนาแบบฝึกการอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนหลวงพ่อบึงวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรมวงศ์. (2545). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ ฯ : พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพฯ ฯ : หลักพิมพ์.
- จิตินันท์ ประทุมรัตน์. (2545). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษและความคงทนในการจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบรมราชินีนาถราชวิทยาลัย ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกัน โดยวิธีการสอนแบบ MIA. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทักษิณ สุกเมธี. (2542). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ ฯ : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิสนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ ฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.

- ทศนา แหมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ เชียรหอม. (2547). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย เรื่องกระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- _____. (2546). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ปราโมทย์ ศรีอุทัย. (2555). หนังสือภาษาอาหรับอย่างง่าย เล่ม 1. กรุงเทพฯ : อาลีพาณิชย์
- เผชิญ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1 / E_2)
วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 47 : 44-51 กรกฎาคม.
- พรสวรรค์ สิปอ. (2550). สูดยอวิธีสอนภาษาอังกฤษนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่.
กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- พวงผกา สุทธิ. (2545). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิตรวัลย์ โกวิทวที. (2540). ทักษะและเทคนิคการสอนเขียนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัสตัน มาหะมะ. (2552). อิสลามกับระบบการศึกษา. สงขลา : โฟ-บาร์ค.
- มุฮัมมัดสุกรี มะยา. (2546). ผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีการเสริมแรงที่มีต่อความ
เข้าใจในการอ่านภาษามลายูของนักเรียนระดับชั้นมูตาวัชชีเตอะฮ์ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2550). วิทยาการสอนของท่านบิหมัฮมัด(ช.ล.). สาขาหลักสูตรและการสอน.
ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รอฮีมะฮ์ สะมะเอ. (2555 พฤษภาคม 6). ครูสอนภาษาอาหรับ, โรงเรียนแสงประทีปวิทยา. สัมภาษณ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- วิชาการ, กรม. (2540). รูปแบบการเรียนการสอนเด็กปัญญาเลิศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. (2544). การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

- วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล. (2540). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้สาระอิงบริบทเพื่อส่งเสริมความ
 ใฝ่รู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศราวุธ มีสมรรถ. (2551). ผลของการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ที่มีต่อทักษะ
 การอ่านภาษาอาหรับของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอิสลามสันติชนเขตวัง
 ทองหลาง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมทรง สวัสดิ์. (2549). ผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษที่ใช้หลักการของ
 การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย.
 อัลมาดีเนาเราะห์ : ศูนย์กษัตริย์ฟาฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมาดีนะฮ์.
- สุนันทา มั่นศรีฐวิทย์. (2542). หลักและวิธีสอนอ่านภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 4.
 กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพรรณิ วราทร. (2545). การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุพล บุญมาเลิศ. (2544). อัล-กุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อับรอฮีม ณรงค์รักษาเขต. (2546). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัย
 อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ : หาดใหญ่กราฟฟิค
- _____. (2550). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี : มิตรภาพปัตตานี.
- Abu Dawud, Sulaiman Ibn al-Ash 'ath al-Sijistani. (2000). **Sunan Abi Dawud**. (سنن ابی داود)
 s.l. : Dar al-Hadith.
- Al Qazwiniy Ibn Majah Muhammad Ibn Yazid. (1975). **sunan Ibn Majah**. (سنن ابن ماجه).
 Bairut: al Maktabah al-Ilmiah.
- Gerlach, Verson S. and Ely, Donald P. (1980). **Teaching and Media : A Systematic
 Approach**. (2nd ed.) Englewood Cliffs, N.J.: Prentices-Hall.
- Jordon, Cynthua. (1991). **The Relationship among Reading Comprehension, Critical Thinking
 and Metacom prehension and the Effects of Metaom prehension Strategic Training**.
 อ้างถึงใน : เบ็ญจา ลาภโสภ. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและการเขียน

ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนด้วยวิธีสอนแบบร่วมมือกัน
เรียนรู้. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

Noris Janet. (1997). **Whealth Sciences, Speek Potkologg Education, Reading : Education
Adult and Continuing**. อ้างถึงใน : อารีย์ วาสน์อานวย. (2545). การพัฒนาแบบฝึกเสริม
ทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ ตามแนวการสอนภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Oliva , Peter F. (1992). **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York : Harper Collins
Publisher.

Vigil, Virginia Doratheia. (1987). **Authentic Tex in the College level Spanish I Class The
Primary Vehical of instruction**. อ้างถึงใน : จักรพรรดิ คงนะ. (2550). การพัฒนาแบบฝึก
การอ่านภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับปัญหาของวัยรุ่นตอนต้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6 โรงเรียนหลวงพ่อเข้มวัดตาก้องอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ก
สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 หาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหา IOC โดยใช้สูตรคำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 63-65)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนวณความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 วิเคราะห์หาความยาก (P) ของข้อสอบ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าดัชนีความยากง่าย
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อนั้นถูก
 N แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดที่ทำข้อสอบข้อนั้น

1.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discriminant Index) ความเหมาะสมรายข้อของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคำนวณจากสูตรดังนี้

$$r = \frac{R_U - R_L}{N_H}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_U แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนสูง
 R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มคะแนนต่ำ
 N_H แทน จำนวนนักเรียนทั้งหมดในกลุ่มคะแนนสูงหรือกลุ่มคะแนนต่ำ

1.4 การหาค่าความเชื่อมั่น(Reliability)ของแบบทดสอบทั้งฉบับ (วาโร เพ็ญสวัสดิ์, 2551:240)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{n(S_t)^2} \right]$$

r_{tt} แทน ค่าความเชื่อถือได้ของข้อสอบทั้งฉบับ

n แทน จำนวนข้อของข้อสอบ

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน

$(S_t)^2$ แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนของนักเรียน

$$(S_t)^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N^2}$$

N แทน จำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบ

X แทน ค่าของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

1.5 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ E_1/E_2 ดังนี้ (เพชฌกจิระการ, 2544: 49)

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการวัดระหว่างเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

A แทน คะแนนเต็มจากการวัดระหว่างเรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum Y}{N}}{B} \times 100$$

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด

$\sum Y$ แทน ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียน

B แทน คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร P (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 106)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม
	$\sum$	แทน	ผลรวม

2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สูตร t-test แบบ (Dependent Group) มีสูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546:148)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

t	แทน	การทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน
D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบหลังเรียนกับก่อนเรียน ของนักเรียนแต่ละคน
N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

ภาคผนวก ข
ค่า IOC ในการวิจัย

ตารางที่ 8 ค่าความเหมาะสม IOC ของรูปแบบการสอนแบบ WASE

รายการขอความคิดเห็น	ประมาณค่าความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่					ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1. ความสอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตร	+1	+1	0	+1	+1	0.8	ใช้ได้
2. ความเหมาะสมของรูปแบบการสอน	+1	0	-1	+1	+1	0.4	ปรับปรุง
3. ความสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของ ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
4. ความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบันและปัญหา	+1	+1	+1	-1	-1	0.2	ปรับปรุง
5. ความเหมาะสมต่อกระบวนการพัฒนา ผู้เรียน	+1	+1	0	+1	-1	0.4	ปรับปรุง
6. ความเหมาะสมของเนื้อหา	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
7. ความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8. ความเหมาะสมของการใช้ภาษา	0	+1	+1	0	+1	0.6	ใช้ได้
9. ความสอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติ วิชา	0	+1	+1	+1	-1	0.4	ปรับปรุง
10.ความเหมาะสมกับความสนใจของ นักเรียน	+1	+1	-1	+1	+1	0.6	ใช้ได้

$$\begin{aligned}
 \text{ค่า IOC} &= \frac{0.8+0.4+1.0+0.2+0.4+0.8+1.0+0.6+0.4+0.6}{10} \\
 &= \frac{6.2}{10} = 0.62
 \end{aligned}$$

สรุปว่า รูปแบบการสอนแบบ WASE ใช้ได้

ตารางที่ 9 ค่าความเหมาะสม IOC ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ

ข้อที่	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	-1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
4	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	-1	0	+1	+1	-1	0	0.00	ใช้ไม่ได้
7	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.60	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	0	-1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	-1	4	0.80	ใช้ได้
16	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
17	+1	0	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
21	0	+1	+1	0	0	2	0.40	ใช้ไม่ได้
22	0	+1	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
23	-1	0	0	0	+1	0	0.00	ใช้ไม่ได้
24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	0	0	+1	-1	-1	-1	-0.20	ใช้ไม่ได้
28	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
29	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
30	+1	0	+1	+1	-1	2	0.40	ใช้ไม่ได้
31	0	0	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	0	+1	+1	0	+1	3	0.60	ใช้ได้
34	+1	0	0	0	0	1	0.20	ใช้ไม่ได้
35	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.60	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
37	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
38	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
38	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
39	0	+1	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	-1	+1	+1	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	-1	-1	1	0.20	ใช้ไม่ได้
48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	-1	-1	1	0.20	ใช้ไม่ได้
51	0	+1	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
52	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
53	0	+1	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
54	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
55	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
56	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
57	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
59	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
60	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ค่าความเหมาะสม IOC ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า (IOC)	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
5	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ปกรูปแบบการสอนแบบ wase

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

คำนำ

คู่มือการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีฎะฮะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 เนื้อหาของคู่มือประกอบด้วย 5 บท โดยบทที่ 1 จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ที่มาความสำคัญ วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ บทที่ 2 จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับ แนวคิด ทฤษฎี หลักการที่นำมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กรอบแนวคิดในการดำเนินการ บทที่ 3 มีเนื้อหากี่ยวกับ วิธีการดำเนินการ สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ และบทที่ 4 จะเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ มีเนื้อหากี่ยวกับแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์อูไรรัตน์ ยามาเรียง ที่ให้ความรู้ และคำแนะนำในการทำคู่มือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ จนทำให้การจัดทำคู่มือเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้สำหรับ ผู้สอนและผู้สนใจ เป็นอย่างดี หากมีข้อผิดพลาด และผู้อ่านประสงค์จะให้คำแนะนำ ผู้เขียน ยินดีน้อมรับไว้ด้วยความขอบคุณเป็นอย่างสูง

ดวงตา วงศ์นุ้ย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	78
สารบัญ.....	79
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาความสำคัญของรูปแบบการสอนแบบ WASE	81
วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอนแบบ WASE	84
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	84
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกรอบแนวคิด	
หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 .	85
ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน	87
กรอบแนวคิดรูปแบบการสอนแบบ WASE	98
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการ.....	100
บทที่ 4 สื่อและเครื่องมือประกอบตามรูปแบบการสอนแบบ WASE	
แผนการจัดการเรียนรู้.....	104
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องเด็กชายฮาซัน.....	104
ใบงาน เรื่องเด็กชายฮาซัน.....	108
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ.....	110
ใบงานที่ 1 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ	114
ใบงานที่ 2 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ	115
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่องอับดุลละห์คนขยัน.....	116
ใบงาน เรื่องอับดุลละห์คนขยัน.....	120
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่องคำกริยานำรู้.....	122
ใบงาน เรื่องคำกริยานำรู้	126
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่องคำนามมหาสนุก.....	128
ใบงาน เรื่องคำนามมหาสนุก	131

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	
ภาพวาดประกอบเนื้อหาเรื่องเด็กชายฮาซัน	138
ใบความรู้ที่ 1 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ	145
ใบความรู้ที่ 2 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ	146
ภาพวาดประกอบเนื้อหาเรื่องอับดุลเลาะห์คนขยัน	147
บทที่ 5 เครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้	
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	159
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน	173
บรรณานุกรม	175

คู่มือการจัดการเรียนการสอน

โดยใช้

รูปแบบการสอนแบบ WASE

นางสาวดวงตา วงศ์นุ้ย

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 1

บทนำ

การพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE เป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนแบบใหม่ที่ผู้ค้นคว้าได้คิดค้นขึ้นมาเอง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา วิชาภาษาอาหรับ ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาดังนี้

1. ที่มาความสำคัญของรูปแบบการสอนแบบ WASE

อิสลามให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และอิสลามบังคับให้มุสลิมทุกคนจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้ และปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาเพื่อชีวิตที่เป็นสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ.ล) ได้กล่าวในประเด็นการศึกษาซึ่งมีความว่า “การศึกษาเป็นสิ่งบังคับสำหรับมุสลิมทั้งชายและหญิง”(รายงานโดย อะหมัดและอิบนุมาญะฮฺ) และยิ่งไปกว่านั้นหลักการของอิสลามยังกำชับให้มุสลิมทุกคนแสวงหาความรู้ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต ไม่ว่า ณ แหล่งใดในโลกนี้ โดยกำหนดให้มีการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่ในเปลจนกระทั่งถึงหลุมฝังศพ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอิสลามนั้นได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมให้มุสลิมทุกคนทำการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาเพื่อเป็นบ่าวที่ขำเกรงต่ออัลลอฮ(ซ.บ.)

ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิตในทุกแง่ทุกมุม และยิ่งไปกว่านั้นการศึกษายังมีกระบวนการเรียนรู้ จุดประสงค์ หลักสูตร วิธีการ และสื่อต่างๆ สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้จัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป และหลักสูตรการสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ก็ยังกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 4)

หลักสูตรการสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ก็ยังกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก 8 กลุ่มสาระ ดังนี้

1. อัล – กุรอาน	5. อัตตารีก (ศาสนประวัติ)
2. อัล – หะดีษ	6. อัล – อักลาฟ (จริยธรรม)
3. อัล – อะกีดะฮ์ (หลักศรัทธา)	7. ภาษาอาหรับ
4. อัล – ฟิกฮ์ (ศาสนบัญญัติ)	8. ภาษามลายู / ภาษาอาหรับเสริม

และยิ่งไปกว่านั้น หลักสูตรก็กำหนดให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คือ มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในวิชาศาสนา ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และวิทยาการต่างๆ สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของสังคมมุสลิมให้ดีขึ้น กลุ่มสาระภาษาอาหรับ ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ว่า “รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่านและเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 5)

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ภาษาเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ภาษาอาหรับเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญกับมนุษย์ ทั้งด้านการสื่อสารชีวิตประจำวัน และใช้ในการเรียนรู้ และการปฏิบัติศาสนารวมทั้งการศึกษาเพื่อความรู้ทั่วไป ภาษาอาหรับมาพร้อมกับศาสนาอิสลาม ดังนั้นผู้นับถือศาสนาอิสลามทุกคนจึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่ออ่านในพิธีทางศาสนา ความพิเศษประการหนึ่งที่ได้รับจากภาษาอาหรับคือ อัลกุรอานและอัลหะดีษเป็นภาษาอาหรับ ดังนั้นแม้คนที่มิใช่อาหรับที่ใช้ภาษาต่างๆทั่วโลก จึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับไปด้วยอีกภาษาหนึ่ง อย่างน้อยต้องอ่านได้ แม้จะพูดเชิงสื่อสารไม่ได้ก็ตาม

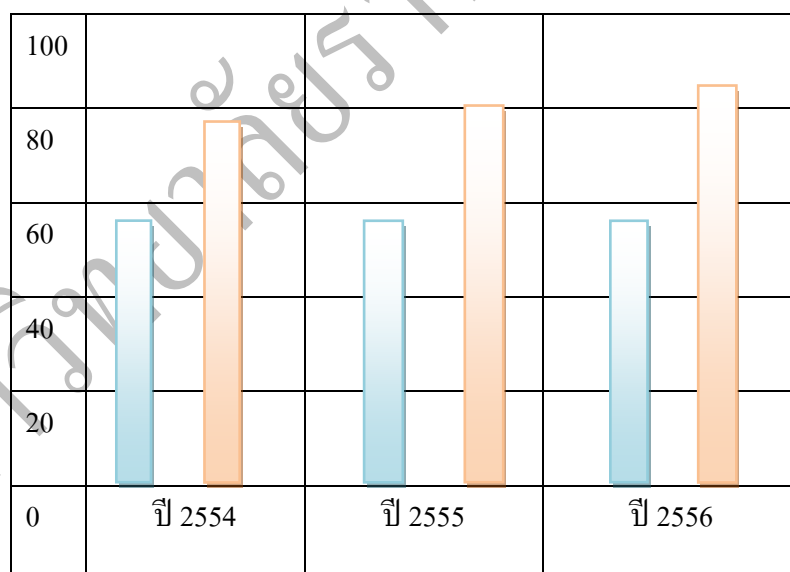
ดังนั้นการศึกษาและการเรียนรู้ภาษาอาหรับจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อศึกษา ทำความเข้าใจหลักคำสอนของอิสลาม และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมุสลิม จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอาหรับ เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนภาษาอาหรับจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการเรียนการสอนและด้านครูผู้สอนอยู่เสมอเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยต่างๆและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนอิสลามศึกษา สังเกตพฤติกรรมการเรียนกลุ่มสาระภาษาอาหรับ ของโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี และโรงเรียนต่างๆในปีการศึกษา 2555 เป็นต้นมา พบว่า ส่วนใหญ่รูปแบบการสอนที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในยุคปัจจุบันคือ การสอนที่เน้นการบรรยายโดยไม่มีสื่อการสอนมาประกอบการสอน สอนแต่เนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหนังสือ โดยเน้นการสอนที่เป็นนามธรรม

มากกว่ารูปธรรม ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ การจดจำของผู้เรียนต่อเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีสิ่งเร้า วิธีการสอนไม่สนุกสนาน น่าเบื่อหน่าย และการเรียนรู้ในลักษณะทำให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 57 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้คือ ร้อยละ 70 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอาหรับ

ด้วยเหตุนี้เองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาวิธีการที่เหมาะสม มีระบบ มีขั้นตอน มีกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ที่จะช่วยกระตุ้น ปลุกเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่เรียนมากขึ้นและมีความจำที่คงทน ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากประสบการณ์การสอนและการศึกษารูปแบบการสอนต่างๆ ของท่านนบี, อิบน์ซินา อัลกินดี, อัลฟารอบี, ซิมพ์สัน, กานเย่, จอห์นและวิล, ซิปปาและผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ

โดยผู้วิจัยใช้เรียกชื่อรูปแบบดังกล่าวนี้ว่า “WASE” ผลจากการเรียนการสอนโดยใช้วิธีดังกล่าวทำให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น โดยสังเกตได้จากผลการเรียนของนักเรียนโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2556 ซึ่งสามารถแสดงเป็นกราฟได้ดังนี้

กลุ่มที่ใช้รูปแบบการสอนทั่วไป

กลุ่มที่ใช้รูปแบบการสอน WASE

แผนภูมิที่ 1 ผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2556

ที่มา : รายงานผลการเรียนของนักเรียน โรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี ทั้ง 3 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 - 2556

จะเห็นได้ว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอน WASE ดีกว่ากลุ่มของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนทั่วไป การสอนโดยใช้รูปแบบ WASE ดังกล่าวนี้นักวิจัยได้ทดลองใช้สอนมาหลายปีแล้ว ซึ่งทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่าน และการจดจำภาษาอาหรับได้ดีมากขึ้น เมื่อผู้เรียนสบายใจ สนุกสนาน จะป้อนข้อมูลเนื้อหาอะไร ก็ง่ายทุกประการ แต่ผู้วิจัยเองยังไม่ได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปแบบมากนัก ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากปรัชญาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการสอนทั้งในประเทศไทย ต่างประเทศ รวมทั้งได้ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนแนวคิดหรือหลักการทางการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อนำรูปแบบการสอนดังกล่าวมาพัฒนาเพิ่มเติม และนำมาประยุกต์ใช้ในการสอน แล้วนำมาพิสูจน์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ให้รู้ว่า “สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น” จึงมีความคิดริเริ่ม ที่จะทำการวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ขึ้นมาเพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะนำมาแก้ปัญหาทางการสอนที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสอน

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มศตวะซซีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีลักษณะ ดังนี้

- 2.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องศาสนาอิสลาม
- 2.2 มีทักษะการอ่านภาษาอาหรับ
- 2.3 มีเจตคติต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนารูปแบบการสอน WASE มีดังนี้

- 3.1 ได้รูปแบบการสอน WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ
- 3.2 ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถอ่านภาษาอาหรับได้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
- 3.3 ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม สามารถศึกษาทำความเข้าใจต่อหลักการของอิสลามในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดิษได้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการและกรอบแนวคิด

การพัฒนา รูปแบบการสอนแบบ WASE ผู้ค้นคว้าได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนา รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE สารที่ 7 ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 มีดังนี้

2.1 แนวคิดหลักสูตรอิสลามศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2553 : 2-4) ได้อธิบายหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีศรัทธามั่น มีความจงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) มีบุคลิกภาพตามแบบอย่างนบีมุฮัมมัด (ช.ล.) มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกที่ดี เพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัวย และสังคม ก่อให้เกิดสันติสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า

หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดหลักการเพิ่มเติม คือ

1. มุ่งเน้นพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต
2. เป็นการศึกษาที่มุสลิมทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

จุดหมายของหลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ยึดจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

หลักสูตรอิสลามศึกษา กำหนดจุดหมายเพิ่มเติม คือ

1. มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ซ.บ.) และปฏิบัติตามแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด (ซ.ล.) ตลอดจนมีคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม

2. มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการอ่านอัล-กุรอาน และสามารถนำหลักคำสอนไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

3. มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ มีเหตุผลในการวินิจฉัย พิจารณาปัญหาต่าง ๆ โดยยึดหลักการอิสลาม

4. มีความภาคภูมิใจในความเป็นมุสลิมที่ดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม เห็นคุณค่าของตนเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสันติสุข

สรุปการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา จะต้องจัดบูรณาการกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตัวชี้วัดในบางสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการวัดและประเมินผลที่อาจใช้ร่วมกันในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

2.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอน

2.2.1 ความหมายและลักษณะของรูปแบบการสอน

พิสนา แจมมณี (2545 : 221) รูปแบบการสอน หมายถึง สภาพหรือลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่จัดไว้อย่างเป็นระเบียบ ตามหลักปรัชญา ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือความเชื่อต่างๆ มีการจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนโดยอาศัยวิธีสอนและเทคนิคการสอนต่างๆ เข้าช่วยทำให้สภาพการเรียน การสอนนั้นเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ทดสอบแล้วมีประสิทธิภาพสามารถใช้เป็นแบบแผนได้

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 140) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการสอนไว้ 2 แนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 เห็นว่ารูปแบบการสอนเป็นกิจกรรมหรือวิธีสอน

แนวทางที่ 2 เห็นว่ารูปแบบการสอนเป็นโครงสร้างที่แสดงองค์ประกอบต่างๆ ในการสอน ซึ่งทั้งสองแนวทางสามารถนำมาใช้ร่วมกันเพื่อเกิดผลแก่ผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ชาญชัย ชาญเดช (2548 : 116) รูปแบบการสอน หมายถึง สถานการณ์ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยสถานการณ์ดังกล่าวเกิดจากการศึกษาวิจัย และพัฒนาแนวคิด ทฤษฎี ที่แสดงการตอบสนองต่อผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เฉพาะด้าน

สรุปได้ว่ารูปแบบการสอน คือ แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดไว้อย่างเป็นระบบ อย่างสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี / หลักการเรียนรู้หรือการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และ

ได้รับการพิสูจน์ ทดสอบว่ามีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดและมีประสิทธิภาพ

2.2.2 การพัฒนารูปแบบการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2541 : 147) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบการสอนมี 2 วิธี

วิธีที่ 1 เป็นการพัฒนาแบบความคิด

วิธีที่ 2 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบความคิด ในขั้นตอนสอนที่ผู้คิดค้นไว้แล้ว พิจารณาว่าการที่สามารถจัดการสอนให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพจะต้องดำเนิน เช่นไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบหรือกิจกรรมใด เขียนรูปแบบออกมาองค์ประกอบหรือ กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านั้นจะต้องผ่านการพิจารณากลับกรอง เลือกรุ่นด้วยความมั่นใจว่ามีความ จำเป็นต่อการบรรลุผลอย่างมาด ควรมีทฤษฎี แนวความคิด หรือผลการวิจัยยืนยันในผลของการ ประกอบหรือกิจกรรมดังกล่าวในขั้นนี้ หลังจากเขียนรูปแบบการสอนออกมาแล้วเพื่อตรวจสอบดู ว่ารูปแบบดังกล่าวให้ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำไปทดลองใช้สอนตรวจดูว่าผลที่ เกิดขึ้น อาจปรับปรุงองค์ประกอบหรือกิจกรรมที่มีปัญหา ซึ่งก็จะทำให้ได้รูปแบบการสอนที่ สมบูรณ์ขึ้น

วิโรจน์ วัฒนนิมิตกุล (2540 : 80-81) การพัฒนารูปแบบการสอนตามหลักของจอยซ์และเวลล์ คือ การพัฒนาต้องมีทฤษฎีรองรับ ต้องมีการทดสอบและตรวจสอบคุณภาพก่อนนำไปเผยแพร่การ ออกแบบการสอนอาจทำให้ได้ทั้งแนวทางและวัตถุประสงค์เฉพาะสำหรับทฤษฎีทางจิตวิทยาที่ รองรับการพัฒนาแบบการสอนนี้ ประกอบด้วย

1. ทฤษฎีกลุ่มเกสตัลท์ ที่เน้นการเรียนรู้ที่มีส่วนร่วมมากกว่าส่วนย่อยการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น จาก 2 ลักษณะ คือการรับรู้ (Perception) ซึ่งเป็นการแปลความหมายจากการสัมผัสด้วยอวัยวะรับ สัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนังการหยั่งเห็น (Insight) ซึ่งเป็นการเกิดความคิดขึ้นมาทันที ในขณะที่ประสบปัญหาโดยมองเห็นแนวทางในการแก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มเป็นขั้นตอนจนสามารถ แก้ปัญหาได้

2. การถ่ายโยงการเรียนรู้ เป็นการนำสิ่งที่เรียนรู้แล้วไปใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือการเรียนรู้ ในอดีตที่เอื้อต่อการเรียนรู้ใหม่ โดยการถ่ายโยงนี้อาจเกิดขึ้นโดยอาศัยความคล้ายคลึงการสรุปเป็น หลักเกณฑ์ หลักการ และอาศัยความสัมพันธ์ของสถานการณ์นั้น ๆ

3. การเรียนแบบร่วมมือ เป็นการเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน มาทำงานร่วมกัน เน้นความร่วมมือร่วมแรงระหว่างสมาชิกของกลุ่มทุกคนสมาชิกแต่ละคนมี หน้าที่และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา เพื่อให้ได้รับความสำเร็จร่วมกัน

4. ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ ซึ่งเน้นการให้เกิดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเลือกแสดงพฤติกรรมเองไม่บังคับ หรือบอกแนวทางให้เมื่อผู้เรียนแสดงการเรียนรู้จึงเสริมแรงพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นการเสริมแรงอาจทำได้ในลักษณะการให้รางวัล คำชมเชย หรือการฝึกให้ผู้เรียนชื่นชมตนเอง

สรุปการพัฒนารูปแบบการสอนของจอยซ์และเวลล์ ควรต้องมีทฤษฎีรองรับ เมื่อพัฒนารูปแบบการสอนแล้ว ก่อนนำไปใช้อย่างแพร่หลายต้องมีการวิจัย ปรับปรุงแก้ไขอยู่เรื่อย ๆ การพัฒนารูปแบบการสอนจะมีจุดมุ่งหมายหลักที่ถือเป็นตัวตั้งในการพิจารณาเลือกรูปแบบไปใช้

2.2.3 ประเภทของรูปแบบการสอน

ทิสนา เหมมณี (2550:221-296) กล่าวว่าจากการสังเกตและวิเคราะห์ผลงานของนักการศึกษา ผู้ค้นคิดระบบและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนต่าง ๆ พบว่านักศึกษานิยมใช้คำว่า“ระบบ” ในความหมายที่เป็นระบบใหญ่ ๆ เช่นระบบการศึกษา หรือถ้าเป็นระบบการเรียนการสอนก็จะครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ๆ ของการเรียนการสอนในภาพรวมและ นิยมใช้คำว่า“รูปแบบ”กับระบบที่ย่อยกว่าโดยเฉพาะกับ“วิธีสอน” ซึ่งเป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญของระบบการเรียนการสอน ดังนั้นการนำวิธีสอนใด ๆ มาจัดทำอย่างเป็นระบบตามหลักและวิธีการจัดระบบแล้ววิธีสอนนั้นก็จะกลายเป็น “ระบบวิธีสอน” หรือที่นิยมเรียกว่า “รูปแบบการเรียนการสอน”

1. รูปแบบการสอนในประเทศไทย

1.1 รูปแบบการเรียนการสอนเน้นประสบการณ์

กึ่งแก้ว อริรักษ์ และคณะ (2548: 70-71) การเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) หมายถึง การเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้โดยการลงมือทำ ดังประสบการณ์เดิมจากตัวผู้เรียนแล้วผู้เรียนได้รับการกระตุ้นให้สะท้อนแนวคิดจากประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ เพื่อพัฒนาความรู้ความคิดใหม่รวมทั้งทักษะและเจตคติใหม่ ต่างจากการเรียนรูปแบบเดิมที่ครูเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ กำหนดและถ่ายทอดความรู้ให้แก่แก่นักเรียน ผู้เรียนเป็นผู้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกประสบการณ์ มี 4 ขั้นตอน คือ

1) ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม จากสื่อ รูปภาพของจริง

2) ผู้เรียนสะท้อนความคิดจากประสบการณ์ด้วยมุมมองที่หลากหลาย จากการตอบคำถาม ทำกิจกรรม

3) ผู้เรียนสรุปความรู้ จากการสังเกต และการสะท้อนเป็นความคิดรวบยอด ซึ่งเป็นนามธรรม และสรุปเป็นหลักการซึ่งได้จากการบูรณาการ การสังเกตกับทฤษฎี

4) ผู้เรียนนำหลักการนั้นไปประยุกต์ใช้ หรือทดลองใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กิจกรรมหลากหลาย ครูสังเกต บันทึก

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ปรับความรู้เดิมให้เป็นความรู้ใหม่ ที่มีความหมาย นำไปใช้ได้ สถานการณ์จริงและพัฒนาการคิด แก้ปัญหาด้วย

1.2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบซีปปา(CIPPA Model) (ทิตินา เขมมณี, 2548 : 85-89)

รูปแบบนี้พัฒนามาหลักการทั้ง 5 คือ การสร้างความรู้ กระบวนการกลุ่ม และการเรียนรู้แบบร่วมมือ ความพร้อมในการเรียนรู้ การเรียนรู้กระบวนการ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวหลาย ๆ ด้าน โดยใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ เป็นเครื่องมือในการสร้างความรู้ ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหวทางกาย กิจกรรมที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่เสมอ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี การถ่ายโอนความรู้และการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี อีกทั้ง และคงทน มี 7 ขั้นตอน

- 1) ขั้นทบทวนความรู้เดิม เพื่อให้พร้อมต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่
- 2) ขั้นแสวงหาความรู้ ข้อมูลความรู้ใหม่ จากแหล่งข้อมูลหรือแหล่งความรู้ต่าง ๆ
- 3) ขั้นศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ เชื่อมโยงกับความรู้เดิม
- 4) ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม ใช้กลุ่มเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของตน รวมทั้งขยายความรู้ความเข้าใจ ได้แบ่งปันความรู้ได้ประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจของผู้อื่น
- 5) ขั้นสรุปจัดระเบียบความรู้ วิเคราะห์ กระบวนการเรียนรู้
- 6) ขั้นการปฏิบัติ และ/หรือการแสดงผลงาน เป็นการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้ ตรวจสอบ ความเข้าใจ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ปฏิบัติ แสดงผลงาน
- 7) ขั้นประยุกต์ใช้ความรู้ ฝึกฝน การนำความรู้ความเข้าใจไปใช้ในสถานการณ์

ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความชำนาญ ความสามารถในการแก้ปัญหา และอาจนำเสนอผลงาน ถ้ายังไม่เสนอ

สรุปว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบข้างต้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งนอกจากผู้เรียนจะต้องเรียนด้วยตนเองและฟังตนเองแล้ว ยังต้องฟังการปฏิสัมพันธ์ (interaction) กับเพื่อน บุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย

2. รูปแบบการสอนในต่างประเทศ

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ (Concept Attainment Model)

จอยล์และวิล (ทิสนา แชมมณี, 2548 อ้างถึงใน Joyce & Weil, 1996 : 161-178) การพัฒนารูปแบบนี้ขึ้นโดยใช้แนวคิดของบรุนเนอร์ กูดโนว และออสติน (Bruner, Goodnow, และ Austin) การเรียนรู้มโนทัศน์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น สามารถทำได้โดยการค้นหาคุณสมบัติเฉพาะที่สำคัญของสิ่งนั้น เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่ใช่และไม่ใช่สิ่งนั้นออกจากกันได้

ทิสนา แชมมณี (2548 : 8-12) ผู้เรียนจะได้รับการเตรียมความพร้อมในการศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลตัวอย่าง 2 สิ่งที่แตกต่างกัน ผู้เรียนสังเกตข้อมูลตัวอย่างทั้ง 2 ชุด คิดหาคุณสมบัติร่วมและคุณสมบัติต่างเสนอข้อมูลที่ใช่และไม่ใช่ตัวอย่างของสิ่งที่จะเรียนรู้สลับกันไปจนครบครูผู้สอนเฉลยว่าตอบถูกหรือผิด หลังจากนั้นผู้เรียนบอกคุณสมบัติเฉพาะของสิ่งที่เรียนรู้ สรุปและให้คำจำกัดความ

สรุปรูปแบบการเรียนการสอนมโนทัศน์ เน้นแนวคิด วิเคราะห์ และตัวอย่างที่หลากหลายเข้ามโนทัศน์ เรียนรู้ทักษะการสร้างมโนทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มโนทัศน์ พัฒนาการให้เหตุผลโดยการอุปนัย (inductive reasoning) ต่อไปผู้เรียนจะสามารถคิดวิเคราะห์ตีความ สรุป สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2.2 รูปแบบการเรียนการสอนของกานเย่

ทิสนา แชมมณี (2548 : 12-14) ประกอบด้วยการดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอนการสอน 9 ขั้น ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ภายในสมอง โดยจัดสถานการณ์ภายนอกให้เอื้อต่อสภาพภายในของผู้เรียน

- ขั้นที่ 1 กระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น
- ขั้นที่ 2 แจ้งวัตถุประสงค์ ทำให้ผู้เรียนตั้งความคาดหวัง
- ขั้นที่ 3 กระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม ทำให้พร้อมรับความรู้ใหม่
- ขั้นที่ 4 นำเสนอสิ่งเร้าหรือเนื้อหาสาระใหม่ ให้เห็นลักษณะที่สำคัญอย่างชัดเจน
- ขั้นที่ 5 การให้แนวการเรียนรู้หรือจัดระบบข้อมูลให้มีความหมาย เพื่อให้เรียนรู้ได้ง่าย และเร็วขึ้น

ขั้นที่ 6 กระตุ้นให้ผู้เรียนตอบสนองแสดงความสามารถ เพื่อให้ทราบถึงผลการเรียนรู้

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลป้อนกลับ เสริมแรงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการแสดงออกของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบว่าบรรลุวัตถุประสงค์

เพียงใด

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการฝึกฝนในหลายสถานการณ์ ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

สรุปว่า การเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ จัดขึ้นให้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และจดจำของมนุษย์ ดังนั้น ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้สาระที่นำเสนอได้อย่างดี รวดเร็วและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้นาน นอกจากนั้นผู้เรียนยังได้เพิ่มพูนทักษะในการจัดระบบข้อมูล สร้างความหมายของข้อมูล รวมทั้งการแสดงความสามารถของตนด้วย

2.3. รูปแบบการเรียนการสอนใช้ผังกราฟิก

ทิสนา แฉมมณี (2548 : 19-25) ผู้เรียนใช้กระบวนการเรียนรู้ที่มีความหมาย 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) เลือกรับข้อมูลที่สัมพันธ์กัน
- 2) จัดระเบียบข้อมูลเข้าสู่โครงสร้าง
- 3) การบูรณาการข้อมูล
- 4) การเข้ารหัส (encoding) รับข้อมูลการเรียนรู้เพื่อให้คงอยู่ในความจำระยะยาว

สามารถเรียน ศึกษาใช้ได้ง่าย

ตามหลักการทฤษฎีกระบวนการทางสมองในการประมวลผลข้อมูลซึ่งกระบวนการเรียนรู้ จะเกิดได้จากองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความจำข้อมูล กระบวนการทางปัญญา และเมตาคognition) ความจำระยะสั้นเกิดจากความรู้สึกลึกซึ้งหรือการตีความสิ่งเร้าที่รับรู้ จะเก็บข้อมูลไว้ได้ชั่วคราว ส่วนความจำระยะยาว คงทน เก็บได้นาน มี 2 ลักษณะ คือ จำเหตุการณ์และจำความหมายความจำจะมีประสิทธิภาพเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการทางปัญญาของบุคคลนั้นประกอบด้วย การใส่ใจ การรับรู้ การทำซ้ำ การเข้ารหัส การเรียกคืน ด้วยหลักการดังกล่าวการเรียนรู้จึงเป็นการสร้างความรู้ของบุคคล

การจัดการเรียนการสอนอาจจัดได้หลายรูปแบบ รูปแบบหนึ่งมี 7 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ทบทวนความรู้เดิม
- 2) แจ้งจุดประสงค์ ลักษณะบทเรียน องค์ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดแก่ผู้เรียน
- 3) กระตุ้นให้ตระหนักถึงความรู้เดิม
- 4) เรียนรู้เนื้อหาสาระด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหา องค์ความรู้ที่คาดหวัง
- 5) ทำความเข้าใจเนื้อหา ฝึกใช้แผนผัง
- 6) แก้ปัญหาโดยใช้แผนผัง
- 7) ทำความเข้าใจให้กระจ่างชัด

เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมและสร้างความหมายและความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้และจัดระเบียบข้อมูลที่เรียนรู้ด้วยผังกราฟิกซึ่งจะช่วยให้ง่ายแก่การจดจำ

ทศนา เขมมณี (2548 : 37-381) ได้สรุปขั้นตอนรูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของนักศึกษาต่างๆ ไว้ดังนี้

1. รูปแบบการสอนของแฮร์โรว์

ทศนา เขมมณี (2548 : 37-38) รูปแบบการเรียนการสอน ทักษะปฏิบัติของแฮร์โรว์ การพัฒนาทักษะปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนที่ซับซ้อนน้อยไปสู่ซับซ้อนมาก 5 ขั้นตอน

1) ขั้นการเลียนแบบ ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ทำได้ รับรู้สังเกตเห็นว่าขั้นตอนอะไรบ้างแม้จะไม่ละเอียดครบถ้วน

2) ขั้นการลงมือทำตามคำสั่ง ทำตามโดยไม่มีแบบให้เห็น ทำให้ได้ประสบการณ์ในการลงมือทำ อาจค้นพบปัญหาต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เกิดเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

3) ขั้นการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนทำได้ถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่จำเป็นต้องมีต้นแบบหรือคำสั่ง ทำได้อย่างถูกต้องแม่นยำ สมบูรณ์แบบ

4) ขั้นการแสดงออก ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5) ขั้นการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ ทำอย่างสบาย ๆ อัตโนมัตินี้ ไม่ต้องใช้ความพยายามเป็นพิเศษ จึงต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อย ๆ ในสถานการณ์ที่หลากหลายจนชำนาญ

2. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของซิมพ์สัน

ทศนา เขมมณี (2548 : 35-37) ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนพัฒนาการปฏิบัติหรือทำงานที่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวหรือการประสานของกล้ามเนื้อทั้งหลายได้อย่างดี ตามขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นการเรียนรู้ สังเกตการทำงาน รับรู้การกระทำ

2) ขั้นการเตรียมความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ให้พร้อมต่อการเคลื่อนไหว หรือแสดงทักษะ

3) ขั้นการตอบสนองภายใต้การควบคุม อาจให้เลียนแบบหรือลองฝึกทดลองจนสามารถตอบสนองได้ถูกต้อง

4) ขั้นลงมือกระทำจนเป็นปกติที่ทำได้เอง ช่วยให้อรรถประโยชน์สำเร็จในการปฏิบัติ และเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้น ๆ

- 5) ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ ผู้เรียนได้ฝึกฝน จนทำได้คล่องแคล่วชำนาญ เป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง
- 6) ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะหรือการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้น และประยุกต์ใช้ทักษะในสถานการณ์ต่าง ๆ
- 7) ขั้นการริเริ่มหลังจากสามารถปฏิบัติอย่างชำนาญ และสามารถประยุกต์ในสถานการณ์หลากหลาย จะเกิดความคิดริเริ่มใหม่ ๆ ทำให้ปรับการปฏิบัติไปตามที่ตนต้องการ

3. รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของ เดวิส (Davies)

ทิสนา แคมมณี (2548 : 39-40) ทักษะปฏิบัติส่วนใหญ่ จะประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ ได้ก่อนแล้วค่อยเชื่อมโยงเป็นทักษะใหญ่ จะช่วยให้เรียนรู้ได้ดีและรวดเร็วขึ้น

- 1) ขั้นสาธิตการกระทำ ผู้เรียนได้เห็นทักษะหรือการปฏิบัติตั้งแต่ต้นจนจบ อย่างเป็นปกติตามธรรมชาติ ไม่ช้า-เร็วเกินไป นักเรียนควรได้รับคำแนะนำให้สังเกตจุดสำคัญที่ควรเอาใจใส่พิเศษ
- 2) ขั้นสาธิตทักษะย่อยและให้ผู้เรียนปฏิบัติสังเกตและทำตามไปทีละส่วนอย่างช้า ๆ
- 3) ขั้นให้ผู้เรียนปฏิบัติทักษะย่อย โดยไม่มีการสาธิตหรือแบบอย่างให้ดู มีผู้สอนคอยชี้แนะ ช่วยแก้ไขจนกระทั่งผู้เรียนทำได้ แล้วเริ่มทักษะย่อยใหม่
- 4) ขั้นให้เทคนิควิธีการ เมื่อผู้เรียนปฏิบัติได้แล้ว อาจได้รับคำแนะนำเทคนิควิธีการที่มีประโยชน์เพิ่มเติม เช่นทำได้ประณีตสวยงามขึ้น รวดเร็วขึ้น ง่ายขึ้น ปลอดภัยขึ้น
- 5) ขั้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงทักษะย่อย ๆ เป็นทักษะที่สมบูรณ์ต่อเนื่องจนจบ ฝึกปฏิบัติจนชำนาญ สามารถปฏิบัติทักษะได้สมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอ

สรุปว่า รูปแบบการเรียนการสอนแต่ละรูปแบบนั้นจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ ว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนในด้านใดเป็นหลัก หรือต้องการเน้นด้านใด ส่วนการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบแต่ละขั้นตอนนี้สามารถเลือกวิธีสอนและเทคนิคการสอนมาใช้ให้เหมาะสมโดยคำนึงเนื้อหาสาระ เวลา และผู้เรียน

2.2.4 รูปแบบการสอนในอิสลาม

1. รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด

ยูทฺหนฺนา เกอูฏฺล (2550 : 25) รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด หมายถึง รูปแบบการสอนที่ท่านได้ทำการสอนบรรดาเศาะหาบะฮฺ ณ บ้านของท่าน บ้านของอัครอม บิน อบี อัลอัครอม มัสยิด และสถานที่ทั่วไป เป็นต้น เป็นรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัย โดยประกอบไปด้วยรูปแบบการสอนเป็นรายบุคคล และการสอนเป็นรายกลุ่ม ซึ่งการสอนเป็นรายกลุ่มก็ได้แบ่งออกเป็นกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่

อิบราฮีม ณ ร็กรัษะฮฺ (2551 : 144) การศึกษาในสมัยมัคกะฮฺและมะดีนะฮฺ ท่านนบีมุฮัมมัด มีรูปแบบการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย โดยรูปแบบการจัดการศึกษาของท่านนบีมุฮัมมัด เปรียบดังการศึกษานอกระบบที่ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทั้งนี้ มีจุดประสงค์เพื่อให้บรรดาเศาะหาบะฮฺ มีความสมบูรณ์แบบทุกด้านในการดำเนินชีวิต และเป็นการจัดการศึกษาที่เน้นทั้งโลกดุนยาและอาคิเราะฮฺ รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) สามารถแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบใหญ่ๆ ดังนี้

1. การสอนเป็นรายบุคคล เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) ได้สอนบรรดาเศาะหาบะฮฺ เป็นกรณีเฉพาะ ดังมีเนื้อหาสาระที่หลากหลาย ตามเหตุการณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยพวกเขาส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและสนิทสนมกับท่าน เช่น ผู้ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเครือญาติ ผู้ที่อยู่ในครอบครัวของท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) และผู้ที่มีบ้านใกล้เคียงกับท่าน และครอบคลุมถึงบรรดาเศาะหาบะฮฺ ที่มีความรู้ทั้งหลาย เช่น ท่านอับดุลลอฮ์ อิบนุ อับบาส และมูอาซ บินญะบัล เป็นต้น

การสอนเป็นรายบุคคลในสมัยท่านนบีมุฮัมมัด เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) ได้ใช้อบรมสั่งสอนบรรดาเศาะหาบะฮฺ ซึ่งครอบคลุมถึงเนื้อหาที่มีความหลากหลายและท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) ได้สอนพวกเขาตามเหตุการณ์และสถานการณ์ที่แตกต่างกันไป

2. การสอนเป็นรายกลุ่ม เป็นรูปแบบการสอนที่ท่านนบีมุฮัมมัด(ซ.ล) ได้สอนบรรดาเศาะหาบะฮฺ ที่มีจำนวนคนหมู่มาก ซึ่งแตกต่างกับการสอนเป็นรายบุคคล ที่ท่านได้สอนแบบเน้นเฉพาะบุคคลบางคนเท่านั้น ส่วนสถานที่สอนก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก โดยท่านได้ใช้สถานที่สอน ณ ที่บ้านของท่านนบีมุฮัมมัด สถาบันอัครอม บิน อบี อัลอัครอม มัสยิด หรือสถานที่ทั่วไป

สรุปได้ว่า รูปแบบการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด คือรูปแบบการสอนที่ท่านได้ทำการสอนบรรดาเศาะหาบะฮฺ ณ บ้านของท่าน มัสยิด และสถานที่ทั่วไป เป็นต้น เป็นรูปแบบการศึกษาตามอัธยาศัย โดยประกอบไปด้วยรูปแบบการสอนเป็นรายบุคคล และการสอนเป็นรายกลุ่ม

2. รูปแบบการสอนของนักปรัชญาอิสลาม

อิบรอฮีม ณรงครักยาเขต (2551) ในทัศนะของอัล ฟารอบี (Al Farabee) การศึกษาหาความรู้ถือเป็นสิ่งที่ประเสริฐยิ่ง เพราะมันจะนำมาซึ่งความสุข และความสุขนั้นก็เป็นที่มนุษย์ทุกคนปรารถนา อัล ฟารอบี ได้จำแนกศาสตร์ต่าง ๆ ตามทัศนะของอริสโตเติล โดยท่านได้จำแนกศาสตร์ต่างๆ เป็น 3 ประเภท (1) ศาสตร์แห่งทฤษฎี (2) ศาสตร์แห่งการปฏิบัติ (3) ศาสตร์แห่งผล และสำหรับท่านแล้วอภิปรัชญาเป็นสาขาวิชาที่สูงที่สุด

อิบนุ สีนา (Ibnu sina, อ้างถึงในอิบรอฮีม ณรงครักยาเขต, 2552: 134-135) ได้ให้ความสำคัญกับการฝึกฝนเด็กในขณะที่ยังอายุน้อย ซึ่งการฝึกฝนเด็กๆ อิบนุสีนาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. การปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็ก ๆ ก่อนที่เขาจะถูกครอบงำจากการกระทำที่ชั่วร้าย
2. ฝึกฝนให้เด็กมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด โดยไม่เหินห่างกับการลงโทษแต่จะลงโทษได้กรณีที่ทำผิดอย่างรุนแรง

เป้าหมายของการศึกษาตามทัศนะของอิบนุ สีนา คือการนำประโยชน์จากความรู้มาใช้ในชีวิตประจำวัน

สรุปได้ว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ในอิสลามวิชาความรู้ตามทัศนะของอิสลาม คือ วิชาความรู้ที่มาช่วยสนับสนุนและช่วยอุปถัมภ์ทั้งทางโลกและทางศาสนา การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและศักยภาพของผู้เรียนเป็นหลัก ครูจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ เรื่องไม่ว่าจะเป็น จุดประสงค์ของการเรียนรู้ เนื้อหาสาระ สื่อ/อุปกรณ์ที่จะใช้ และรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศของชั้นเรียน เป็นต้น

2.2.5 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2532: 459) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการทดสอบ หาประสิทธิภาพของหนังสือ ดังต่อไปนี้

การกำหนดเกณฑ์หาประสิทธิภาพ หมายถึง การกำหนดระดับประสิทธิภาพ ของหนังสือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การกำหนดเกณฑ์จะประเมินจากพฤติกรรม ของผู้เรียน 2 ประเภท คือ

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง เป็นการประเมินจากพฤติกรรมย่อย ๆ หลายพฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” (Process) ของผู้เรียนที่สังเกตจากการประกอบกิจกรรมกลุ่ม กิจกรรมรายบุคคล และกิจกรรมอื่น ๆ ตามที่ผู้สอนกำหนด
2. พฤติกรรมขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียนโดยพิจารณาจากการทดสอบหลังเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 25-29) จำแนกวิธีการหาประสิทธิภาพของหนังสือเป็น 3 วิธี

1. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครู โดยจะใช้แบบประเมินผลให้ผู้เชี่ยวชาญหรือครูพิจารณาทั้งด้านคุณภาพ เนื้อหาสาระและเทคนิคการจัดทำสื่อ นั้น ๆ แบบประเมินอาจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) หรือเป็นแบบเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย สรุปผลเป็นความถี่แล้วอาจทดสอบความแตกต่างระหว่างความถี่ด้วยไคสแคว

2. การหาประสิทธิภาพโดยผู้เรียน มีลักษณะเช่นเดียวกันกับการหาประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครู แต่เน้นการรับรู้คุณค่าที่ได้จากการเรียนเป็นสำคัญ ประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่มีความเที่ยงตรงที่จะพิสูจน์คุณภาพและคุณค่าของสื่อการสอนนั้น ๆ โดยจะวัดว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรขึ้นบ้าง เป็นการวัดเฉพาะผลที่เป็นจุดประสงค์ของการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมนั้น อาจจำแนกได้เป็น 2 วิธี คือ

2.1 กำหนดเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำไว้ เช่น เกณฑ์ 80/80 หรือ 90/90

2.2 ไม่ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานฐานไว้ล่วงหน้า แต่จะพิจารณาการเปรียบเทียบผลการสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่ หรือเปรียบเทียบว่าผลสัมฤทธิ์จากการเรียนด้วยหนังสือนั้นสูงกว่าหรือเท่ากับสื่อหรือเทคนิคการสอนอย่างอื่นหรือไม่

เพชฌัญญู กิจระการ (2544 : 46-51) กล่าวว่า การหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนใด ๆ มีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล (Rational Approach) และขั้นตอนการหาประสิทธิภาพตามวิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ (Empirical Approach) ทั้งสองวิธีนี้ต้องทำควบคู่กันไป จึงจะมั่นใจได้ว่าสื่อ หรือเทคโนโลยีการเรียนการสอนที่ผ่านกระบวนการหาประสิทธิภาพจะเป็นที่ยอมรับได้ ดังรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงเหตุผล กระบวนการนี้เป็นการหาประสิทธิภาพโดยใช้หลักความรู้ และเหตุผลในการตัดสินคุณค่าของสื่อการเรียนการสอน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้พิจารณาตัดสินคุณค่า ซึ่งเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการนำไปใช้ และผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะนำมาหาค่าประสิทธิภาพต่อไป

2. วิธีการหาประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ วิธีการนี้จะนำสื่อไปทดลองกับกลุ่มนักเรียนเป้าหมาย เช่น บทเรียนสำเร็จรูปหรือบทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน ชุดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ แบบฝึกเสริมทักษะ ชุดฝึก ชุดกิจกรรม เอกสารประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม เป็นต้น ส่วนมากใช้วิธีการหาประสิทธิภาพด้วยวิธีนี้ ประสิทธิภาพที่วัดส่วนใหญ่จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียนหรือแบบทดสอบย่อย โดยแสดงเป็นค่าตัวเลข 2 ตัว E_1/E_2 = 75/75, E_1/E_2 = 80/80, E_1/E_2 = 85/85, E_1/E_2 = 90/90 เป็นต้น

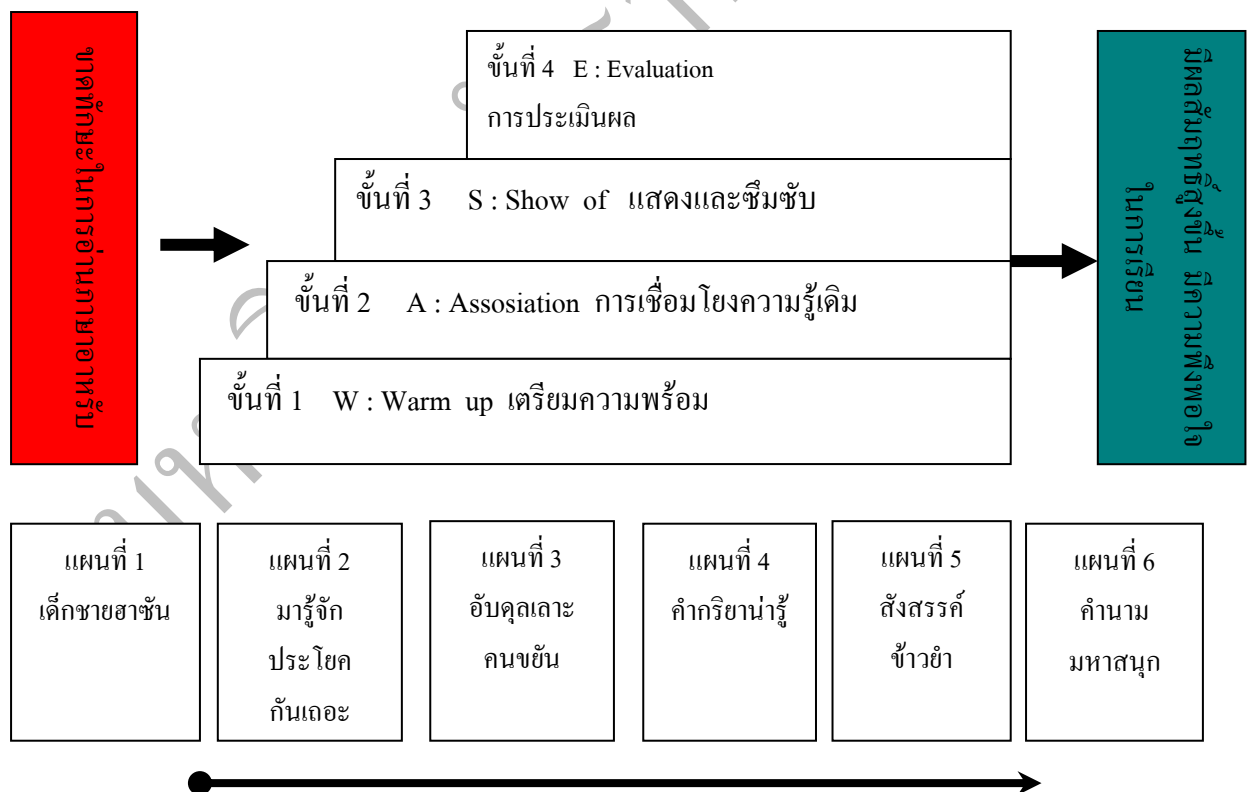
สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของหนังสือนิทาน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง หากหนังสือนิทาน มีประสิทธิภาพสูง จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นได้เต็มศักยภาพและจะแสดงพฤติกรรม ที่ผู้สอนกำหนดได้ดี

จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการข้างต้น ทำให้ได้กรอบแนวคิดใน การพัฒนาทักษะการอ่าน ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มศตะวัชชีฎะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE ดังนี้

กรอบแนวคิดของรูปแบบการสอน

จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการข้างต้น ทำให้ได้กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการสอน WASE ดังนี้

ภาพที่ 3 รูปแบบการสอน WASE ที่ใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ

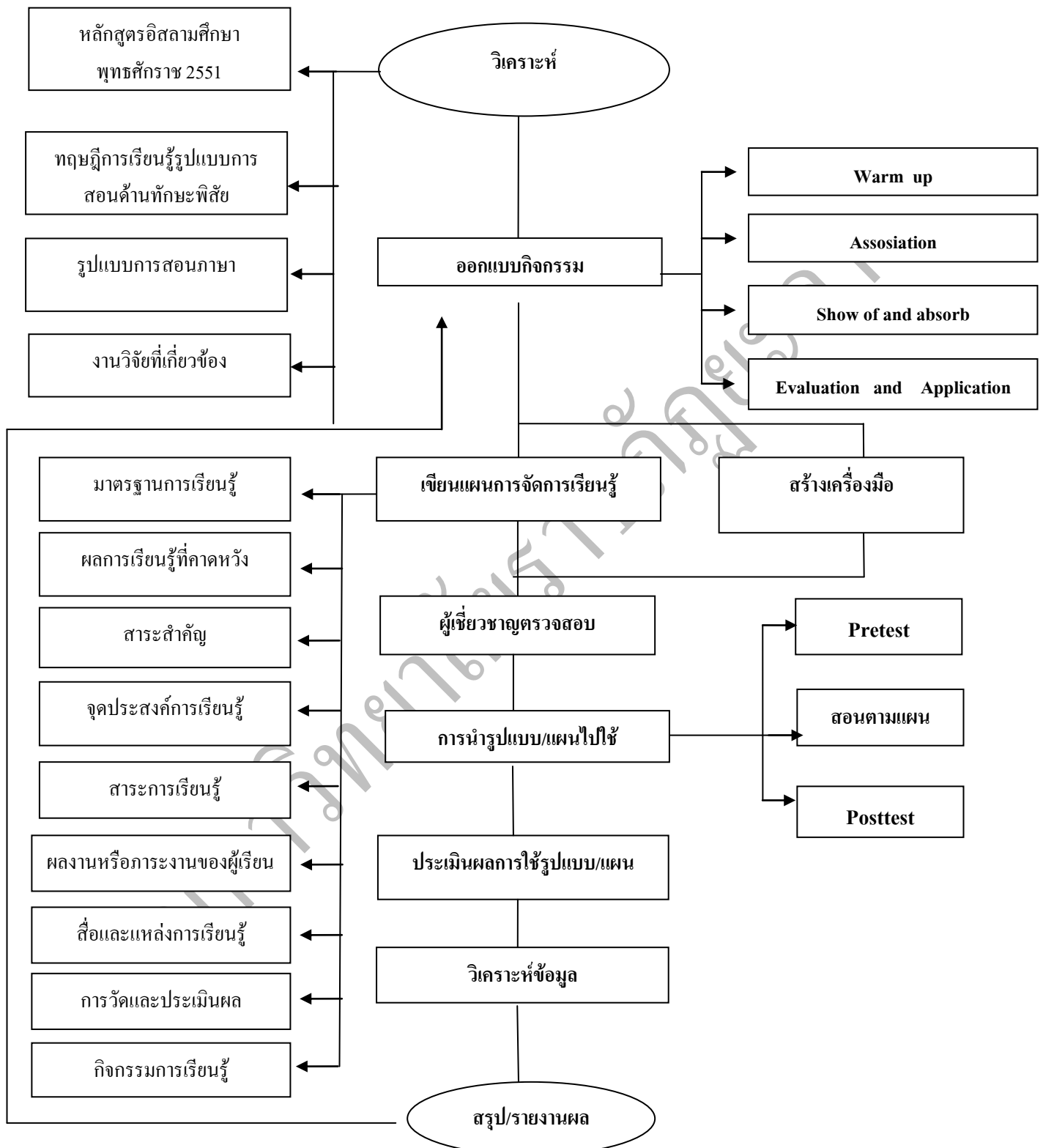
เมื่อนำรูปแบบการสอน WASE ที่สร้างขึ้นเปรียบเทียบกับรูปแบบการสอนอื่นๆ ได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบขั้นตอนการสอนแบบ WASE กับรูปแบบการสอนอื่นๆ

WASE's Model	Simpson	CIPPA Model	Joyce & Weil ,	Harrow	Davies	Al-Kendi	Al-Farabee
ขั้น W (Warm up) เตรียมความพร้อม	ขั้นการเตรียมความพร้อม						
ขั้น A (Association) ทบทวน ความรู้เดิมเพื่อการเชื่อมโยง		ทบทวนความรู้เดิม	การเชื่อมโยงกับสิ่งที่รู้ แล้วหรือทำได้				
ขั้น S (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ	ขั้นการให้ลงมือ กระทำ	ขั้นแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ขั้นสรุปและจัดระเบียบ ความรู้ ขั้นแสดง ผลงาน		ขั้นการเขียน แบบ ขั้นการลงมือทำตาม คำสั่ง	ขั้นสาธิตการ กระทำ ขั้นสาธิต ทักษะย่อย ขั้นให้ เทคนิค วิธีการ	การเรียนรู้ทาง ประสาทสัมผัส	ภาคการ ปฏิบัติ
ขั้น E (Evaluation and Application) การประเมินผล และ การนำไปใช้	ขั้นการปรับปรุงและ ประยุกต์ใช้	ขั้นประ ยุกต์ ใช้ความรู้		ขั้นการกระทำอย่าง ถูกต้องสมบูรณ์ ขั้นการแสดง ออก ขั้นการกระทำอย่าง เป็นธรรมชาติ	ฝึกปฏิบัติจน ชำนาญ		ภาคการตอบ แทน

ที่มา: สรุปตามรูปแบบการสอนของ Simpson, CIPPA Model, Joyce & Weil , Harrow, Davies, ทิศนา แจมมณี (2545: 221-296) และรูปแบบการสอนของ Al- Kendi อีบรอเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต (2546 : 53), Al-Farabee. มัสลัน มาหะมะ(2552 : 13)

ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE

แผนภาพที่ 4 ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE ผู้ค้นคว้าได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE สาระที่ 7 ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 มีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์

1.1 เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนต้องทำการวิเคราะห์สิ่งต่างๆดังต่อไปนี้

วิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์หลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2 ในรายวิชาภาษาอาหรับซึ่งสามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้ สาระภาษาอาหรับ ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง ศึกษาตอนกลาง (มุดตะวัชชีญะฮะฮุ) ชั้นปีที่ 2

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ	1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา 2. สนทนา ได้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์ 3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค 4. แสดงความคิดเห็น เห็นประโยชน์และเลือกใช้ภาษาจากการฟัง พูด อ่าน ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม	ข้อความ/ ทฤษฎี/หลักการอ่าน 1. เด็กชายฮาซัน 2. มารูจักประโยชน์กันเถอะ 3. อับดุลเลาะห์คนขยัน 4. คำกริยานำรู้ 5. สังสรรค์ข้าวยา 6. คำนามมหาสนุก - คำศัพท์ - วลี/ประโยค - หลักไวยากรณ์

1.2 การวิเคราะห์ผู้เรียน ศึกษากลุ่มเป้าหมายนักเรียน ว่ามีคุณลักษณะ ความสามารถทางการเรียนรู้ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนทักษะการอ่านภาษา ความชอบเกี่ยวกับรูปแบบการสอน ความกระตือรือร้นในการเรียน

1.3 การวิเคราะห์เนื้อหา เมื่อทำการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เราจะได้สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน วิเคราะห์เนื้อหาย่อยๆ จัดทำเป็นผังมโนทัศน์

2. ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

การออกแบบกิจกรรมเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเพราะเป็นการออกแบบนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยแผนการจัดการเรียนรู้นั้นประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ และความคิดเห็นของผู้บริหาร ซึ่งจุดประสงค์หลักของการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE ก็เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะดังกล่าว ซึ่งมีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ขั้นเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจโดยใช้วิธีที่หลากหลายเช่น การขบพร การเล่นออกกำลังกาย การเล่าเรื่อง เกมต่างๆ เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนตื่นตัว เกิดการอยากรู้และดึงดูดความสนใจ พร้อมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม

ขั้นที่ 2 (Association) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

ขั้นนี้เป็นการดึงความรู้เดิมของผู้เรียนในเรื่องที่จะเรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของตน ซึ่งผู้สอนอาจใช้วิธีการต่างๆ ได้อย่างหลากหลาย พร้อมทบทวนบทเรียนที่ผ่านไปแล้ว

ขั้นที่ 3 (Show of) การแสดง

ขั้นนี้เป็นการสอนของครูโดยการเสนอตัวอย่างหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้นักเรียนได้พิจารณา เพื่อให้ นักเรียนสามารถเปรียบเทียบ สรุปกฎเกณฑ์ได้ และให้นักเรียนแสดงความเข้าใจและฝึกปฏิบัติหลังการเรียนรู้และมีการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน เช่น ใช้แบบทดสอบ ฝึกยกตัวอย่าง หัดอ่านออกเสียง ทำแบบฝึกหัดทำกิจกรรมเป็นกลุ่มร่วมกันหรือเป็นรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation) การประเมินผล

ขั้นที่ครูและนักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปมวลความรู้ที่ได้เรียนมาตามความเข้าใจร่วมกันและมีการทดสอบหลังเรียนถึงความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนว่าสามารถนำไปใช้กับวิชาอื่นๆและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ด้วยวิธีการตรวจชิ้นงานเป็นรายบุคคลภายในห้อง วิธีการอ่าน การฟัง การสังเกตพฤติกรรม การพูดคุยแบบกลุ่มหรือรายบุคคล

3. การตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้/สื่อและเครื่องมือ

การหาคุณภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ WASE แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบรูปแบบการสอนและเครื่องมือในการพัฒนา

4. การนำรูปแบบการสอนไปใช้

เป็นขั้นที่ผู้รายงานนำแผนการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือเก็บข้อมูลไปใช้ เช่น

1. การทดสอบก่อนเรียน
2. การปฏิบัติการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และเก็บข้อมูลระหว่างเรียนไว้ทุกแผน
3. การทดสอบหลังเรียน/การสังเกตพฤติกรรม

5. การประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้

เป็นขั้นตอนที่ดำเนินการประเมินรูปแบบทั้งระบบ ได้แก่

1. ตัวเอกสารรูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้
2. ผลการดำเนินการระหว่างใช้รูปแบบ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
4. ความพึงพอใจของผู้ใช้รูปแบบการสอน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นที่นำข้อมูลที่ได้จากข้อ (5) มาวิเคราะห์ จัดหมวดหมู่ซึ่งต้องใช้สถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (T-test) ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 6.1 การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน ตามเกณฑ์ 80/80
- 6.2 การหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้รูปแบบการสอนแบบ

WASE

7. การสรุปรายงานผล

เป็นขั้นที่เขียนถึงวิธีการทำงานทั้งหมดตลอดรายการ และผลการพัฒนาแผนการเรียนรู้โดย และผลการศึกษาค้นพบ

บทที่ 4

สื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้

มีสื่อและเครื่องมือประกอบการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้

การพัฒนารูปแบบการสอนแบบ WASE ผู้ค้นคว้าได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี หลักการเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE สาระที่ 7 ภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 5 แผน ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เด็กชายฮาซัน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 มารูจักประโยชน์กันเถอะ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 สังสรรค์ข้าวยา
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 อับดุลเลาะห์คนขยัน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 คำกริยานำรู้
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 คำนามมหาสนุก

ส่วนที่ 1 ส่วนต้นของแผน ประกอบไปด้วยชื่อแผนการเรียนรู้ ชื่อเรื่อง ชั้นที่ทำการจัดการเรียนรู้ ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการสอน

ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหาของแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้
- 2) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 3) สาระสำคัญ
- 4) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 5) สาระการเรียนรู้
- 6) ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน
- 7) สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 8) การวัดและประเมินผล
- 9) กิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ 3 ส่วนท้ายแผน ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- 1) ลงชื่อผู้สอน
- 2) ความคิดเห็นและการลงนามของผู้บริหารและผลการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง เด็กชายฮาซัน

ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางชั้นปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอาหรับ

ชื่อผู้สอน อ. ดวงตา วงศ์นัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย คำนวณทบทวนคุณค่าของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา
2. สนทนาโต้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์
3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค

3. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 4.1 สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
- 4.2 สามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอาหรับได้
- 4.3 เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลามสื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียง
- 5.2 คำศัพท์ภาษาอาหรับ مثل: يحب / الحلوى / اسمن / الحى / الاكل / يشرب
- 5.3 วลี / ประโยค

6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

6.1 ผลงาน

6.1.1 ผลการทำใบงาน เรื่องเด็กชายฮาซัน

6.1.2 ผลการทำข้อสอบ เรื่องเด็กชายฮาซัน

6.2 ภาระงาน

6.2.1 การอ่านในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม

6.2.2 การอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายบุคคล

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 บทควา

7.1.2 ภาพวาดประกอบเนื้อหา เรื่องเด็กชายฮาซัน

7.1.3 บัตรคำพร้อมความหมายในเรื่อง เด็กชายฮาซัน

คำศัพท์	ความหมาย	คำศัพท์	ความหมาย	คำศัพท์	ความหมาย
يحب	รัก ชอบ	كثيرا	มาก	اسمن	อ้วน
الاكل	กิน	يشرب	ดื่ม	ولد	เด็ก
الحلوى	ขนมหวาน	العصير	น้ำผลไม้	الحى	หมู่บ้าน

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องเรียน

7.2.2 หนังสือเพิ่มเติมวิชาอาหรับ

8. การวัดและประเมินผล

8.1 การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
1. สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่าน	แบบสังเกต	10
2. สามารถบอกความหมายของคำศัพท์ภาษาอาหรับได้	การถาม/ตอบ การใบงาน	แบบสังเกต/ การตรวจใบงาน	10

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
3. เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การสอบถาม/การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์	10
รวม			30

8.2 เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 27-30 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก
 คะแนน 24-26 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดี
 คะแนน 21-23 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง
 คะแนน 18-20 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้
 คะแนนต่ำกว่า 18 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ผู้สอนให้นักเรียนขอพรด้วยการอ่านดุอา เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ บทดุอา

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

และผู้สอนให้นักเรียนลุกขึ้นยืดเส้นยืดสายโดยการเล่นโยคะเล็กน้อยๆ ด้วยท่าเหยคอ-ก้มคอ

วิธีทำ - นั่งตัวตรง ยืดกระดูกสันหลัง หายใจเข้า เหยคอ ยกไหล่ขึ้นเล็กน้อยเพื่อให้ไหล่รับน้ำหนักของศีรษะ หายใจออก ก้มคอช้าๆ โดยไม่ก้มไหล่ กลับคืนสู่ท่าตรง ทำ 3 ครั้ง ช่วยให้นักเรียนผ่อนคลายและช่วยทำให้สมาธิดีขึ้นในคาบเรียนดีขึ้น

ขั้นที่ 2 (Assessment) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

ผู้สอนนำนักเรียนร่วมกันพูดคุยกันถึงพื้นฐานประสบการณ์การความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ การอ่านภาษาอาหรับในกลุ่มคำและคำในภาษาไทย ภาษามลายู ภาษาอังกฤษและจบท้ายด้วยภาษาอาหรับ อย่างเป็นกันเอง เริ่มด้วย

2.1 กลุ่มคำ คืออะไร คือข้อความที่เกิดจากการนำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาเรียงติดต่อกันทำให้เกิดความหมาย

2.2 กลุ่มคำในภาษาไทยจำแนกได้กี่ชนิด

2.3 กลุ่มคำ (Golongan Kata) ในภาษามลายู คำถูกจัดออกเป็นกี่กลุ่มหลัก

2.4 กลุ่มคำในภาษาอังกฤษจำแนกได้กี่ชนิด

2.5 คำในภาษาอาหรับ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. คำนาม (อิสม اسم)
2. คำกริยา (ฟิอิล فعل)
3. คำบุพบท (ฮัรฟ حرف)

ขั้นที่ 3 (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ

3.1 ผู้สอนเตรียมความพร้อมให้นักเรียนฟัง โดยครูอ่านภาพวาดประกอบเนื้อหา เรื่อง เด็กชายฮาซัน และแปลเรื่อง “เด็กชายฮาซัน” ให้นักเรียนฟัง

3.2 ผู้สอนให้นักเรียนถามตอบคำศัพท์ในหนังสือนิทานภาษาอาหรับ เพื่อช่วย ทบทวน กระตุ้นความจำ และความตื่นตัวของนักเรียนในการเรียน

3.3 ผู้สอนโชว์ภาพและบัตรคำที่เตรียมมา โดยให้นักเรียนฝึกอ่านพร้อมๆ กันอย่าง ถูกต้องตามหลักการอ่านมีการทบทวนและซักถามความเข้าใจอีกครั้ง

3.4 ผู้สอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation and Application) การประเมินผลและการนำไปใช้

4.1 ครูและนักเรียนทุกคนช่วยกันอ่าน แปล ทบทวน ซักถามความเข้าใจ โดยใช้คำถาม ดังนี้

- เรื่องราวเกิดขึ้นที่ไหน เหตุการณ์เกิดขึ้นเมื่อไร
- เด็กชายฮาซันเป็นคนอย่างไรและมีพฤติกรรมอย่างไร
- มีกลุ่มคำในภาษาอาหรับอะไรบ้าง
- คำศัพท์ในภาพวาดประกอบเนื้อหา เรื่อง “เด็กชายฮาซัน” ที่น่าสนใจ

4.2 ครูให้นักเรียนสรุปมวลความรู้และข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้ร่วมกัน และมีการทดสอบ หลังเรียนโดยให้รูปภาพกับนักเรียนๆ คนละ 1 ใบ และให้เขียนคำศัพท์ที่ตัวเองจำได้จากบทเรียนเมื่อ สักครู่นี้ให้มากที่สุด

4.3 ครูแจกใบงาน เรื่อง เด็กชายฮาซัน ให้นักเรียนทำและท่องจำคำศัพท์ แล้วให้นักเรียนปิดคาบเรียนโดยอ่านซูเราะห์วัลอัศรี

ใบงาน
เรื่อง เด็กชายฮาซัน

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีฎะฮ์)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

จงใส่สระพร้อมความหมายจากคำศัพท์ ดังต่อไปนี้

✽ اكتب معنى المفردات الآتية باللغة التيلاندية مع التشكيل

الاكل

يجب

الحلوى

.....

.....

.....

اسمن

ولد

الحى

.....

.....

.....

يشرب

كثير

الان

.....

.....

.....

قطعة

والد

البيت

.....

.....

.....

صغير

يكي

الاولاد

.....

.....

.....

الدجاج

كوب

الخبيز

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางชั้นปีที่ 2

ชื่อผู้สอน อ. ดวงตา วงศ์นัย

เรื่อง มารูจักประโยคกันเถาะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอาหรับ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติ ของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา
2. สนทนาโต้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์
3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค

3. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียง และรู้จักโครงสร้างรูปประโยค **جمله** ของภาษาอาหรับ

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 4.1 สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
- 4.2 สามารถบอกความหมายบอกโครงสร้างของรูปประโยคได้
- 4.3 เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลามสื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 อ่านออกเสียงคำศัพท์ตามหลักการออกเสียงของเนื้อหา
- 5.2 คำศัพท์ภาษาอาหรับ
- 5.3 วลี/ประโยค
- 5.4 โครงสร้างของรูปประโยค

6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

6.1 ผลงาน

6.1.1 ผลการทำใบงานเรื่อง มารัฐจักประโยชน์กันเถอะ

6.1.2 ผลการทำข้อสอบเรื่อง มารัฐจักประโยชน์กันเถอะ

6.2 ภาระงาน

6.2.1 การอ่านในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม

6.2.2 การอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายบุคคล

6.2.3 ร่วมกันอธิบายเกี่ยวกับรูปประโยค

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 บทควา

7.1.2 หนังสือภาษาอาหรับ

7.1.3 Mind Map โครงสร้างของรูปประโยค

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องเรียน

8. การวัดและประเมินผล

8.1 การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
1. สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่าน	แบบสังเกต	10
2. สามารถบอกโครงสร้างของรูปประโยคได้	การทำใบงาน	การตรวจใบงาน	10
3. เห็นคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การสอบถาม	แบบสอบถาม	10
รวม			30

8.2 เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 27-30 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 24-26 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 21-23 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 18-20 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

คะแนนต่ำกว่า 18 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ผู้สอนให้ให้นักเรียนขอพรด้วยการอ่านคูก่อนการเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน บทกวีอา

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

และผู้สอนให้นักเรียนลุกขึ้นยืดเส้นยืดสายโดยการเล่นเกม

อุปกรณ์/สื่อการเรียนรู้ 1. กระดานดำ 2. ชอล์ก โดยมีขั้นตอนดังนี้ ครูเขียนประโยคบนกระดานที่อยู่กระจัดกระจายทีละประโยคดังต่อไปนี้

เช่น أَكَلَ مُحَمَّدٌ الدَّرِيانَ กิน + มุหัมมัด + ทูเรียน คือ อาลิกินทูเรียน

قَتَلَ الْأَسَدَ الْبَقْرَةَฆ่า + สิงโต + วัว คือ สิงโตฆ่าวัว

โดยการแต่งประโยคในภาษาอาหรับ จะแตกต่างไปจากภาษาอื่น คือ กริยา + ประธาน + กรรม

แล้วให้นักเรียนช่วยกันเติมให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์หรือจะแบ่งฝ่ายแล้วผลัดกันเล่นฝ่าย

ละ 1 ประโยคก็ได้

ขั้นที่ 2 (Assessment) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

ครูให้นักเรียนทบทวนและเข้าสู่บทเรียนโดยใช้ตัวอย่างคำถามดังนี้

1. ประโยค คือ การนำคำเดี่ยวตั้งแต่ 2 คำขึ้นไป มาต่อกัน สามารถพูดฟังรู้เรื่องและสื่อสารได้ในภาษาอาหรับ เรียกว่า كَلَامٌ (กะลาม)

2. คำว่า كَلَامٌ ในวิชาภาษาอาหรับจะมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า الْجُمْلَةُ الْمُفِيدَةُ หมายถึง กลุ่มคำที่ให้ประโยชน์ (คือให้ความหมายสมบูรณ์)

ขั้นที่ 3 (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ

3.1 ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยค โครงสร้างของรูปประโยคด้วย mapping (มายแมปปิง) พร้อมคำจำกัดความ

3.2 ผู้สอนให้นักเรียนฝึกอ่านพร้อมๆกันอย่างถูกต้องตามหลักการอ่านและสักถามความเข้าใจอีกครั้ง เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ

3.3 ผู้สอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation and Application) การประเมินผลและการนำไปใช้

4.1 ผู้สอนและนักเรียนทุกคนช่วยกัน ทบทวน ซักถามความเข้าใจ และสรุปมวลความรู้

4.2 ผู้สอนให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 และใบงานที่ 2 เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ โดยให้รูปภาพมาแม่พิมพ์ Mind Map กับนักเรียนคนละ 1 ใบ และให้เขียนโครงสร้างของรูปประโยคที่ตัวเองจำได้จากบทเรียนเมื่อสัปดาห์นี้ลงในกระดาษ

4.3 ผู้สอนให้นักเรียนทำแบบทดสอบตามทำแบบทดสอบหลังเรียน

10. ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

11. การปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

()

ความคิดเห็นของผู้บริหาร.....

.....

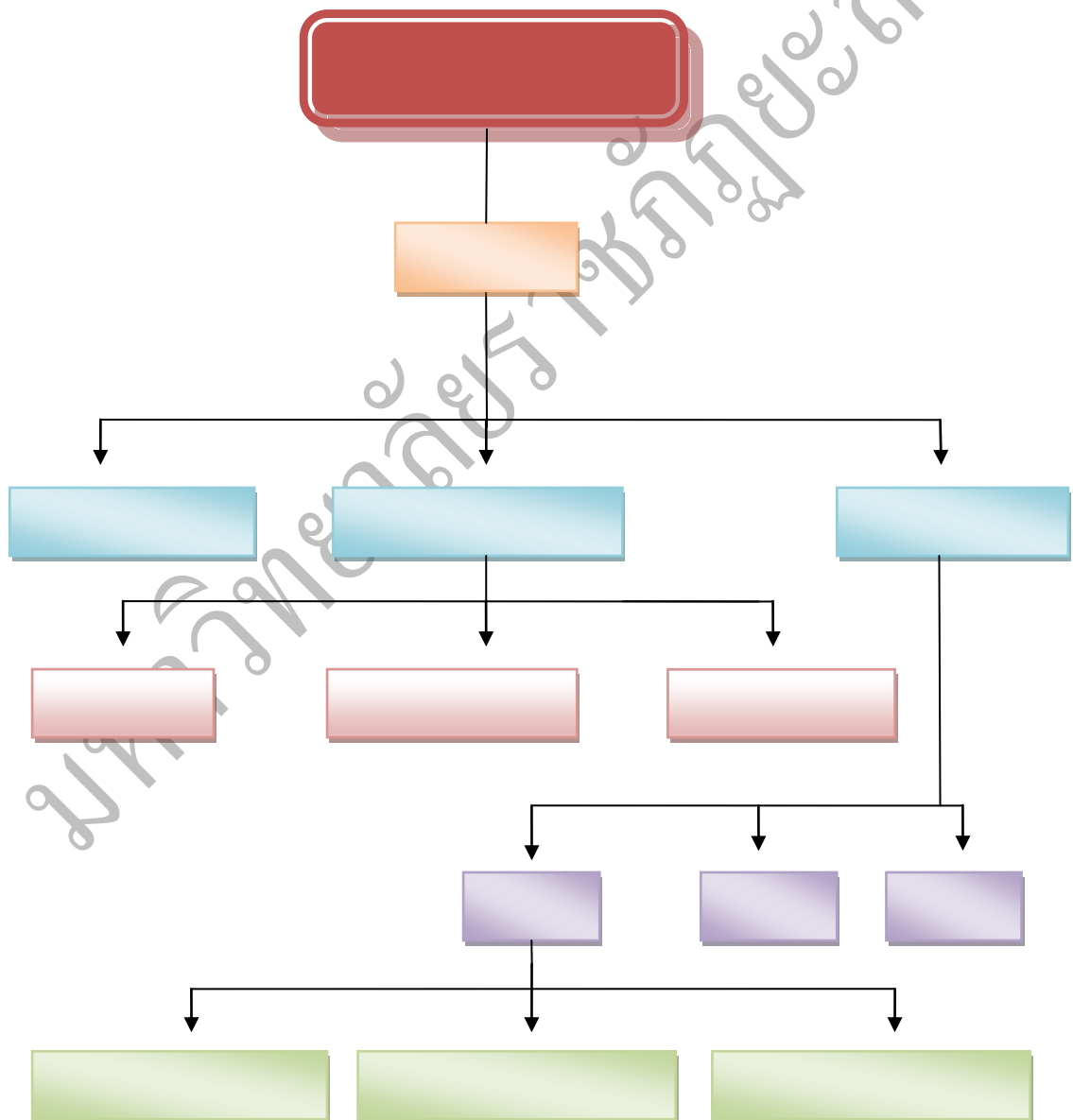
ลงชื่อ.....บริหาร

()

ใบงานที่ 1
เรื่อง มารู้จักประโยคกันเถอะ

วิชาภาษาไทย	ชั้นปีที่ 2 (มุดะวะชีเกาะฮ)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

✽ اكتب اقسام الكلام فى خلال الاتية ✽

ใบงานที่ 2

เรื่อง มารู้จักประโยคกันเถอะ

คำสั่ง ให้นักเรียนแต่งประโยค ภาษาอาหรับมา 5 ประโยค

..... = 1 - عائشة

..... = 2 - شرب

..... = 3 - نام

..... = 4 - رجع

..... = 5 - صلى

✂.....

เฉลยใบงานที่ 2

เรื่อง มารู้จักประโยคกันเถอะ

1 - جلس عائشة على الكرسي =

นั่ง + อาอีษะ + บน + เก้าอี้ คือ อาอีษะ นั่งบนเก้าอี้

2 - شرب محمد اللبن =

ดื่ม + ไชนับ + นม คือ ไชนับดื่มนม

3 - نام القط تحت المكتب =

นอน + แมว + ใต้ + โต๊ะ คือ แมวนอนใต้โต๊ะ

4 - رجع فاطمة من المدرسة =

กลับ + ฟาติมะฮ์ + จาก + โรงเรียน คือ ฟาติมะฮ์กลับจากโรงเรียน

5 - صلى صالح في المسجد =

ละหมาด + ซอลิฮ + ใน + มัสยิด คือ ซอลิฮ ละหมาดในมัสยิด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง อับดุลเลาะห์คนขยัน (عبدالله مجتهد)

ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางชั้นปีที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอาหรับ

ชื่อผู้สอน อ. ดวงตา วงศ์นัย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติ ของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา
2. สนทนาได้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์
3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค

3. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียงเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 4.1 สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
- 4.2 สามารถบอกคำกริยาและความหมายภาษาอาหรับได้
- 4.3 เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลามสื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 อ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียง
- 5.2 คำศัพท์คำกริยาภาษาอาหรับ يستيقظ / يتوضأ / يتناول / يغتسل / يراجع
- 5.3 วลี/ประโยค

6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

6.1 ผลงาน

- 6.1.1 ผลการทำใบงาน เรื่องอับดุลเลาะห์คนขยัน

6.2.3 ผลการทำข้อสอบ เรื่องอัลดุละห์คนขยัน

6.2 ภาระงาน

6.2.1 การอ่านในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม

6.2.2 การอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายบุคคล

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 บทควา

7.1.2 หนังสือภาษาอาหรับ

7.1.3 ภาพวาดประกอบเนื้อหา เรื่อง อัลดุละห์คนขยัน (عبدالله مجتهد)

7.1.4 บัตรคำพร้อมความหมายในเรื่องอัลดุละห์คนขยัน ได้แก่

คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
يستيقظ	ตื่นนอน	يذهب	ไป	يستمع	ฟัง
يتوضا	อาบน้ำละหมาด	يغتسل	อาบน้ำ	يصلی	ละหมาด
يقراء	อ่าน	يشاهد	ดู	يراجع	กลับ
يتناول	รับประทานอาหาร	يلعب	เล่น	تجلس	นั่ง

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องเรียน

8. การวัดและประเมินผล

8.1 การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
1. สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่าน	แบบสังเกต	10
2. สามารถบอกคำกริยา และความหมายภาษาอาหรับได้	การทำใบงาน	แบบตรวจ ผลงาน	10
3. เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การสอบถาม/ การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม /แบบ สัมภาษณ์	10
รวม			30

8.2 เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 27-30 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 24-26 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 21-23 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 18-20 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

คะแนนต่ำกว่า 18 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ผู้สอนทักทายนักเรียน และร่วมกัน อ่านคู่ออกก่อนเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน บทอา

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

และยืดเส้นยืดสายโดยการเล่นเกมคำสั่ง เป็นคำกริยาในภาษาอาหรับพร้อมประกอบท่าทาง เช่น ลูกขึ้น นั่งลง กระโดด เดินไปข้างซ้าย-ข้างขวา วิ่งไปข้างซ้าย-ข้างขวา

ขั้นที่ 2 (Assessment) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันพูดคุยกันถึงพื้นฐานประสบการณ์การความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ เรื่องคำกริยา (الفعل) ในภาษาอาหรับที่ใช้บ่อย

- คำกริยา الفعل คือ คำที่ชี้ถึงการเกิดขึ้นของสิ่งหนึ่งในเวลาที่เฉพาะเจาะจง เช่น

كتب - يجرى - اسمع

- การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียงของคำกริยา

ขั้นที่ 3 (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ

3.1 ผู้สอนอ่านหนังสือนิทานภาษาอาหรับ และแปลเรื่อง “อับดุลละห์คนขยัน” ให้ นักเรียนฟัง

3.2 ผู้สอนถามตอบคำศัพท์เพื่อช่วยทบทวน กระตุ้นความจำ และความตื่นตัวของ นักเรียนในการเรียน

3.3 ผู้สอนโชว์ภาพและบัตรคำที่เตรียมมาซึ่งเป็นคำกริยา โดยให้เด็กๆ ฝึกอ่านพร้อมๆ กันอย่างถูกต้องตามหลักการอ่าน

3.4 ผู้สอนให้นักเรียนทบทวนคำกริยาภาษาอาหรับที่ควรจดจำในเนื้อเรื่องและซักถามความเข้าใจอีกครั้ง

3.5 ผู้สอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation and Application) การประเมินผลและการนำไปใช้

4.1 ผู้สอนและนักเรียนทุกคนช่วยกันอ่าน แปล ทบทวน ซักถามความเข้าใจ โดยใช้คำถาม ดังนี้

1. นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้างจากเรื่องนี้
2. อับดุลเลาะห์แสดงการกระทำที่เป็นกริยาอะไรบ้าง
3. คำศัพท์คำกริยาที่ควรจดจำจากเรื่องนี้มีอะไรบ้าง

4.2 ผู้สอนให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันเขียนตอบคำถาม

4.3 มีการทดสอบหลังเรียน โดยให้รูปภาพกับเด็กๆคนละ 1 ใบซึ่งเป็นคำกริยา และให้เขียนความหมายของคำกริยาที่ตัวเองจำได้จากบทเรียนเมื่อสักครู่นี้ให้มากที่สุด ใครจำได้เท่าไรมารับของขวัญได้ตามจำนวน

4.4 ผู้สอนแจกใบงาน เรื่องอับดุลเลาะห์คนขยัน โดยให้นักเรียนท่องจำคำกริยา นักเรียนช่วยกันนำผลงานโดยการเขียนใบงาน

4.5 จากนั้นนักเรียนปิดคาบเรียน โดยอ่านซูเราะห์วัลอัสรี

10. ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

11. การปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

()

ความคิดเห็นของผู้บริหาร.....

.....

ลงชื่อ.....บริหาร

()

ใบงาน
เรื่อง อับดุลละห์คนขยัน

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มศตวรรษที่ ๒๕๖๕)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

จงใส่สระพร้อมความหมายจากคำกริยาต่างๆ ดังต่อไปนี้

✽ اكتب معنى المفردات الآتية باللغة التيلاندية مع التشكيل

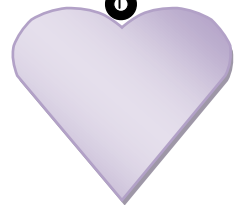
يَسْتِيقِظُ

يَتَوَضَّأُ

يَقْرَأُ

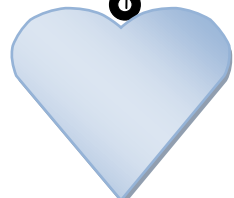
يَتَنَاوَلُ

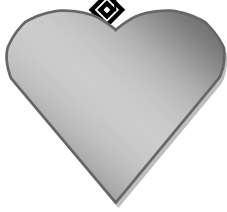
يَذْهَبُ

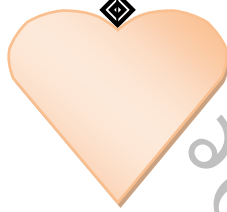
يَغْتَسِلُ

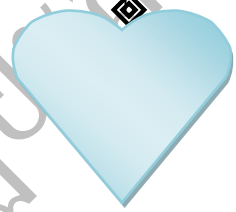
يشاهد

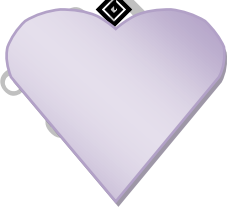
يلعب

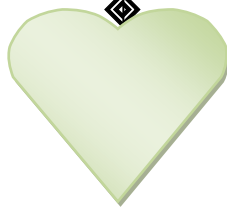
يسمع

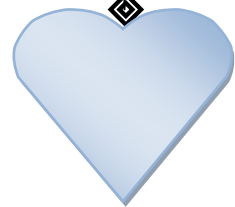
يصلی

يراجع

تجلس

ใครทำได้ครูจะมีรางวัลแห่งความตั้งใจให้พวกเธอทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางชั้นปีที่ 2

ชื่อผู้สอน อ. ดวงตา วงศ์นัย

เรื่อง คำกริยานำรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอาหรับ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย คั่นควำบทบัญญัติ ของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา
2. สนทนาโต้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์
3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำนุพบท และประโยค

3. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง และเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ดังนี้

- 4.1 สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน
- 4.2 สามารถบอกคำจำกัดความ และความหมายของคำกริยาได้
- 4.3 เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 อ่านบทอ่านตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหา
- 5.2 คำจำกัดความและความหมายของคำกริยา (فعل)
- 5.3 คำศัพท์คำกริยาภาษาอาหรับ شرب / قرأ / صلى / رجع
- 5.4 วลี/ประโยค

6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

- 6.1 ผลงาน
 - 6.1.1 ผลการทำใบงานเรื่อง คำกริยานำรู้

6.1.2 ผลการทำข้อสอบเรื่อง คำกริยานำรู้

6.2 ภาระงาน

6.2.1 การอ่านในชั้นเรียนเป็นกลุ่ม

6.2.2 การอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายบุคคล

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 บทควา

7.1.2 หนังสือภาษาอาหรับ

7.1.3 บัตรคำพร้อมความหมาย ได้แก่

คำกริยา (ฟิอีล فعل)

คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย	คำ	ความหมาย
اكل	กิน	نام	นอน	ضرب	ตี
شرب	ดื่ม	كتب	เขียน	قرأ	อ่าน
جلس	นั่ง	دخل	เข้า	صلّى	ละหมาด
ذهب	ไป	قال	กล่าว	رجع	กลับ

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องเรียน

8. การวัดและประเมินผล

8.1 การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
1. สามารถอ่านออกเสียงบทอ่านได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียงและเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่าน	แบบสังเกต	10
2. สามารถบอกคำจำกัดความ และความหมายของคำกริยาได้	การทำใบงาน	แบบตรวจใบงาน	10
3. เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ภาษาอาหรับสามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมายและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การสอบถาม/ การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์	10
รวม			30

8.2 เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 27-30	คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้	ระดับดีมาก
คะแนน 24-26	คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้	ระดับดี
คะแนน 21-23	คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้	ระดับปานกลาง
คะแนน 18-20	คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้	ระดับพอใช้
คะแนนต่ำกว่า 18	คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้	ระดับปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ผู้สอนให้เรียนขอพรก่อนการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้ บทควา

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

และผู้สอนให้นักเรียนลุกขึ้นยืดเส้นยืดสายโดยการเล่นโยคะเล็กน้อยๆ ด้วยท่าเอียงคอ-ซ้ายขวา

วิธีทำ - หายใจเข้าอยู่ในท่าตรง หายใจออก เอียงคอทางซ้ายให้ตึงคอทางขวา กลับคืนท่าตรง สลับข้าง หายใจเข้าอยู่ในท่าตรง หายใจออกเอียงคอทางขวาให้ตึงคอทางซ้าย กลับคืนท่าตรง ทำ 3 ครั้ง

ขั้นที่ 2 (Assessment) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

2.1 ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันพูดคุยกันถึงพื้นฐานประสบการณ์การความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องคำกริยา (فعل) หนังสือนิทานแปลภาษาอาหรับ เรื่อง อับดุลเลาะห์คนขยันที่ได้เรียนในคาบที่แล้ว

2.2 ผู้สอนทบทวนคำกริยา (فعل) ในภาษาอาหรับแบ่งออกเป็น 3 ชนิดด้วยกันคือ

1. فِعْلٌ مَّاضٍ (ฟิอฺลุนมาฎียฺ : The Perfect Tense) คือกริยาอดีตกาล
2. فِعْلٌ مُّضَارِع (ฟิอฺลุมุฎาอฺเรียอะฮฺ : The Imperfect Tense) คือกริยาปัจจุบัน

กาลหรืออนาคตกาล

3. فِعْلٌ أَمْرٍ (ฟิอฺลุนอะมฺรฺ : Imperative) คือกริยาที่เป็นคำสั่ง

2.3 วิธีการอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียงของคำกริยา

ขั้นที่ 3 (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ

ผู้สอนแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ เพื่อให้ นักเรียนสามารถที่จะเรียนร่วมกัน

3.1 ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำกริยา

3.2 ผู้สอนให้นักเรียนฝึกอ่านพร้อมๆกันอย่างถูกต้องตามหลักการอ่านและสัทถา ความเข้าใจอีกครั้ง เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ

3.3 ผู้สอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation and Application) การประเมินผลและการนำไปใช้

4.1 ผู้สอนและนักเรียนทุกคนช่วยกัน ทบทวน ซักถามความเข้าใจ และสรุปมวล ความรู้

4.2 ผู้สอนทดสอบหลังเรียน โดยให้ที่ตัวเองจำได้จากบทเรียนเมื่อสักครู่นี้ลงใน กระดาษ นักเรียนทำแบบทดสอบตามใบงาน

4.3 ผู้สอนให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำกริยานำรู้ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและ จับประเด็นสำคัญ

10. ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

11. การปรับปรุงและพัฒนา

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
()

ความคิดเห็นของผู้บริหาร.....

.....

ลงชื่อ.....บริหาร
()

ใบงาน
เรื่อง คำกริยานำรู้

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีเฏาะฮ์)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

تمرينات

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำนามกับคำนาม และคำกริยากับคำกริยาดังต่อไปนี้

دئب	ذهب	1
كلب	محمود	2
ضرب	حب	3
يجري	ولد	4
ثعلب	رجع	5
مطر	طائر	6
شجرة	كرة	7
شعير	ركب	8
السماء	شاة	9
اكل	الشارع	10
اولاد	دئب	11
الماء	الحمار	12
سبح	دجاج	13
المطر	ثعلب	14
شجرة	احمد	15

เคลยใบงาน
เรื่องคำกริยานำรู้

دئب	ذهب	1
كلب	محمود	2
ضرب	حب	3
يجري	ولد	4
ثعلب	رجع	5
مطر	طائر	6
شجرة	كرة	7
شعير	ركب	8
السماء	شاة	9
اكل	الشارع	10
اولاد	دئب	11
الماء	الحمار	12
سبح	دجاج	13
المطر	ثعلب	14
شجرة	احمد	15

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

ชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางชั้นปีที่ 2

ชื่อผู้สอน อ. ดวงตา วงศ์นัย

เรื่อง คำนามมหาสนุก

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอาหรับ

เวลา 2 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ร 1 รู้และเข้าใจกระบวนการฟัง พูด อ่าน และเขียน มีทักษะและเห็นคุณค่าในการใช้ภาษาอาหรับเพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย ค้นคว้าบทบัญญัติ ของศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

2. ตัวชี้วัด

1. อ่าน เขียน จับใจความสำคัญและสรุปเนื้อหาจากข้อความ/บทสนทนา
2. สนทนาโต้ตอบและบอกความหมายคำศัพท์
3. จำแนกประเภทของคำนาม คำกริยา คำบุพบท และประโยค

3. สาระสำคัญ

การอ่านออกเสียงบทอ่านตามหลักการออกเสียง และเหมาะสมกับเนื้อหาที่อ่าน

4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนคุณลักษณะ ดังนี้

- 4.1 สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอาหรับได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน
- 4.2 สามารถบอกคำนาม และความหมายภาษาอาหรับได้อย่างแม่นยำ
- 4.3 เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ สามารถตีความบทบัญญัติอิสลามสื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. สาระการเรียนรู้

- 5.1 อ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอาหรับตามหลักการอ่าน
- 5.2 คำนาม **اسم** และความหมายภาษาอาหรับ

6. ผลงานหรือภาระงานของผู้เรียน

- 6.1 ผลงาน
 - 6.1.1 ผลการทำใบงาน เรื่องคำนามมหาสนุก
 - 6.1.1 ผลการทำข้อสอบ เรื่องคำนามมหาสนุก
- 6.2 ภาระงาน

6.2.1 การอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นกลุ่ม

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7.1 สื่อการเรียนรู้

7.1.1 หนังสือภาษาอาหรับ

7.1.2 บทพูด

7.1.3 บัตรคำพร้อมความหมาย ได้แก่

7.2 แหล่งการเรียนรู้

7.2.1 ห้องเรียน

8. การวัดและประเมินผล

8.1 การวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	คะแนน
1.สามารถอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอาหรับได้ถูกต้องตามหลักการอ่าน	สังเกตพฤติกรรม การอ่าน	แบบสังเกต	10
2. สามารถบอกคำนาม และความหมายภาษาอาหรับได้	การสังเกต / การทำใบงาน	แบบสังเกต/แบบ ประเมินผลงาน	10
3.เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ภาษาอาหรับสามารถตีความบทบัญญัติอิสลาม สื่อความหมาย และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	การสอบถาม/ การสัมภาษณ์	แบบสอบถาม/ แบบสัมภาษณ์	10
รวม			30

8.2 เกณฑ์การประเมินผลงาน

คะแนน 27-30 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดีมาก

คะแนน 24-26 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับดี

คะแนน 21-23 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปานกลาง

คะแนน 18-20 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับพอใช้

คะแนนต่ำกว่า 18 คะแนน หมายถึงมีผลการเรียนรู้ ระดับปรับปรุง

9. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 (Warm up) เตรียมความพร้อม

ครูทักทายนักเรียน และร่วมกัน อ่านคู่ออกก่อนเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการ
เรียน บทควา

رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّنْ لِّسَانِي يَفْقَهُوا قَوْلِي

ครูให้นักเรียนเล่นเกมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียน เกมการจับคู่ บัตรคำ รูปภาพกับคำศัพท์

ขั้นที่ 2 (Assessment) ทบทวนความรู้เดิมเพื่อเชื่อมโยง

2.1 ผู้สอนและนักเรียนร่วมกันพูดคุยกันถึงพื้นฐานประสบการณ์การความรู้ของ
นักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์คำกริยา (فعل) จากงานสร้างสรรค์ข่าวในคาบเรียนที่แล้ว

2.2 ครูน่านักเรียนทบทวนและเข้าสู่บทเรียนดังนี้

- คำนาม **الإسم** คือ คำที่ชี้ถึง คน, สัตว์, ต้นไม้, วัตถุ, สถานที่, กาลเวลา,
ลักษณะ หรือความหมาย
- การอ่านคำนาม สามารถอ่าน **جر** คือการอ่าน กัซเราะห์ (-) ด้วยกับ
อักษรที่บังคับอ่านกัซเราะห์ **على الشجرة** **حروف الجر** เช่น

ขั้นที่ 3 (Show of and absorb) แสดงและซึมซับ

- 3.1 ผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำนาม
- 3.2 ผู้สอนให้นักเรียนฝึกอ่านพร้อมๆกันอย่างถูกต้องตามหลักการอ่านและสั
ถามความเข้าใจอีกครั้ง เพื่อเน้นย้ำความเข้าใจ
- 3.3 ผู้สอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงภาษาอาหรับเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล

ขั้นที่ 4 (Evaluation and Application) การประเมินผลและการนำไปใช้

- 4.1 ผู้สอนและนักเรียนทุกคนช่วยกัน ทบทวน ซักถามความเข้าใจ และสรุปมว
ความรู้
- 4.2 ผู้สอนให้นักเรียนทำใบงานเรื่อง คำนามมหานุก โดยให้ที่ตัวเองจำได้จาก
บทเรียนเมื่อสักครู่นี้ลงในกระดาษ ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและจับประเด็นสำคัญ
- 4.3 ผู้สอนทดสอบหลังเรียน นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่อง คำนามมหานุก

ใบงาน
เรื่อง คำนามมหาสนุก

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุดตะวัชชีเกาะฮุ)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

تمرينات

จงแยก คำนาม กริยา วลี จากประโยคต่างๆดังต่อไปนี้

- 1 فريد يجري في الشارع
- 2 يحب الولد البرتقال
- 3 علي يركب الحمار
- 4 الثعلب ياكل الدجاج
- 5 الكلب ينام في البستان
- 6 يسبح الاولاد في البحر
- 7 تجري السفينة علي الماء
- 8 تسير السفن في البحر
- 9 يلعب الغلمان بالكرة

الاسم	الفعل	الحرف
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

เฉลยใบงาน
เรื่อง คำนามมหาสนุก

الاسم	الفعل	الحرف	
فريد	يجري	في	1
الشارع			
الولد	يحب		2
البرتقال			
علي	يركب		3
الحمار			
الثعلب	ياكل		4
الدجاج			
الكلب	ينام	في	5
البستان			
الاولاد	يسبح	في	6
البحر			
السفينة	تجري	علي	7
الماء			
السفن	تسير	في	8
البحر			
الغلمان	يلعب	ب	9
الكرة			

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีญาฮะฮ์)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

تمرينات

จงแยก ประทาน กริยา กรรม จากประโยคต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ พร้อมใส่สระให้ถูกต้อง

- 1 فريد يجري في الشارع
- 2 يحب الولد البرتقال
- 3 علي يركب الحمار
- 4 الثعلب ياكل الدجاج
- 5 الكلب ينام في البستان
- 6 يسبح الاولاد في البحر
- 7 تجري السفينة علي الماء
- 8 تسير السفن في البحر
- 9 يلعب الغلمان بالكرة

فاعل	فعل	مفعول به
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

เฉลยใบงาน

فاعل	فعل	مفعول به	
1	فريد	يجري	في الشارع
2	الولد	يحب	البرتقال
3	علي	يركب	الحمار
4	الكلب	ينام	في البستان
5	الكلب	ينام	في البستان
6	الاولاد	يسبح	في البحر
7	السفينة	تجري	علي الماء
8	السفن	تسير	في البحر
9	الغلمان	يلعب	بالكرة

***.....

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

يحب حسن اكل وهو ياكل الحلوى كثيرا ويشرب العصير دائما

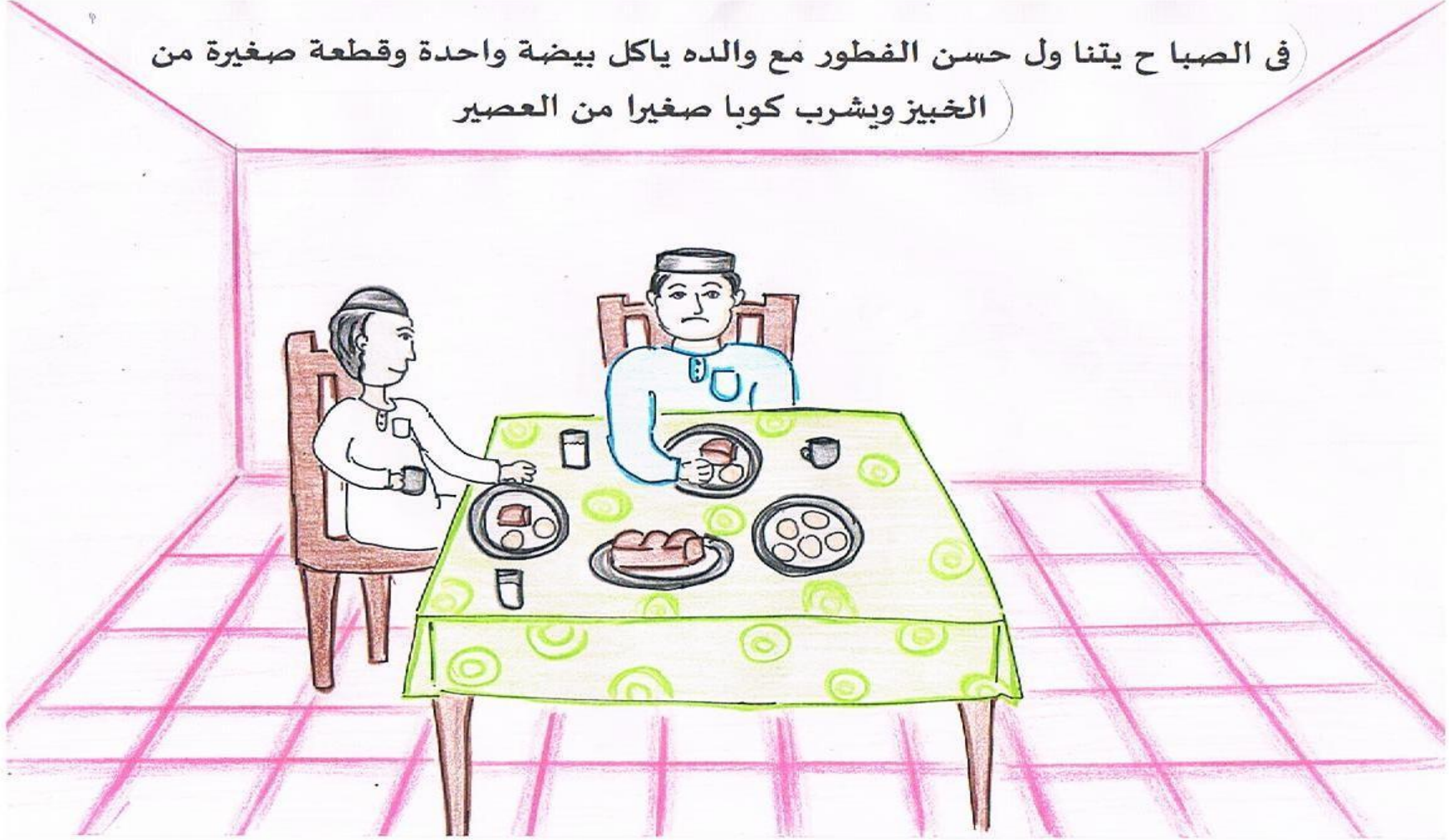

يغضب حسن ويبكى ثم يجرى الى البيت

فـى الصبـا حـ يتنـا ولـ حـسنـ الفـطـور معـ والـده يـاـكل بيـضـة وـاحـدة وقـطـعة صـغـيرة مـن
الخـبـيز ويـشـرب كـوبـا صـغـيرـا مـن العـصـير

وفي الظهر يتناول حسن الغذاء مع والدته
ياكل السمك والدجاج والحلوى ويشرب العصير

ใบความรู้ที่ 1
เรื่องมารู้จักประโยคกันเถอะ

جدول اقسام الكلام

الكلام

الحرف

الفعل

الاسم

فعل الامر

فعل المضارع

فعل الماضي

الجمع

المتني

المفرد

جمع التفسير

جمع المؤنث السالم

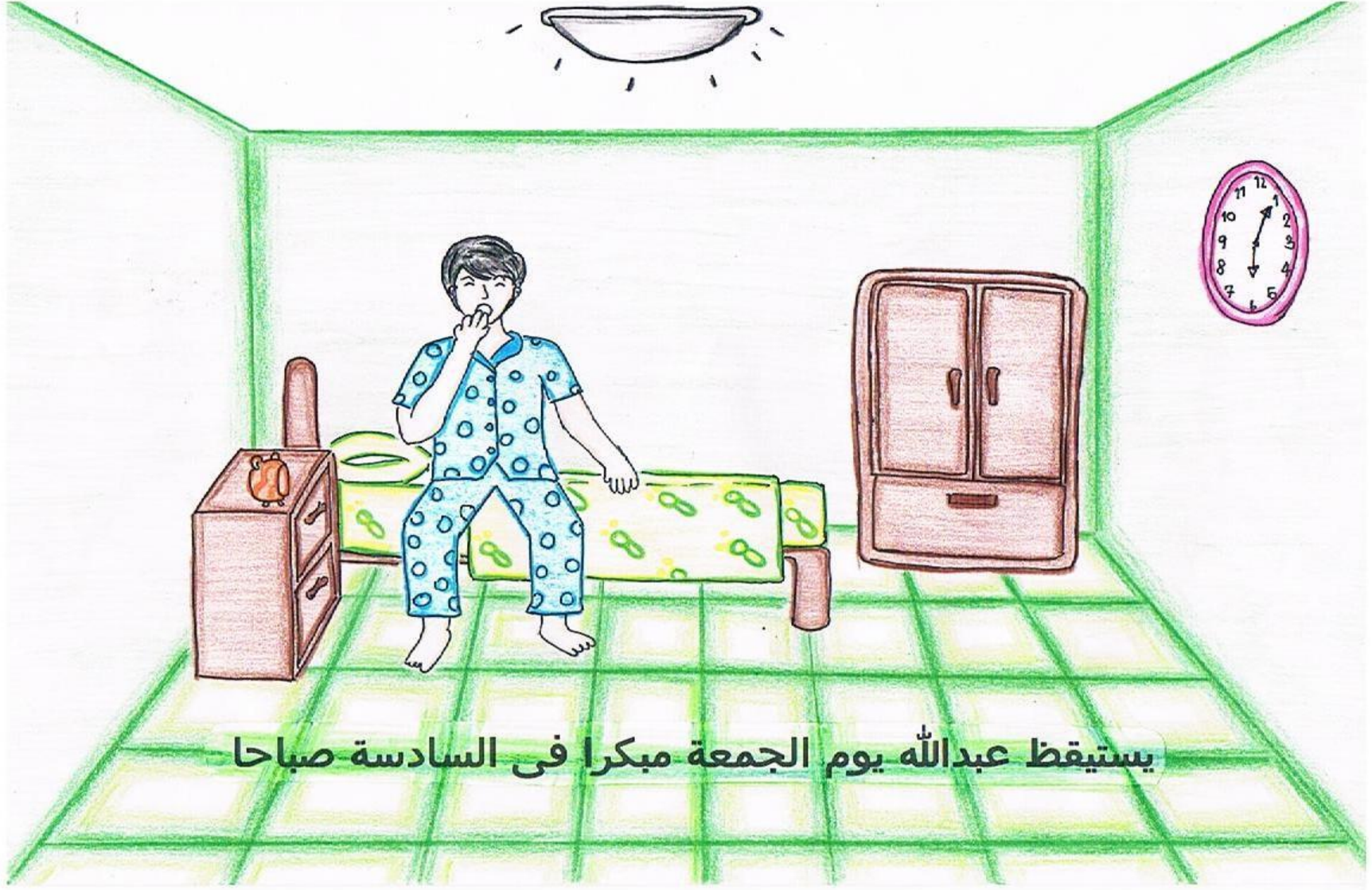
جمع المذكر السالم

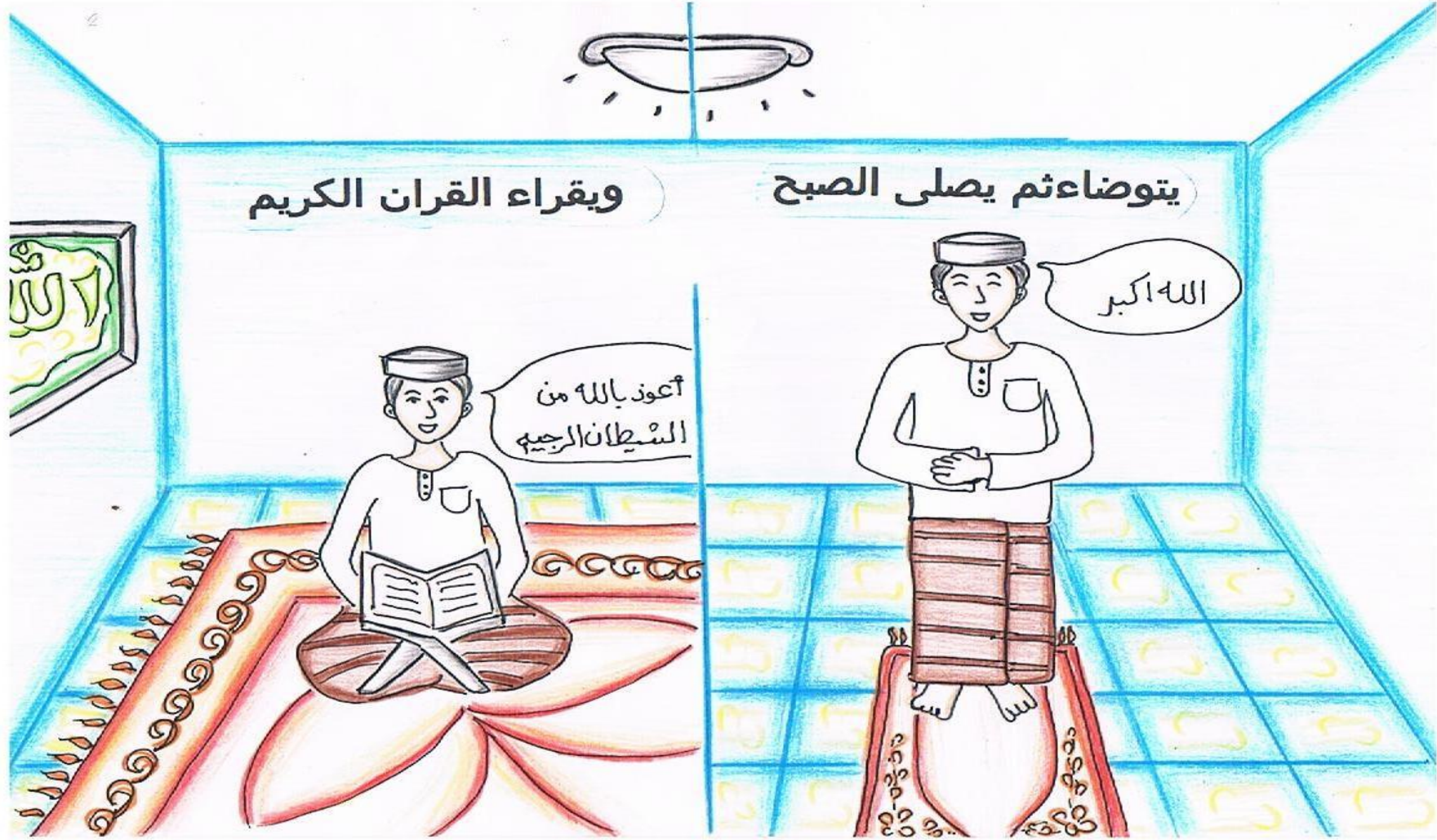
ใบความรู้ที่ 2
เรื่องมารู้จักประโยชน์กันเถอะ

الكلمة-الكلام {جملة مفيدة}

المفردات	القاعدة	الامثلة
كلمة لفظ مفرد دال معنى	ماهى الكلمة؟ الكلمة هي اللفظ المفرد الدال على معنى	محمد عائشة شرب نظر
كلام هو لفظ مركب مفيد باء وضع و اقسام ثلاثة اسم فعل حرف	ماهو الكلام ؟ الكلام هو اللفظ المركب المفيد بالوضع واقسامه ثلاثة (1) الاسم (2) الفعل (3) الحرف او هو الجملة المفيدة قد تتركب من كلمتين وقد تتركب من اكثر وكل كلمة فيها تعد جزءا منها	البستان جميل الشمس طالعة قطف محمد الزهرة

بعد الفطور يقرأ عبدالله الصحف

وفى الظهر يذهب الى الحمام ويغتسل بالماء والصابون ثم يتوضاء

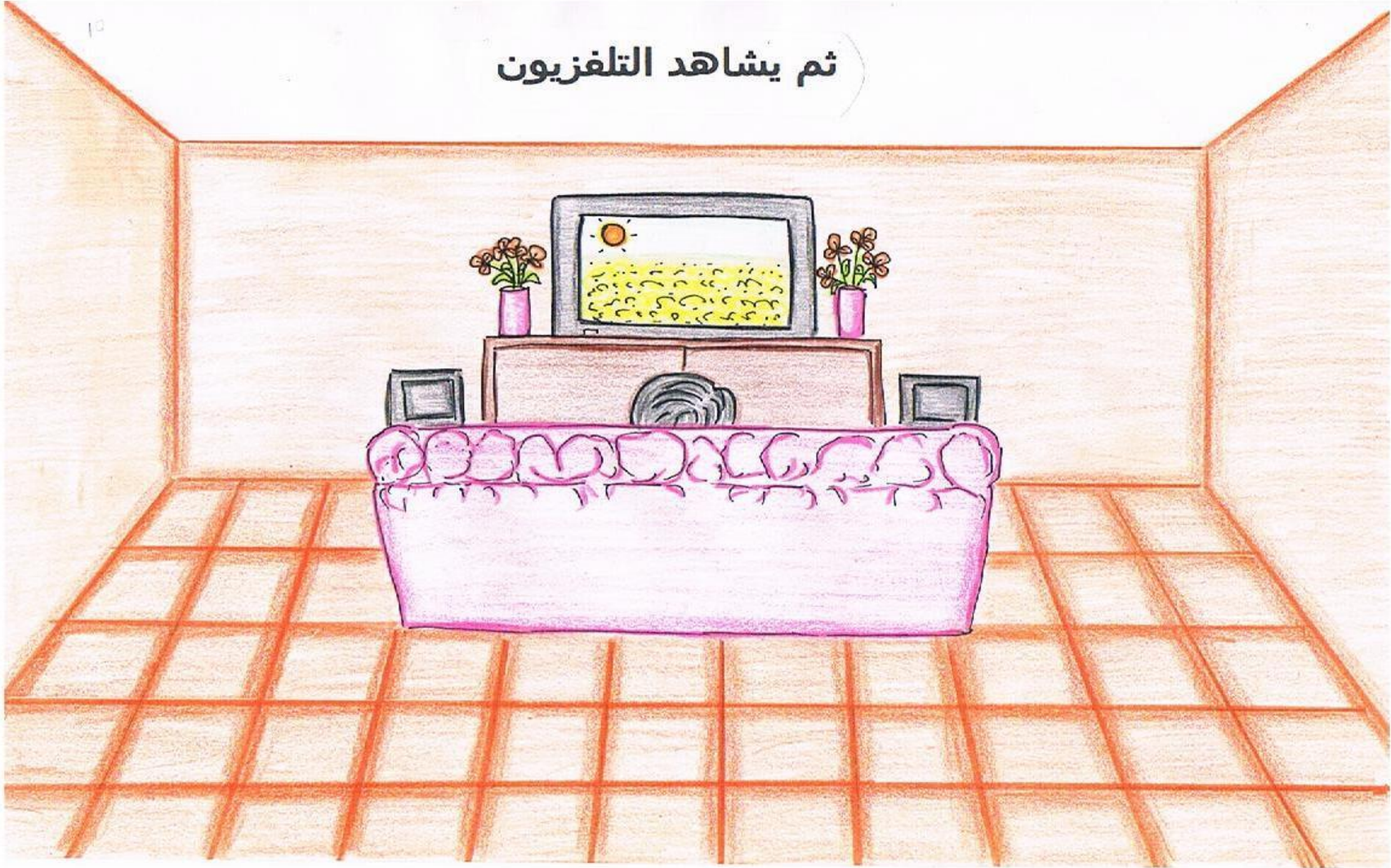

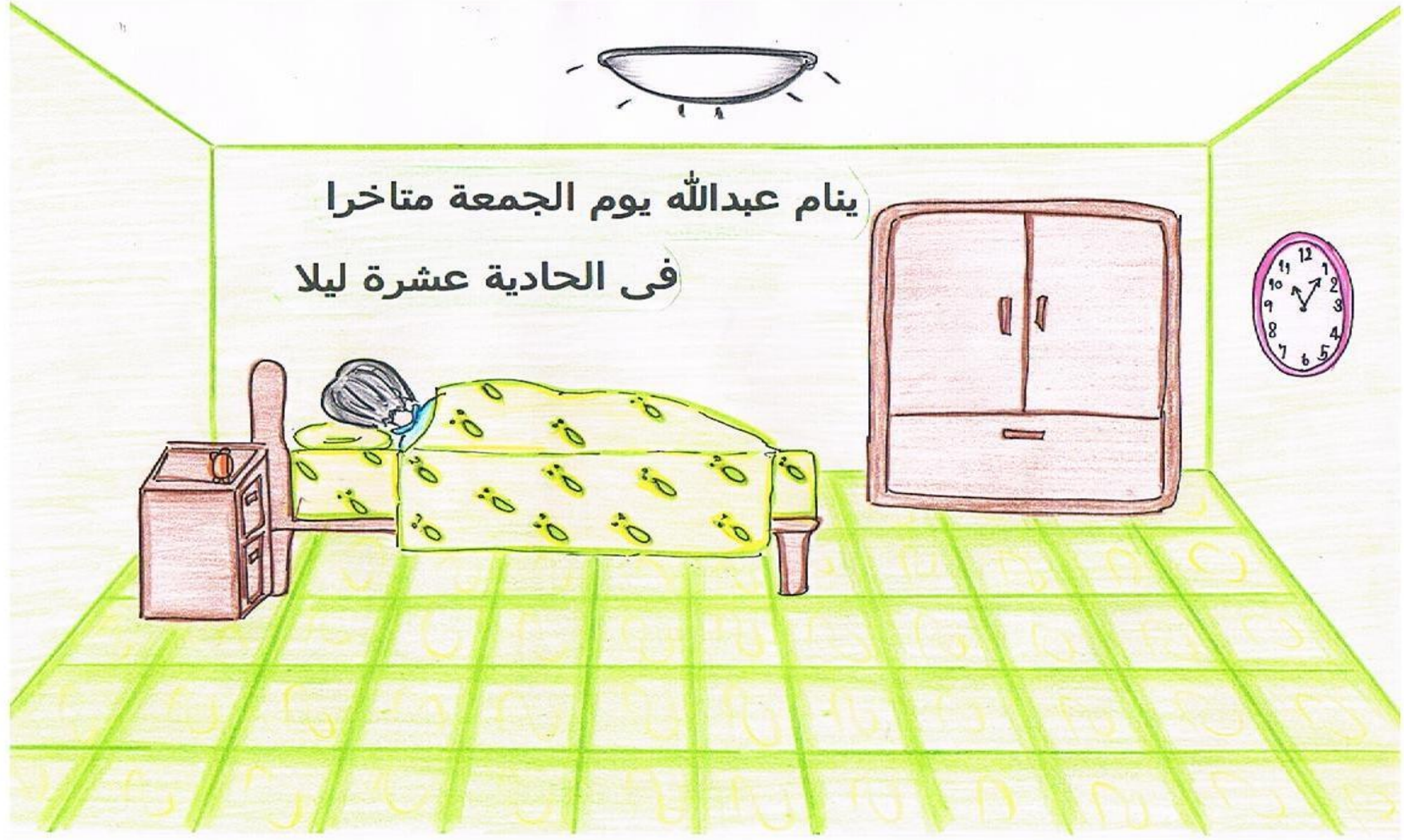

ثم يشاهد التلفزيون

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

บทที่ 5

เครื่องมือการตรวจสอบคุณภาพ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่อง เด็กชายฮาซัน

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีฎะฮะฮ์)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำศัพท์ต่างๆดังต่อไปนี้

اكتب معنى المفردات الآتية باللغة التيلاندية رقم 1 - 5

1 - الحلوى

1. ขนมปัง	3. ขนมหวาน
2. น้ำตาล	4. น้ำผึ้ง

2 - يحب

1. โกรธ	3. เกลียศ
2. รักชอบ	4. ไม่ชอบ

3 - الان

1. ขณะนี้	3. เมื่อวาน
2. พรุ่งนี้	4. มะรืนนี้

4 - الحى

1. บ้าน	3. หมู่บ้าน
2. ตำบล	4. จังหวัด

5 - اسمن

1. อ้วน	3. ผอม
2. ใหญ่	4. เล็ก

اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة التي تليه رقم 6-10

يجب حسن الأكل وهو يأكل الحلوى كثيرا ويشرب العصير دائما و حسن الان هو اسمن ولد في الحى يمشى جميع الاولاد خلف حسن وهم يضحكون وينادون..... سمين..... سمين..... يغضب حسن ويكى ثم يجرى الى البيت في الصباح يتناول حسن الفطور مع والده يأكل بيضة واحدة وقطعة صغيرة من الخبز يأكل السمك والدجاج والحلوى ويشرب كوبا صغيرا من العصير وفي الظهر يتناول حسن الغداء م ويشرب العصير

أجب عن الأسئلة الآتية:

6- لماذا حسن رجل سمين؟

- أ - لأنه يحب لأكل الحلوى والبيضاء
ب - لأنه يحب النوم
ج - لأنه لا يحب المدرسة
د - لأنه يحب الأ شرب الماء
7- هل يحب حسن الأكل البيضة؟
أ - لا
ب - نعم
ج - كل صحيح
د - كل خطأ

8- ماذا فعل عبدالله مع عائلته في الساعة التا سعة؟

- أ - يتناول الفطور
ب - يتناول الغداء
ج - الصلاة
د - قراءة القرآن

9- لماذا كثير من الأولاءد يضحكون حسن؟

- أ - لأنه سمين
ب - لأنه لا يذهب الى المدرسة
ج - كل خطأ
د - كل صحيح

10- ما ذا فعل حسن في الصباح مع والده؟

- أ - يتناول الطعام
ب - نعم
ج - كلها صحيح
د - كل خطأ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง เด็กชายฮาซัน

1. ขนมหวาน	6. لأنه يجب لأكل الحلوى والبيضاء
2. รัก (ชอบ)	7. نعم
3. ขณะนี้ (ปัจจุบัน)	8. لأنه سمين
4. หมู่บ้าน	9. يتناول الطعام
5. อ้วนที่สุด (อ้วนมาก)	10. نعم

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่อง มาตรฐานการเรียนรู้

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มศตวรรษที่ ๒๕๖๕)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำศัพท์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

اكتب معنى المفردات الآتية باللغة التيلاندية

1 - يغتسل

1. ล้างหน้า	3. แปรงฟัน
2. อาบน้ำ	4. อาบน้ำละหมาด

2 - يشاهد

1. พุด	3. ดู
2. ฟัง	4. อ่าน

3 - يلعب

1. กิน	3. นั่ง
2. นอน	4. เล่น

4 - يستمع

1. ได้พุด	3. ได้ดู
2. ได้ยิน	4. ได้อ่าน

5 - يصلی

1. เขียนหนังสือ	3. อ่านหนังสือ
2. อ่านอัลกรุอัน	4. ละหมาด

اقرأ النص ثم أجب عن أسئلة رقم 6-10

يستيقظ عبدالله يوم الجمعة مبكراً في السادسة صباحاً يتوضأ ثم يصلي الصبح
ويقرأ القرآن الكريم في الساعة التاسعة يتناول الفطور مع عائلة
بعد الفطور يقرأ عبدالله الصحف وفي الظهر يذهب إلى الحمام ويغتسل بالماء والصابون ثم
يتوضأ و يذهب مع والده إلى المسجد لصلاة الجمعة في المسجد يستمع إلى خطبة الإمام ثم يصلي
الجمعة في العصر يزور عبدالله أصدقاءه ويلعب معهم كرة السلة
بعد صلاة المغرب تجلس العائلة في الحديقة ويتناول بعض العصير والشاي في المساء يراجع عبدالله
دروسه ثم يشاهد التلفزيون ينام عبدالله يوم الجمعة متأخراً في الحادية عشرة ليلاً
أجب عن الأسئلة الآتية:

6 - ماهو المعروف بصفة عبدالله ؟

- أ - عبدالله طلب مجتهد
ب - عبدالله كسلان
ج - عبدالله موظف
د - عبدالله قائد سكرية

7 - متى يستيقظ عبدالله يوم الجمعة ؟

- أ - الساعة السادسة صباحاً
ب - الساعة السابعة
ج - الساعة السادسة والرابع
د - الساعة السادسة والنصف

8 - ماذا فعل عبدالله مع عائلته في الساعة التاسعة ؟

- أ - يتناول الفطور
ب - يتناول الغداء
ج - الصلاة
د - قراءة القرآن

9 - هل يذهب عبدالله إلى المسجد لأداء صلاة الجمعة ؟

- أ - لا
ب - نعم
ج - والله أعلم
د - كل صحيح

10 - هل يشري عبدالله العصير ؟

- أ - نعم
ب - لا
ج - ما أدري
د - كل خطأ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง มาตรฐานการเรียนรู้

1. สักลั่ง อาน้ำ	6. عبد الله طلب مجتهد
2. ชม ดู	7. السادسة صباحا
3. เล่น	8. يتناول الفطور
4. ได้ยิน	9. نعم
5. ละหมาด	10. نعم

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่อง อับดุลละห์คนขยัน

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีฎะฮ์)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำศัพท์คำกริยา ดังต่อไปนี้
اكتب معنى المفردات الآتية باللغة التيلاندية

1 - يستيقظ

1. เข้านอน	3. ตื่นนอน
2. ลุกขึ้น	4. นั่งลง

2 - يتوضأ

1. ล้างหน้า	3. แปรงฟัน
2. อาบน้ำ	4. อาบน้ำละหมาด

3 - تجلس

1. ไป	3. กลับ
2. เดิน	4. นั่ง

4 - يتناول

1. กินขนม	3. ดื่มนม
2. รับประทานอาหาร	4. ทำอาหาร

5 - يذهب

1. ไป	3. กลับ
2. เดิน	4. นั่ง

اقرأ النص التالي ثم أجب عن الأسئلة التي تليه

_____ (6) عبدالله يوم الجمعة مبكراً في السادسة _____ (7) يتوضأ ثم يصلي
الصباح و _____ (10) القرآن الكريم في الساعة _____ (9) يتناول _____ (8)
مع عائلة

- 6

- أ - تجلس
ب - يستيقظ
ج - يشاهد
د - يتناول

- 7

- أ - صباحاً
ب - ظهراً
ج - المساء
د - ليلاً

- 8

- أ - يكتب
ب - يقرأ
ج - يشاهد
د - يلعب

- 9

- أ - السادسة
ب - ثمانية
ج - سبعة
د - التاسعة

- 10

- أ - الفطور
ب - الغذاء
ج - تغدى
د - عشاء

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง อับดุลละห์คนขยัน

1. ตื่นนอน	6. يستيقظ
2. อาบน้ำละหมาด	7. صباحا
3. นั่ง	8. يقرأ
4. รับประทานอาหาร	9. التاسعة
5. ไป	10. الفطور

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่องคำกริยานำรู้

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีฎะฮฺ)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำกริยาต่างๆดังต่อไปนี้

1 - شرب

1. กิน	3. ดื่ม
2. กลืน	4. เคี้ยว

2 - جلس

1. ไป	3. กลับ
2. เดิน	4. นั่ง

3 - ذهب

1. ไป	3. กลับ
2. เดิน	4. นั่ง

4 - نام

1. นอน	3. ตื่น
2. ตุก	4. นั่ง

5 - كتب

1. อ่าน	3. เขียน
2. วาดรูป	4. ท่องจำ

6 - دخل

1. เข้า	3. ออก
2. ปิด	4. เปิด

7 - قال

1. อ่าน	3. เขียน

2. กล่าว	4. ฟัง

8 - ضرب

1. ดี	3. ตบ
2. เตะ	4. ต่อย

9 - صلى

1. เขียนหนังสือ	3. อ่านหนังสือ
2. อ่านอัลกรุอัน	4. ละหมาด

10 - رجع

1. ไป	3. กลับ
2. เดิน	4. นั่ง

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง คำกริยานำรู้

1. คืบ	6. เข้า
2. นั่ง	7. กล่าว
3. ไป	8. ดี
4. นอน	9. ละหมาด
5. เขียน	10. กลับ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน

เรื่อง สังสรรค์ข้าวยา

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2 (มุตตะวัชชีฎะฮะฮุ)
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำศัพท์ต่างๆดังต่อไปนี้

1- الأرز

1. ข้าว	3. ไข่
2. นม	4. ขนมปัง

2- بطيخ الأحمر

1. มะม่วง	3. แดงโม
2. ทุเรียน	4. ขนุน

3- حساء

1. ซุป	3. สลัด
2. ผัก	4. ผลไม้

4- صحن

1. จาน	3. ชาม
2. ช้อน	4. แก้ว

5- العصير

1. นม	3. น้ำชา
2. น้ำผลไม้	4. น้ำอัดลม

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง สังสรรค์ข้าวยา

1. ข้าว	4. จาน
2. แดงโม	5. น้ำผลไม้

3. ชูบ

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มการเรียนรู้สาระภาษาอาหรับก่อนเรียน หลังเรียน
เรื่อง คำนามมหาสนุก

วิชาภาษาอาหรับ	ชั้นปีที่ 2
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกความหมายจากคำนามต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1 - اللبن

1. เนื้อ	3. นม
2. ไข่	4. ขนมนึ่ง

2 - الدريان

1. มะม่วง	3. แดงโม
2. ทูเรียน	4. ขนุน

3 - المدرسة

1. โรงงาน	3. โรงพยาบาล
2. โรงแรม	4. โรงเรียน

4 - الدفتر

1. สมุด	3. หนังสือ
2. กระดาษ	4. กระดานดำ

5 - الكرسي

1. โต๊ะ	3. ตู้
2. เติง	4. เก้าอี้

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน
เรื่อง คำนามมหาสนุก

1. นม
2. ทูเรียน
3. โรงเรียน
4. กระดาษ
5. แก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ทางขวามือตามความเป็นจริง

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. เมื่อเรียนภาษาอาหรับแล้วเสร็จแล้วนักเรียนมีความมั่นใจในการออกเสียงคำศัพท์มากขึ้น					
2. วิชาภาษาอาหรับไม่ยากเหมือนดังที่คิด					
3. นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนอย่างกระจ่างแจ้ง					
4. นักเรียนสนุกกับการร่วมกิจกรรม					
5. นักเรียนสามารถนำความรู้จากการทำกิจกรรมการเรียน การสอนในห้องไปปฏิบัติจริง					
6. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ซักถามข้อสงสัย					
7. นักเรียนมีความสุข ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบนี้					
8. นักเรียนมีความชอบและอยากที่จะเรียนรู้					
9. เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาเรียน					
10. การวัดผลการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับมีการวัดตั้งแต่ตอนจนสิ้นสุดการเรียนการสอนทุกกระบวนการ					
รวม					

แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ

WASE

การสังเกตครั้งที่/..... ชื่อกลุ่ม.....
 รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม 1..... 2.....
 3..... 4.....

1. พฤติกรรมด้านการให้ความช่วยเหลือ

.....

2. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติตนที่ดีต่อเพื่อน

.....

3. พฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วม

.....

บรรณานุกรม

- กิ่งแก้ว อาริรักษ์และคณะ. (2548). การจัดการความรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย. กรุงเทพฯ : เมธิปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2542). พระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. (2548). เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร : หลักพิมพ์
- ชัยยงค์ พรมวงค์. (2545). ระบบสื่อการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิสนา เขมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2550). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- เพชฌุ กิจระการ. (2544). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E_1 / E_2) การวัดผลการศึกษามหาวิทยาลัยมาสารคาม. 47 : 44-51 กรกฎาคม.
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2550). วิทยาการสอนของท่านนบีมุฮัมมัด(ช.ล.). ปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สาขาหลักสูตรและการสอน.
- วิโรจน์ วัฒนานิมิตกุล. (2544). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้สาระอิงบริบทเพื่อส่งเสริมความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อিবรอฮีม ณรงค์รักษาเขต. (2546). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา : หาดใหญ่กราฟฟิก
- _____. (2550). ประวัติการศึกษาอิสลาม. ปัตตานี : มิตรภาพปัตตานี.

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่น ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ตารางที่ 11 ค่าความยากง่าย (P) อำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบ ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)		อำนาจจำแนก (r)		สรุปผลการพิจารณา
	ค่าที่ได้	การแปลผล	ค่าที่ได้	การแปลผล	
1	0.40	ใช้ได้ดี	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
2	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
3	0.70	ใช้ได้	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
4	0.80	ใช้ได้	0.00	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
5	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
6	0.50	ดีมาก	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
7	0.40	ใช้ได้ดี	0.80	ดีมาก	ใช้ได้
8	0.60	ดีมาก	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
9	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
10	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
11	0.60	ดีมาก	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
12	0.70	ใช้ได้	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
13	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
14	0.60	ดีมาก	1.00	ดีมาก	ใช้ได้
15	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
16	0.50	ดีมาก	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
17	0.60	ใช้ได้	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
18	0.60	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
19	0.60	ใช้ได้	0.00	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
20	0.40	ใช้ได้ดี	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
21	0.50	ดีมาก	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
22	0.70	ใช้ได้	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
23	0.66	ใช้ได้	0.50	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
24	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/เลือกใช้สำหรับวิจัย

ตารางที่ 11

แบบทดสอบ ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)		อำนาจจำแนก(r)		สรุปผลการพิจารณา
	ค่าที่ได้	การแปลผล	ค่าที่ได้	การแปลผล	
24	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
25	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
26	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
27	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
28	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
29	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
30	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
31	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
32	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
33	0.60	ดีมาก	0.00	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
34	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
35	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
36	0.30	ใช้ได้ดี	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
37	0.60	ดีมาก	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
38	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
39	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
40	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
41	0.50	ดีมาก	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
42	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
43	0.70	ใช้ได้	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
44	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
45	0.60	ดีมาก	0.00	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
46	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
47	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
48	0.50	ใช้ได้	0.50	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย

ตารางที่ 11

แบบทดสอบ ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)		อำนาจจำแนก(r)		สรุปผลการพิจารณา
	ค่าที่ได้	การแปลผล	ค่าที่ได้	การแปลผล	
49	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
50	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
51	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
52	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
53	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
54	0.50	ดีมาก	0.60	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
55	0.70	ใช้ได้	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
56	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
57	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
58	0.60	ดีมาก	0.80	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย
59	0.30	ใช้ได้ดี	0.20	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
60	0.80	ใช้ได้	0.40	ดีมาก	ใช้ได้/ เลือกใช้สำหรับวิจัย

ได้ความยากง่ายตั้งแต่ 0.30 - 0.80 จำนวน 50 ข้อ สำหรับงานวิจัยนี้ เลือกใช้ 50 ข้อ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ r_{tt} เท่ากับ 0.86

ภาคผนวก จ
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE

คนที่	คะแนนการทำกิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)						รวม E_1 (60)	คะแนนหลังการเรียนรู้ (E_2)						รวม E_2 (50)
	แผนที่ 1 (10)	แผนที่ 2 (10)	แผนที่ 3 (10)	แผนที่ 4 (10)	แผนที่ 5 (10)	แผนที่ 6 (10)		แผนที่ 1 (10)	แผนที่ 2 (10)	แผนที่ 3 (10)	แผนที่ 4 (10)	แผนที่ 5 (5)	แผนที่ 6 (5)	
1	8	9	8	9	8	8	50	10	9	8	8	4	4	42
2	8	8	9	10	8	8	51	7	9	9	9	4	5	43
3	9	9	8	8	8	9	51	9	10	9	10	4	5	46
4	9	10	9	7	9	9	53	9	8	8	8	5	5	45
5	9	10	10	7	7	8	51	8	9	6	7	5	5	40
6	8	9	9	9	9	7	51	9	9	10	9	5	5	48
7	8	9	9	10	10	9	55	8	9	9	9	4	5	43
8	7	8	9	10	9	8	51	9	10	9	8	5	5	42
9	9	9	10	10	10	10	58	8	9	8	8	4	4	40
10	9	8	10	7	9	9	52	8	9	8	8	3	5	41
11	8	8	10	8	10	10	54	9	8	10	10	5	4	46
12	9	10	8	8	10	10	55	8	9	8	8	4	5	43
13	9	10	8	8	9	9	53	8	8	9	8	4	5	42
14	9	9	8	7	9	9	51	8	8	6	8	4	4	42
15	8	9	8	8	10	10	53	10	10	9	8	4	4	41

ตารางที่ 12 (ต่อ)

คนที่	คะแนนการทํากิจกรรมระหว่างเรียน (E_1)						รวม E_1 (60)	คะแนนหลังการเรียนรู้ (E_2)						รวม E_2 (50)
	แผนที่ 1 (10)	แผนที่ 2 (10)	แผนที่ 3 (10)	แผนที่ 4 (10)	แผนที่ 5 (10)	แผนที่ 6 (10)		แผนที่ 1 (10)	แผนที่ 2 (10)	แผนที่ 3 (10)	แผนที่ 4 (10)	แผนที่ 5 (5)	แผนที่ 6 (5)	
16	8	9	10	10	9	10	56	10	9	9	9	5	5	47
17	7	8	8	9	9	9	50	7	9	5	4	5	4	41
18	9	9	7	9	6	8	48	9	10	4	4	3	5	45
19	9	9	9	7	9	8	51	9	8	9	7	3	4	41
20	8	8	9	9	7	9	50	8	9	8	8	3	4	40
21	9	9	8	9	8	8	51	9	9	8	8	4	4	42
22	8	5	7	7	8	9	44	8	9	8	8	4	4	41
23	9	9	8	9	8	8	51	9	10	9	10	5	4	47
24	6	8	8	9	8	6	45	8	9	9	9	4	3	42
25	9	9	8	9	8	8	51	8	9	9	9	5	5	45
26	9	9	8	9	8	8	51	9	8	8	8	4	4	40
27	9	7	8	9	7	7	47	8	9	9	8	4	4	44
28	8	6	8	8	8	8	46	8	8	9	8	5	5	43
29	9	8	9	8	8	9	51	8	8	8	8	5	5	42
30	7	8	8	8	8	8	47	10	10	9	10	3	3	45

ตารางที่ 12 (ต่อ)

[illegible]

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ค่า t-test

คนที่	X_1	X_2	D	D^2	t-test
1	35	42	7	49	
2	32	43	11	121	
3	34	46	12	144	
4	37	45	8	64	
5	33	40	7	49	
6	37	48	11	121	
7	37	43	6	36	
8	34	42	8	64	
9	36	40	4	16	
10	37	41	4	16	
11	39	46	7	49	
12	36	43	7	49	
13	38	42	4	16	
14	36	42	6	36	
15	36	41	5	25	
16	39	47	8	64	
17	35	41	6	36	
18	38	45	7	49	
19	36	41	5	25	
20	37	40	3	9	19.53
21	34	42	8	64	
22	38	41	3	9	
23	39	47	8	64	
24	37	42	5	25	
25	36	45	9	81	
26	35	40	5	25	
27	38	44	6	36	

คนที่	X_1	X_2	D	D^2	t-test
28	36	43	7	49	
29	34	42	8	64	
30	38	45	7	49	
31	37	40	3	9	
32	34	42	8	64	
33	38	41	3	9	
34	39	47	8	64	
35	37	42	5	25	
36	36	45	9	81	
37	35	40	5	25	
38	38	44	6	36	
39	36	43	7	49	
40	34	42	8	64	
41	38	45	7	49	
รวม	1489	1760	271	1979	

คำนวณจากสูตรการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์กันด้วย t - test (บุญชม ศรีสะอาด, 2546:148) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

แทนค่าในสูตร

$$t = \frac{271}{\sqrt{\frac{41(1979) - (271)^2}{41 - 1}}}$$

$$t = \frac{271}{\sqrt{\frac{81139 - 73441}{40}}}$$

$$t = \frac{271}{\sqrt{192.45}}$$

$$t = \sqrt{13.87}$$

$$t = 19.53$$

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

รายชื่อหน่วยงานที่ให้ทดลองเครื่องมือ

โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ
45/1 หมู่ที่ 4 ตำบลบุโละบุโย อำเภอนองจิก จังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ : 073 357 301

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ซ
รายชื่อหน่วยงานที่ทำการวิจัย

รายชื่อหน่วยงานที่ทำการวิจัย

โรงเรียนแสงพระทีปวิทยามูลนิธิ
45/1 หมู่ที่ 4 ตำบลปูโละปูโย อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
โทรศัพท์ : 073 357 301

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ภาคผนวก ฅ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ชื่อ - สกุล	ดร. อับดุลรอเซะ หะมีแย
วุฒิการศึกษา	ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา
ตำแหน่ง	คณบดีคณะอิสลามศึกษา
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
2. ชื่อ - สกุล	ดร. นินาวาลย์ ปานากาแข็ง
วุฒิการศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนสาธิตพัฒนาวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา
3. ชื่อ - สกุล	ดร. ชัมซู สาอุ
วุฒิการศึกษา	ปริญญาดุษฎีบัณฑิต
ตำแหน่ง	อาจารย์มหาวิทยาลัย
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
4. ชื่อ - สกุล	นางฟาฎิมะฮ์ แวสะมาแอ
วุฒิการศึกษา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนจริยอิสลามศึกษาอนุสรณ์ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
5. ชื่อ - สกุล	นางสาวมารีชา หะยีปือซา
วุฒิการศึกษา	อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาษาอาหรับ
ตำแหน่ง	ผู้สอนกีรออาตีบ้านลูโป๊ะกาเยาะ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนคารุลกรูอานิลกรีม บ้านลูโป๊ะกาเยาะ จังหวัดนราธิวาส

ภาคผนวก ๓
ใบเกียรติบัตรการนำเสนอผลงานวิจัย

**The 2nd YRU National and International Conference on Teaching in Islamic Education
(The 2nd YRU-NICTIE)
“Islamic Education Towards ASEAN: Future and Challenge”**

**Certificate of Appreciation
Awarded to**

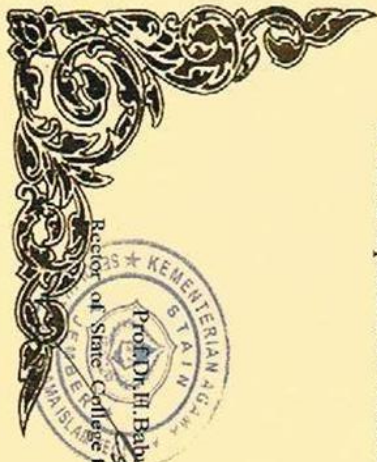
Duangta Wongnuy

For presenting the paper entitled:

**A Development of Arabic Reading under Islamic Education 2551 for Intermediate Islamic Student Grade 2
by Using the WASE Teaching Model**

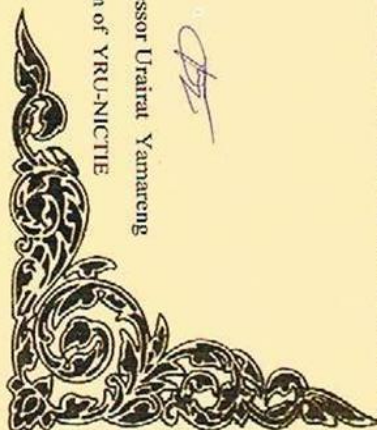
On March 11-12, 2014

At Yala Rajabhat University, THAILAND

Prof. Dr. H. Babun Subarto
Rector of State College for Islamic Studies Jember

Assistant Professor Urairat Yamareng
Chairperson of YRU-NICTIE

รูปภาพการนำเสนองานวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551
ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮฺ) ชั้นปีที่ 2
โดยใช้รูปแบบการสอน WASE

A Development of Arabic Reading under Islamic Education 2551
for Intermediate Islamic Grade 2 Student by Using
the WASE Teaching Model

ดวงตา วงศ์นัย ชัมซู สาอุ และอุไรรัตน์ ยามาเรียง และชัมซู สาอุ
Duangta Wongnuy, Somsou Sa-U and Urairat Yamareng

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop and determine the efficiency of the instruction by using the WASE teaching model on Arabic reading skills according to Islamic education Curriculum B.E. 2551 for intermediate Islamic students grade 2, 2) to compare the students' Arabic reading skills achievement between before and after instruction by using the WASE teaching model and, 3) to evaluate the students' satisfaction towards the instruction on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model. The samplings were 20 intermediate Islamic educations grade 2 students of [Sangprateep Witya](#) school, who attended class in 1st semester of academic year B.E.2556. The research had conducted by using the One Group Pre-test Post-test Design of quasi-experimental research form. The research instruments were 1) the WASE teaching model, 2) an academic performance test on teaching Arabic reading by using the WASE teaching model, and 3) an assessment of students satisfaction towards teaching and learning by using the WASE teaching model. The data was analyzed by using percentage, mean, S.D. and dependent *t*-test.

The results of the research were as follows :

1. The teaching on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model had exceeded for efficiency criteria at 83.54/84.41
2. Students' Arabic reading skills achievement after instruction by using the WASE model was higher than before instruction with a statistical significance at 0.01
3. Students' satisfaction towards the instruction on Arabic reading skills by using the WASE teaching Model was high level ($\bar{x} = 4.44$,S.D. = 0.65)

Keywords : *Arabic reading skills, Islamic Education 2551, WASE teaching model*

บทคัดย่อ

การวิจัยมีครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัซซีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ โดยใช้รูปแบบการสอน WASE และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 41 คนได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) รูปแบบการสอนแบบ WASE 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติทดสอบค่าที (t -test Dependent Samples)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE รายวิชาภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัซซีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 83.54/84.41
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับ รายวิชาภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัซซีญะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 ของ

นักเรียนที่เรียนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอาหรับตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ทักษะการอ่านภาษาอาหรับ, หลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551, รูปแบบการสอนแบบ WASE

บทนำ

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถและทักษะของบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการของชีวิตในทุกแง่มุม และยิ่งไปกว่านั้นการศึกษายังมีกระบวนการเรียนรู้ จุดประสงค์ หลักสูตร วิธีการ และสื่อต่างๆ สอดคล้องกับหลักสูตรอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้จัดการศึกษาที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม จึงมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อศาสนาอิสลาม โดยเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป และหลักสูตรการสอนอิสลามศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพุทธศักราช 2551 ก็ยังกำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะ หรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 4)

ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ใช้ในการดำเนินชีวิต ภาษาเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนและซับซ้อน ภาษาอาหรับเป็นอีกภาษาหนึ่งที่มีความสำคัญกับมนุษย์ ทั้งด้านการสื่อสารชีวิตประจำวัน และใช้ในการเรียนรู้ และการปฏิบัติศาสนารวมทั้งการศึกษาเพื่อความรู้ทั่วไป ภาษาอาหรับมาพร้อมกับศาสนาอิสลาม ดังนั้นผู้นับถือศาสนาอิสลามทุกคนจึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับเพื่ออ่านในพิธีทางศาสนา ความพิเศษประการหนึ่งที่ได้รับจากภาษาอาหรับคือ อัลกุรอานและอัลฮะดิษเป็นภาษาอาหรับ ดังนั้นแม้คนที่มิใช่อาหรับที่ใช้ภาษาต่างๆทั่วโลก จึงต้องเรียนรู้ภาษาอาหรับไปด้วยอีกภาษาหนึ่ง อย่างน้อยต้องอ่านได้ แม้จะพูดเชิงสื่อสารไม่ได้ก็ตาม

ดังนั้นการศึกษาและการเรียนรู้ภาษาอาหรับจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคน เพื่อศึกษา ทำความเข้าใจหลักคำสอนของอิสลาม และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของมุสลิม จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอาหรับ เพราะฉะนั้นการเรียนการสอนภาษาอาหรับจึงควรมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งในด้านเนื้อหา ด้านการเรียนการสอน และด้านครูผู้สอนอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

แต่จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์งานวิจัยต่างๆ และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนอิสลามศึกษา สังเกตพฤติกรรมการเรียนกลุ่มสาระภาษาอาหรับ ของโรงเรียนแสงพระที่ปทุมธานี และโรงเรียนต่างๆ ในปีการศึกษา 2556 เป็นต้นมา พบว่า ส่วนใหญ่รูปแบบการสอนที่นิยมใช้ในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาในยุคปัจจุบันคือ การสอนที่เน้นการบรรยายโดยไม่มีสื่อการสอนมาประกอบการสอน สอนแต่เนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหนังสือ โดยเน้นการสอนที่เป็นนามธรรมมากกว่ารูปธรรม ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ การจดจำของผู้เรียนต่อเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ไม่มีสิ่งเร้า วิธีการสอนไม่สนุกสนาน น่าเบื่อหน่าย และการเรียนรู้ในลักษณะทำให้ผู้เรียนในทุกระดับชั้นเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 57 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ซึ่งอาจเป็นผลมาจากนักเรียนไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอาหรับ (รอฮีมะฮ์ สะมะแอ, สัมภาษณ์, 2556 พฤษภาคม 6)

ด้วยเหตุนี้เองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องหาวิธีการที่เหมาะสม มีระบบ มีขั้นตอน มีกิจกรรมที่น่าสนใจ สนุกสนานเพลิดเพลิน ที่จะช่วยกระตุ้น ปลุกเร้าให้ผู้เรียนสนใจเรื่องที่เรียนมากขึ้น และมีความจำที่คงทน ทำให้เด็กเกิดความคิดสร้างสรรค์ จากประสบการณ์การสอนและการศึกษารูปแบบการสอนต่างๆ ของท่านนบี, อิบน์ซินา อัลกินดี, อัลฟารอบี, ซิมพ์สัน, กานเย่, จอยน์และวิล, ซิปปาและผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นๆ

โดยผู้วิจัยใช้เรียกชื่อรูปแบบดังกล่าวนี้ว่า “WASE” ซึ่งผลจากการเรียนการสอนโดยใช้วิธีดังกล่าวทำให้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น ผลการเรียนของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอน WASE ดีกว่ากลุ่มของนักเรียนที่ใช้รูปแบบการสอนทั่วไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ตามหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2551 ระดับอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮ์) ชั้นปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการสอน WASE
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนทักษะการอ่านภาษาอาหรับโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮฺ) ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 ของโรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิมุสลิม จังหวัดปัตตานี จำนวน 3 ห้อง รวม 114 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตตะวัชชีฎาะฮฺ) ชั้นปีที่ 2/2 โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ จังหวัดปัตตานี จำนวน 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากห้องเรียน (Simple Sampling Random)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

กรอบเนื้อหาการวิจัยสาระภาษาอาหรับ ประกอบด้วย 6 แผนการเรียนรู้ ดังนี้

1. เรื่อง เด็กชายฮาซัน 2. เรื่อง มารู้จักประโยชน์กันเถอะ 3. เรื่อง อับดุลเลาะห์คนขยัน 4. เรื่อง คำกริยาน่ารู้ 5. เรื่อง สันสรรค์ข้าวยา 6. เรื่อง คำนามมหาสนุก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

3.2 ตัวแปรตาม ในการวิจัยครั้งนี้คือ

3.2.1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

3.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอน WASE

3.2.3 ความพึงพอใจของนักเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. คู่มือการสอน WASE พร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 เรื่อง
2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ 2

ชุด

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้โดยใช้รูปแบบการสอน WASE จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE โดยการหาประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 80/80$

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ใช้สถิติ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์หาความเที่ยงตรงโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2.2 วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย

2.3 วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกตามวิธีของเบรนนาน

2.4 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของโลแวกท์

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียน โดยหาค่า t-test (One group dependence)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการเรียนรู้ ด้วยรูปแบบการสอน WASE โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

วิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. รูปแบบการสอน WASE พร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 เรื่อง

มีวิธีการสร้างเครื่องมือโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้อง และนำมาสร้างรูปแบบ แผนการจัดการเรียนรู้ ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ มีการนำไปทดลองใช้ และหาประสิทธิภาพ

2. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

มีวิธีการสร้างเครื่องมือโดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหา/จุดประสงค์ สร้างแบบทดสอบ พร้อมเสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ปรับปรุงแก้ไข นำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการประเมินแล้ว ไปทดลองใช้ และหาค่าอำนาจจำแนก ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่น ปรับปรุงและนำไปใช้

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้โดยใช้รูปแบบการสอน WASE จำนวน 10 ข้อ

มีวิธีการสร้างเครื่องมือโดยการศึกษาสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามระดับคุณภาพ นำเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่อง นำเครื่องมือที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและเสนอแนะข้อบกพร่อง นำแบบเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ ติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย และติดต่อกับทางโรงเรียนแสงพระที่ปิตุยานัดวัน เวลา เพื่อดำเนินการทดลอง หลังจากเตรียมความพร้อมของเครื่องมือที่จะไปทำการทดลอง

และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (pre-test) กับกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก และดำเนินการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มทดลอง โดยใช้เอกสารประกอบการสอนที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นมา หลังจากนั้นให้นักเรียนทำกิจกรรมระหว่างเรียน และบันทึกคะแนนระหว่างเรียน เพื่อนำไปหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE และทำการทดสอบหลังเรียน (post-test) กับกลุ่มทดลองโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม เมื่อได้คะแนนผลสัมฤทธิ์แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE มีประสิทธิภาพ 83.54/84.41
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนมีคะแนนที่สูงกว่าก่อนเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยหลังการเรียนมากกว่าก่อนการเรียน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการใช้รูปแบบ WASE อยู่ในระดับมาก ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44

1. การหาประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการสอน WASE

แผน ที่	เรื่อง	ค่าประสิทธิภาพ			การแปลผล
		E_1	E_2	E_1 / E_2	
1	เด็กชายฮาซัน	83.65	82.43	83.65/82.43	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
2	มารู้จักประโยชน์ เกาะ	82.68	83.90	82.68/83.90	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
3	อับดุลเลาะห์คนขยัน	82.92	82.43	82.92/82.43	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
4	คำกริยาน่ารู้	84.63	81.95	84.63/81.95	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
5	สังสรรค์ข้าวยา	82.68	85.12	82.68/85.12	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
6	ค่านามมหาสนุก	84.63	84.41	84.63/84.41	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์
		เฉลี่ยโดยรวม		84.63/84.41	มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรูปแบบการสอน WASE

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากรูปแบบการสอน WASE

ระยะการพัฒนา	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	41	31.32	271	1979	16.59*
หลังเรียน	41	42.93			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนที่เรียนด้วยประสิทธิภาพการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนแสงพระพิทยามูลนิธิ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากการเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน รูปแบบการสอน WASE

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการสอน WASE

ลำดับที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	การแปลผล
1	เมื่อเรียนภาษาอาหรับแล้วเสร็จแล้วนักเรียนมีความมั่นใจในการออกเสียงคำศัพท์มากขึ้น	4.32	0.65	มาก
2	วิชาภาษาอาหรับไม่ยากเหมือนดังที่คิด	4.55	0.60	มากที่สุด
3	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนอย่างกระจ่างแจ้ง	4.40	0.60	มาก
4	นักเรียนสนุกกับการร่วมกิจกรรม	4.37	0.65	มาก
5	นักเรียนสามารถนำความรู้จากการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องไปปฏิบัติจริง	4.30	0.66	มาก
6	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ซักถามขอสงสัย	4.40	0.60	มาก
7	นักเรียนมีความสนุก ไม่เบื่อหน่ายต่อการจัดการเรียนรู้แบบนี้	4.87	0.81	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความชอบและอยากที่จะเรียนรู้	4.55	0.60	มากที่สุด
9	เนื้อหามีความเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.20	0.70	มาก
10	การวัดผลการเรียนการสอนวิชาภาษาอาหรับมีการวัดตั้งแต่ตอนจนสิ้นสุดการเรียนการสอนทุก	4.50	0.70	มาก

กระบวนการ

รวม	4.44	0.65	มาก
-----	------	------	-----

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE ที่ผู้วิจัยพัฒนามีประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนเท่ากับ 83.54/84.41 แสดงว่ารูปแบบการสอนนี้สามารถนำไปใช้งานได้ เพราะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ผู้วิจัยตั้งเกณฑ์ไว้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยประสิทธิภาพของรูปแบบการสอนซึ่งมีค่าเท่ากับ 83.54/84.41 นี้ ค่าเฉลี่ย 83.54 ตัวแรก หมายความว่าประสิทธิภาพของกระบวนการ เกิดจากการนำคะแนนที่ได้ระหว่างการทำทดลองมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ ส่วนค่าเฉลี่ย 84.41 ตัวหลัง หมายความว่า ประสิทธิภาพของผลโดยรวม เกิดจากการนำคะแนนจากการวัดโดยรวม เมื่อสิ้นสุดการทดลองมาหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบเป็นร้อยละ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 154) แสดงว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบการแบบ WASE มีผลของความรู้จากการที่ได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน และจากองค์ประกอบต่างๆ ในรูปแบบการสอน โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับวัยของนักเรียนและความต้องการของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้เป็นการพัฒนาการเรียนการสอนด้วยผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมทรง สวัสดิ์ (2549 : 75) โดยการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ 80/80 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.44/81.02 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิมล เหล่าเคน (2552 : 86)

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 2 ที่เรียนตามรูปแบบ WASE สูงกว่าการเรียนรู้โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้นอย่างเป็นระบบ ทุกองค์ประกอบส่งเสริมสนับสนุนซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศรายุทธ มีสมรรถ (2551) ผลวิจัย พบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะการอ่านภาษาอาหรับมากขึ้น หลังจากได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับมีทักษะการอ่านภาษาอาหรับมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับกิจกรรมการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และงานวิจัยของพวงผกา สุฤทธิ์ (2545) การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปงสนุก ผลของการใช้รูปแบบพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของ

นักเรียนด้านการอ่านข้อเท็จจริงการอ่านเพื่อตีความ และการอ่านเพื่อวิจารณ์ หรือมีอย่างวิจารณ์ญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนที่ผ่านการเรียนรู้ตามรูปแบบ WASE มีความพึงพอใจในระดับมาก ภายหลังการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการสอน WASE เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สนุกสนานมีชีวิตชีวาซึ่งตรงกับงานวิจัยที่ได้มีการศึกษาไว้แล้วของพวงผกา สุฤทธิ์ (2545) นักเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นเชิงบวกต่อรูปแบบการสอนนี้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนตามรูปแบบ WASE จะเห็นได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบกิจกรรมในหน่วยการเรียนรู้ ได้ค่าเฉลี่ย 4.87 ได้ผลการแปลนักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการเรียนรูปแบบการสอนรูปแบบ WASE มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับดังแนวคิดของปราโมทย์ ศรีอุทัย (2555 :มปป) พบว่า การจัดการเรียนการสอนภาษาอาหรับนั้นมีจุดหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอาหรับด้านการอ่านให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ให้ดีขึ้น และยังไปกว่านั้น วิธีการสอนของอาจารย์ยังทำให้นักเรียน หรือผู้ที่ศึกษาภาษาอาหรับเกิดความเข้าใจได้อย่างง่ายดาย ไม่วุ่นวาย สับสน เนื่องจากการสอนหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับเป็นเรื่องที่ยากมาก

ข้อเสนอแนะ

ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 สามารถนำไปใช้ ในสถานการณ์จริงได้มีประสิทธิภาพ โดยมีข้อพิสูจน์ทั้งในแง่ผลทางด้านทักษะการอ่านภาษาอาหรับของนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรูปแบบการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ WASE เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านสาระภาษาอาหรับ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นปีที่ 2 นักเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องเนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียนอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและเวลาไม่ควรมากหรือน้อยเกินไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรอิสลามศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.

- นางลักษณ์ เชียร์หอม. (2547). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องกระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. หลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงผกา สุฤทธิ์.(2545). การพัฒนารูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6. เชียงใหม่ : สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
- มูฮำมัดสุกรี มะยา. (2546). ผลของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและวิธีการเสริมแรงที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษามลายูของนักเรียนระดับชั้นมุดาว์ซซีเตาะฮ์ปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศรายุทธ มีสมรรถ. (2551). ผลของการใช้บทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอาหรับ ที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาอาหรับของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอิสลามสันติชนเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมทรง สวัสดิ์. (2549). ผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษ ที่ใช้หลักการของการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Joyce, B. and M. Weil. (1988). **Models of Teaching**. 3th ed. Massachusetts : Allyn and Bacon

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวดวงตา วงศ์นัย
วัน เดือน ปีเกิด	19 กรกฎาคม 2517
ที่อยู่ปัจจุบัน	49/9 หมู่ที่ 4 ต.คลองใหม่ อ.ยะรัง จ.ปัตตานี
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนสุเหร่าคลองเก่า เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มัธยมศึกษา โรงเรียนอิสลามบูรณศาสน์ คลองเก่า เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร มัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ทางไกลไกลโร ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร ประเทศอียิปต์
ประสบการณ์ทำงานในอดีต	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ โรงเรียนดรุณียะห์อัลอิสลามียะห์ ลีลบานาต (บ้านป่า) กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่ทำงานในปัจจุบัน	ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนแสงประทีปวิทยามูลนิธิ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี